

ଚିତ୍ର ବସନ୍ତର ଦେଶ ମାରିସାସ୍

ଉତ୍ତର - ୫୭.୩୫° ପୃ: ଦ୍ରାଘିମା

-୧୯.୬୮° ଦକ୍ଷିଣ ଅକ୍ଷାଂଶ

ପ୍ରଫେସର ଡକ୍ଟର ବିଜୁନ ଦାସ

ଚିତ୍ର ବସନ୍ତର ଦେଶ ମହିଷସୁ

ପ୍ରପେତର ଶାନ୍ତର ବିଜୟ ଦାସ

କଟକ ପବ୍ଲିଶିଂ ହାଉସ୍
ବାଲୁବଜାର, କଟକ-୨

ଚିର ବସନ୍ତର ଦେଶ ମରିସସ୍
CHIRA BASANTARA DESA MARISUS

ଲେଖକ : ପ୍ରଫେସର ଡାକ୍ତର ବିକ୍ରମ ଦାସ
Writer : Prof. Dr. Bikram Das

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ : ୧୯୯୫
First Edition : 1995

ମୁଦ୍ରଣ : ନିଉ ପବ୍ଲିଶିଂ ପ୍ରେସ୍,
ବାଲୁବଜାର, କଟକ-୨
Printed at : New Publishing Press
Balubazar, Cuttack-2

ପ୍ରକାଶକ : କଟକ ପବ୍ଲିଶିଂ ହାଉସ୍
ବାଲୁବଜାର, କଟକ-୨
Publisher : Cuttack Publishing House
Balubazar, Cuttack-2

ମୂଲ୍ୟ : ଟୋଡ଼ିଏ ଟଙ୍କା
Price : Rs. 20-00

ମୁଖବନ୍ଧ

ମାନବ ଏକ ସାମାଜିକ ପ୍ରାଣୀ । ତା'ର ସୁଖଦୁଃଖର ଅନୁଭୂତିକୁ ସେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ ସେମାନେ ସେଥିରୁ ମଧ୍ୟ କିଛି ଉପଭୋଗ କରି ଆନନ୍ଦ ଲଭ କରିବା ସ୍ୱାଭାବିକ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ଶିଳ୍ପରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି, ପର୍ଯ୍ୟଟକ-ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ପୁରୀକାଳରେ ଦେଶ ବିଦେଶର ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନଙ୍କୁ ବହୁ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ହୁଏନ୍ସା, ଫାଇଆନମାନଙ୍କ ପରି ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନେ ସୁଦୂର ତୀନ ପ୍ରଭୃତି ଦେଶରୁ ଆସି ଯେଉଁ ବିବରଣୀ ସବୁ ଲେଖିଯାଇଛନ୍ତି, ତାହା ଆଦ୍ୟାତ୍ମିକ ବସ୍ତୁ ହୋଇ ରହିଛି । ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ପାଠକମାନଙ୍କୁ ତାହା ବହୁ ତଥ୍ୟ ଓ ଆନନ୍ଦ ଯୋଗାଇ ଆସିଛି ।

ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ଆମ ଲୋକେ ଧର୍ମ ପାଇଁ ଶୃଙ୍ଖଳାପାଳ ପର୍ଯ୍ୟଟନ କରି ଆସୁଛନ୍ତି, ପିତୃଲୋକକୁ ପିଣ୍ଡ ଦେବାପାଇଁ ପ୍ରୟାଗ, ଗୟା ପ୍ରଭୃତିକୁ ଯାଇ ଆସୁଛନ୍ତି । ପୁରୀକାଳରେ ଦୁର୍ଗମ, ହିଂସ୍ରଜନ୍ତୁ ସଙ୍କୁଳ, ଦୟା ପ୍ରପୀଡ଼ିତ ପଥ ଯୋଗୁ ଅନେକ ସେସବୁ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇ ଆଉ ଲୋଭିଷ୍ଟି ଆସି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ତେଣୁ କଥାରେ ଅଛି — ଯୋ ଗୟା ସୋ ଗୟା । ଯେଉଁମାନେ ଫେରି ଆସନ୍ତି, ଉଦ୍‌ଗ୍ରୀବ ହୋଇ ଶୁଣୁଥିବା ସେମାନଙ୍କ ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନ ଓ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଦର ସମ୍ଭାଷଣ କରି ପାରେଇ ନିଅନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ବିଭିନ୍ନ ଜ୍ଞାନ ଓ ଲୋକଙ୍କର ସଫୁଲ୍ଲ ଜାଣି ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ହୁଅନ୍ତି ।

୧୯୫୨ରେ ମୁଁ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଆମେରିକା ଯାଇଥିବାବେଳେ ସେଠାରୁ କେତେକ ସମ୍ବାଦ ଓଡ଼ିଆ ସମ୍ବାଦପତ୍ରମାନଙ୍କରେ ପ୍ରକାଶ କରାଇଥିଲି । ସେସବୁ ପଢ଼ି ପାଠକମାନେ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିବାରୁ ମୁଁ ଫେରିବା ପରେ “ସେପଟ ଦୁନିଆ” ନାମକ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲି । ସେ ପୁସ୍ତକ ପାଠକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଦୃତ ହୋଇଥିଲା ।

ମୁଁ ଏବେ ମରସସ୍ ରୁ ଫେରିବା ପରେ ‘ସମାଜ’ରେ ମରସସ୍ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଲେଖାଟିଏ ପ୍ରକାଶ କରାଇଥିଲି । ତାହା ପଢ଼ି ବହୁପାଠକ ମୋ ସହିତ ପସାଳାପ କରିଥିଲେ ଓ କେତେକ ମୋ ନିକଟରେ ମଧ୍ୟ ଆସି ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ସେମାନେ ମରସସ୍ ବିଷୟରେ ଭଲକରି ଜାଣିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ।

ସେକଥା ଶୁଣି କଟକ ପବ୍ଲିଶିଂ ହାଉସର ସ୍ୱନାମଧନ୍ୟ ପ୍ରକାଶକ ମୋର ବନ୍ଧୁ ଶ୍ରୀ ରଘୁନାଥ ମହାନ୍ତି ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସୁଦୃଢ଼ ପୁସ୍ତିକାଟିଏ ଲେଖିଲେ ତାହା ପ୍ରକାଶ କରିଦେବେ ବୋଲି ମୋତେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ । ଏବେ ତାଙ୍କର ବହୁ ପାରିବାରିକ ଅସୁବିଧା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ଓ ତାଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧେୟ ପୁଅ ହରିହର ଏ ପୁସ୍ତିକାଟି ପ୍ରକାଶ କରି ପାଠକଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବାକୁ ଯାଉଥିବାରୁ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କଠାରେ ମୋର କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଉଛି ।

ଏ ପୁସ୍ତିକାରେ ମୋର ପରମ ଦିନର ଅନୁଭୂତିକୁ ମୁଁ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଜଣାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି । ଏହା ପାଠକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଦୃତ ହେଲେ ଆନନ୍ଦିତ ହେବି ଓ ଅନ୍ୟ ଭ୍ରମବୃତ୍ତ ଲେଖିବା ପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ ହେବି ।

ଜେଲ୍ ରୋଡ଼, କଟକ
ତା ୧ । ୭ । ୯୫

ଲେଖକ
ବିନୟ ଦାସ

ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଖୋଜି ବୁଲିବା ମାନବ ମନର ପ୍ରକୃତି ।
ସୁନ୍ଦର ଗୋଲପ ଫୁଲଟିଏ ଦେଖିଲେ ମାନବର ମନ ସୁତଃ ଉତ୍ତପ୍ସ୍ପିତ
ହୋଇଉଠେ ।

ମରସସ୍ ଏକ ତୀର ବସନ୍ତର ଏକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟମୟୀ ରାଜ୍ୟ ବୋଲି
ଶୁଣିଥିଲି । ତା' ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆମେରିକାର କବି 'ମାର୍କ ଟ୍ରେବର୍'ଙ୍କ ମନ୍ତବ୍ୟ
ପଢ଼ି ଥିଲି । ସେ ମରସସ୍ ଭ୍ରମଣ କରିସାରିବା ପରେ ତା'ର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ
ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ଲେଖିଥିଲେ—

“ଭଗବାନ ପ୍ରଥମେ ମରସସ୍‌କୁ ଗଢ଼ିଲେ, ପରେ ସେହି ଛାଞ୍ଚରେ
ସ୍ୱର୍ଗର ‘ନନ୍ଦନକାନନ’ ବା ‘ପାରାଡ଼ାଇଜ୍’ ଗଢ଼ିଲେ; କିନ୍ତୁ ନନ୍ଦନକାନନ
କ’ଣ ମରସସ୍‌ର ସମକକ୍ଷ ହୋଇପାରିଲା ?”

ମୁଁ ଆଗରୁ କେତେକ ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ଭରପୁର ଥିବା
ରାଜ୍ୟ ଭ୍ରମଣ କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଥିଲି । ହିମାଳୟ ପର୍ବତ ବନ୍ଧରେ
ଥିବା ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟମୟୀ ନେପାଳ ରାଜ୍ୟ ଭ୍ରମଣ କରି ତା'ର ପ୍ରାକୃତିକ
ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଉପଭୋଗ କରିଥିଲି । ନେପାଳର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ
ରାଜ୍ୟରେ ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମର ପ୍ରଭାବ ମଧ୍ୟ ମୋତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱିତ କରିଥିଲା ।

ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ନେପାଳ ବ୍ୟତୀତ ମରସସ୍ ମଧ୍ୟ ଆଉ ଗୋଟିଏ
ସ୍ଥୁ ହିନ୍ଦୁ ବହୁଳ ରାଷ୍ଟ୍ର ।

ମୁଁ ନେପାଳ ଯାଇଥିବା ଅବସରରେ ସେଠାର ପଶୁପତ୍ତନାଥ
ମହାଦେବ ଓ ଅନନ୍ତଶୟନରେ ଶାୟିତ ‘ବିଷ୍ଣୁ’ଙ୍କ ଦର୍ଶନ କରିଥିଲି ।
ସେତେବେଳେ ନେପାଳରେ ରାଜତନ୍ତ୍ର ରୁଲିଥିଲା ଓ ହିନ୍ଦୁସ୍ୱାର୍ଥ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ସୁରକ୍ଷିତ ଥିଲା । ଏବେ ଅବଶ୍ୟ ସେଥିରେ ଲୋକତନ୍ତ୍ର ଶାସନ ରୁଲିଛି ।

ଅଳ୍ପ କେତେବର୍ଷ ତଳେ ମରସସ୍ ଇଂରେଜ ଶାସନରୁ ମୁକ୍ତହୋଇ
ସ୍ୱାଧୀନତା ହାସଲ କରିଛି ।

ଏବର ମରସସ୍ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଅନୁରୁଦ୍ଧ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର
ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ସରକାରଙ୍କ ସହୃଦ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର ସୁସମ୍ପର୍କ ରହିଛି ।

ନେପାଳକୁ ବୁଲିଗଲେ ଯେପରି ଭାରତୀୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଭୟା
ଦରକାର ହୁଏ ନାହିଁ, ମରସସ୍‌କୁ ପନ୍ଦର ଦିନ ପାଇଁ ଯିବାକୁ ଚାହଁଲେ
‘ଭୟା’ର ପ୍ରୟୋଜନ ପଡ଼େ ନାହିଁ ।

ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା, ମୁଁ ଉତ୍ତର ଗୋଲ୍‌ବର୍ଷର ବହୁ ରାଜ୍ୟ—
ସୁରେପ, କାନାଡ଼ା, ଆମେରିକା ଓ ଆଫ୍ରିକା ପ୍ରଭୃତିର କେତେକ ସ୍ଥାନ
ବୁଲି ଦେଖିବାର ସୁବିଧା ପାଇଛି; କିନ୍ତୁ ଦକ୍ଷିଣ ଗୋଲ୍‌ବର୍ଷର କୌଣସି
ରାଜ୍ୟ ଦେଖିପାରି ନ ଥିଲି ।

ମରସସ୍ ରାଜ୍ୟଟି ଭାରତ ମହାସାଗରର ଶେଷ ଭାଗରେ ମକର
କ୍ଷାନ୍ତ୍ର ଉପରେ ଅବସ୍ଥିତ । ତାହା ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା ଓ ମାଡାଗାସ୍କର ଦ୍ଵୀପର
ପୂର୍ବ ଦିଗରେ, ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଏହା ଏକ ପୁରାତନ କ୍ଷୁଦ୍ର
ଆରବ୍‌ସ୍ ଦ୍ଵୀପ । ଏବେ ସେଠାରେ ଆରବ୍‌ସ୍ ଉତ୍ପାଦ ନାହିଁ । ତାହା ଏକ
ଉଷ୍ଣର ଧନଶାଳୀ ରାଜ୍ୟରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି ।

ମୋର ପୁରାତନ ବନ୍ଧୁ ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ଚପ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟର ଏନ୍. ସି.
ଦାସଙ୍କ ପୁଅ ମରସସ୍‌ର ଏକ କନ୍ୟାଙ୍କ ପାଖି ଗ୍ରହଣ କରି ସେଠାରେ ବୁକରି
ଓ ଭରଦ୍ଵାର କରି ଅବସ୍ଥାନ କରନ୍ତି ।

ସେହି ପୁଅଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯିବା ପାଇଁ ସେହି ଇଞ୍ଜିନିୟର ଦମ୍ପତ୍ତି
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବା ସମୟରେ, ଅକସ୍ମାତ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ମୋର ସାକ୍ଷାତ
ହେଲା ।

କଥା ପଢ଼ୁ ପଢ଼ୁ ମରସସ୍ କଥା ପଢ଼ିଲା । ମରସସ୍ କଥା ଶୁଣି ମୁଁ
ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିବାରୁ, ମୁଁ ସମ୍ପାଦକ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମରସସ୍ ଯିବାପାଇଁ ସେ
ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲେ ।

ମରସସ୍ କପରି ସ୍ଥାନ ? ସେଠାରେ ଯାଇ କେଉଁଠି ରହିବୁ ? ସେ
ଗୋଟିଏ ଟ୍ୟୁରଷ୍ଟ ଦେଶ ହୋଇଥିବାରୁ, ବ୍ୟୟବହୁଳ ଦେଶ ହୋଇଥିବ,
ଏସବୁ ଭାବିଲାବେଳେ ମୋର ପୂର୍ବତନ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ଲକ୍ଷ୍ମୀଶଙ୍କର

ଗ୍ରାନ୍ଥନଗରଙ୍କ କଥା ମନେପଡ଼ିଲା । ତାଙ୍କ ନାତୁଣୀ ପୁନର୍ ମରସସ୍ବରେ ବାହାଡ଼ାଇ ସେଠାରେ ରହିଛନ୍ତି । ପୁନର୍ମୂଳର ସ୍ବାମୀ ସୁଦେଶ ଗଙ୍ଗାବନ କଟକ ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜରେ ପଢ଼ୁଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଆମ ଘରକୁ ଯିବା ଆସିବା କରୁଥିଲେ ।

ମୁଁ ଗ୍ରାନ୍ଥନଗରଙ୍କୁ ଚିଠି ଲେଖୁ ଲେଖୁ ସୁଦେଶ ଓ ପୁନର୍ମୂଳର ଏକ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପତ୍ର ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ସେମାନେ ଆମକୁ ତାଙ୍କ ଘରେ ଯାଇ ରହିବା ପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଗଷ୍ଟ ପନ୍ଦରରେ ଶ୍ରବଣପୁ ଦୁର୍ଗାବାସର 'ପରମ୍ପରା' ଉତ୍ସବରେ ଯୋଗଦାନ କରିବାପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ।

ସେ ଚିଠି ପାଇବା ପରେ ମୁଁ ଫୋନ୍‌କରି ଏନ୍. ସି. ଦାସଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ମୋର ସମ୍ମତ ଥିବା କଥା ତାଙ୍କୁ ଜଣାଇଦେଲି । ମୋର ସମ୍ମତ ପାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏନ୍. ସି. ଦାସ ଭୁବନେଶ୍ବର ଦଉଡ଼ା ଦଉଡ଼ି କରି ଆମର ଟେନ୍ ଓ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଟିକଟ ପ୍ରଭୃତି କରାଇ ଆଣିଲେ ।

ବମ୍ବେ ବିମାନ ବନ୍ଦରରୁ ମରସସ୍ବ ଯିବାପାଇଁ ଆମେ ଅଗଷ୍ଟ ୧୨ ତାରିଖ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ କୋଣାର୍କ ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍ ଧରି ବମ୍ବେ ଅଭିମୁଖେ ଯାତ୍ରା କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଥିଲା । ୧୨ ତାରିଖ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଭୁବନେଶ୍ବରରୁ ଯାଇ ୧୪ ତାରିଖ ଉପରବେଳା ବମ୍ବେ ମହାନଗରରେ ପହଞ୍ଚି ୧୫ ତାରିଖ ସକାଳେ ବିମାନରେ ବମ୍ବେରୁ ମରସସ୍ବ ଯାତ୍ରା କରିବାର କଥା ।

ହଠାତ୍ କୋଣାର୍କ ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍‌ର ଅନିୟମିତା ବିଷୟରେ ଓଡ଼ିଆ ସମ୍ବାଦପତ୍ରମାନଙ୍କରେ ନାନା ସମ୍ବାଦ ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା । ସେ ସମ୍ବାଦ ପଢ଼ି ଅନେକ ନିଜ-ଲୋକ ଆମ ଯାତ୍ରାରେ ସନ୍ଦେହ ପ୍ରକାଶ କରି ଆମକୁ ନିରୁତ୍ସାହିତ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଆମେ କୋଣାର୍କ ଗାଡ଼ରେ ଗଲେ କଦାପି ଠିକ୍ ସମୟରେ ବମ୍ବେରେ ପହଞ୍ଚି ପ୍ଲେନ୍ ଧରିପାରୁ ନାହିଁ ବୋଲି ଚେତାବନୀ ଶୁଣାଇଲେ ।

ସେ ଯାହାହେଉ ଆଉ ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନ ଥିବାରୁ ଆମେ ୧୨ ତାରିଖ ଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ କଟକରୁ ଭୁବନେଶ୍ବର ଯାଇ କୋଣାର୍କ ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍‌କୁ ଅପେକ୍ଷା କଲୁ । ଆମର ଗ୍ରନ୍ଥକୁ କୋଣାର୍କ ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍ ସେଦିନ ମାତ୍ର ଏକଦଣ୍ଡା ଡେରିରେ ଭୁବନେଶ୍ବର ଷ୍ଟେସନ ଛାଡ଼ିଲା ।

ଇଞ୍ଜିନିୟର ଦମ୍ପତ୍ତିଙ୍କ ସହିତ ମୁଁ ଓ ମୋର ସହଧର୍ମିଣୀ ବାସନ୍ତ
ଦେବା ଗୋଟିଏ ଶୀତତାପ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ସେକେଣ୍ଡ କ୍ଲାସ୍ କୋଠାରେ ବସି
ଯାହା ଆରମ୍ଭ କଲୁ ।

୧୨ ତାରିଖ ରାତି, ସମସ୍ତ ୧୩ ତାରିଖ ଦିନଟି ଓ ୧୪ ତାରିଖର
ଅପରାହ୍ନ ୪ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେହି କୋଠା ଉତ୍ତରେ ସୁଖାଳାପ ଓ ରେଳ
ଉତ୍ତରର ଚଢ଼ା ଦରର ଖାଦ୍ୟ ଓ ଚାହା ପ୍ରଭୃତି ଖାଇ ସମୟ କଟାଇବା
ପରେ ଆମେ ବମ୍ବେ ସହରରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ ।

ଆଗରୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିବା ଅନୁସାରେ ବମ୍ବେରେ ଆମକୁ
ନେବାପାଇଁ ଗାଡ଼ିଟିଏ ଯୋଗାଡ଼ କରାଯାଇଥିଲା । ସେ ଗାଡ଼ିରେ ମୋର
ସାନ ଝିଆଣୀ କୁନୁମା ଓ ତା'ର ସ୍ବାମୀ ଷ୍ଟେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ମ୍ୟାନେଜର
ଅମରନାଥ ମିଶ୍ର ଷ୍ଟେସନ୍ କୁ ଆସିଥିଲେ ।

ସେମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଆଳାପ ହେବା ପରେ, ପ୍ଲେନ୍‌ରେ ଜଣେକେ ମାତ୍ର
୨୦ କଲେଗ୍ରାମ୍ ଜନିଷ୍ଟ ନେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିବାରୁ ଆମେ ବମ୍ବେ
ଷ୍ଟେସନ୍‌ରେ ଆମ ଜନିଷ୍ଟତକ ଓଜନ କଗଲ୍ ଅଧିକା ଜନିଷ୍ଟତକ ସେମାନଙ୍କ
ହାତରେ ତାଙ୍କ ଘରେ ଆମ ଫେରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଖାଇବାକୁ ପଠାଇଦେଲୁ ।
ମେମାନେ ବସ୍ ଯୋଗେ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଫେରିଗଲେ ।

ଗାଡ଼ି ଓ ଡ୍ରାଇଭର ଆମ ସଙ୍ଗେ ଏସ୍ପେଡ୍ରମ୍‌କୁ ଯିବାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ରହିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିବାରୁ ଗାଡ଼ିଟି ଧରି ଆମ ପାଇଁ ରହିବାକୁ ଠିକ୍
ହୋଇଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ଚାଲିଲୁ ।

ଏସ୍ପେଡ୍ରମ୍ ବା ବିମାନ ବନ୍ଦରଠାରୁ ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ଥିବା ରକ୍ଷୀଙ୍କର
ଗେଷ୍ଟ ହାଉସ୍‌ରେ ଆମର ରହିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଥିଲା । ଆମେ
ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲୁ ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଅତିଥି ପ୍ରକୋଷ୍ଠ
ରହିଛି, ତେଣୁ ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଦମ୍ପତ୍ତି ରହିପାରିବେ ।

ଆମେ ସେ ଗେଷ୍ଟ ହାଉସ୍‌ର ରକ୍ଷକଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରିବା ପରେ,
ରକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଥିବା ସାଧାରଣ କୋଠାଗରୁ ଗୋଟିଏ କୋଠା ମଧ୍ୟ
ଆମକୁ ମିଳିଲା । ସେଥିରେ ଦୁଇଟି ଫିତା ଖଟ ଅଣାଇ ମୁଁ ଓ ମୋର
ସହଧର୍ମିଣୀ ସେଥିରେ ରହିବାର ଠିକ୍ କଲୁ । ମୁଁ, ମୋର ବନ୍ଧୁ-ଦମ୍ପତ୍ତିଙ୍କୁ
ସେହି ଅତିଥି ପ୍ରକୋଷ୍ଠଟିରେ ରଖାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲି ।

କୋଣାର୍କ ଏକମୁଦ୍ରାସ୍ ସକାଳେ ପ୍ରହସ୍ତବାର ସମୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଥିବାରୁ ସେଥିରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ପାଇଁ ବସ୍ତ୍ରଦ ନେବାକୁ କେହି ଆସି ନ ଥିଲେ । ତେଣୁ ଆମର ଖାଇବାର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇ ନ ଥିଲା, ଗୋଷ୍ଠୀ ହାଉସ୍‌ରେ ପ୍ରହସ୍ତବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମେ ଉପାସରେ ଥିଲୁ । ସେଠାରେ ଖାଇବାର କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଥିବ ବୋଲି ଭାବିଥିଲୁ; କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ ସେଠାରେ କୌଣସି ଖାଦ୍ୟ ମିଳିଲା ନାହିଁ ।

ସେତେବେଳକୁ ୫ଟା ବାଜି ଯାଇଥିଲା, ରାତି ୮ଟା ବେଳକୁ ସାରା ଭୋଜନ ମିଳିବ ବୋଲି ଆମକୁ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ ଜଣାଇଦେଲେ । ବାହାରେ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ବର୍ଷା ପଡ଼ୁଥାଏ । ସେ ସ୍ଥାନର ନିକଟରେ କୌଣସି ଖାଦ୍ୟ ଦୋକାନ ନ ଥିବାରୁ ଆମେ ଗାଡ଼ିଟି ନେଇ ଖାଦ୍ୟ ଦୋକାନ ଖୋଜିବାକୁ ଗଲୁ ।

ପ୍ରାୟ ୨ କଲେମିଟର ଦୂରରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଜଳଖିଆ ଦୋକାନକୁ ଯାଇ ଆମେ ଜଳଯୋଗ ଓ ରୁ ପାନ କରି ଫେରିଲୁ ।

ସନ୍ଧ୍ୟା ଆଠଟା ବେଳକୁ ସେହି ଅତିଥି ଭବନରେ ରୁଟି, ଡାଲି ଓ ଲୁଭ ତରକାରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲା । ଆମେ ତାହା ଭୋଜନ କରି ଭୋରରୁ ଉଠି ବିମାନ ବନ୍ଦରକୁ ଯିବାର ଥିବାରୁ ଆମ କୋଠାକୁ ଯାଇ ଶୋଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲୁ ।

କଟକ ପରି ବମ୍ବେରେ ମଧ୍ୟ ମଣି ଉପାଦର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ବୋଲି ଆମେ ଆଶଙ୍କା କରି ନ ଥିଲୁ ।

ମଣାଙ୍କ ଦାଉରେ ଛଟପଟ ହୋଇ ରାତିରେ ଆଉ ଭଲ ନିଦ ହେଲା ନାହିଁ । ରକ୍ଷାମାନଙ୍କର ମଇଳା ଶେଯ ଓ ମଇଳା ମଣାଣର ଆଶ୍ରା ନେଇ ଆମକୁ ରାତିଟି ଯେ କୌଣସି ମତେ କଟାଇବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।

ପରଦିନ ସକାଳୁ ଆମର ୧୫ ଦିନ ମରିସସ୍ ଭ୍ରମଣର ପ୍ରଥମ ଦିବସ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ।

ପ୍ରଥମ ଦିବସ ଘେର ଭିତରୁ ଉଠି ଆମେ ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିଲୁ ।
ଡ୍ରାଇଭର ଚେଷ୍ଟାହୀନ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ଗାଡ଼ି ଭିତରେ ଶୋଇଥିଲ । ଆମେ
ଗାଡ଼ି ନିକଟକୁଯାଇ ତାକୁ ଉଠାଇଲୁ । ଡ୍ରାଇଭର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାପରେ
ଆମେ ଆମର ଜନସପ୍ତ ଧରି ଗାଡ଼ିରେ ଯାଇ ବସିଲୁ । ସକାଳ ୭ଟାରେ
ଆମ ଗାଡ଼ି ବିମାନ ବନ୍ଦର ଅଭିମୁଖେ ଯାହାକଲ ।

ଏସ୍ପେକ୍ଟର ସମସ୍ତ କଟକଣା ମଧ୍ୟ ଦେଇ, ଆମର ବାକି ସବୁ
ଆଗରୁ ପଠାଇ ଆମେ ଦିନ ନଅଟାରେ ବିମାନ ଆସ୍ପେକ୍ଟେସନ୍ କଲୁ ।

ଏଆର ଇଣ୍ଡିଆ ଓ ଏଆର ମରିସସ୍ ଆନୁକୁଲରେ ସପ୍ତାହରେ
ଜନଧର ମାଟ୍ରି ବିମାନ ମରିସସ୍କୁ ଯାତାୟତ କରେ ।

ମରିସସ୍ ଭାରତର ପଶ୍ଚିମରେ ଥିବାରୁ ତାର ସମୟ ଭାରତ
ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ ଟାଇମ୍ସ ଦେଉଣ୍ଟା ପଛରେ । ଆମ ସମୟକୁ ମରିସସ୍ ସମୟ
ସଙ୍ଗେ ସମାନ କରିବାକୁ ଆମ ଦଣ୍ଡାକୁ ଦେଉଣ୍ଟା ପଛରେ ଦେବାକୁ
ପଡ଼ିଲା ।

ଆମେ ବିମାନ ଭିତରେ ଆମ ସିଟ୍ରେ ବସି ବିମାନ ଉପରକୁ
ଉଠିବା ଯୁବରୁ ଆମ ଅଙ୍ଗାର ସେପ୍ଟି ବା ନିରାପଦ ବେଲ୍ଟଟି ବାନ୍ଧିଲୁ ।

ସେହି ସମୟରେ ବିମାନ କର୍ମଚାରୀ ଓ ପରିଚାଳକ ମାନେ ଆମର
ନିରାପତ୍ତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତାଙ୍କର ଗତାନୁଗତକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଶୁଣାଇଲେ ଏବଂ ବିପଦ
ସମୟରେ କିପରି କଅଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ତାହା ପରିଦର୍ଶନ କରାଇଲେ ।

ବିମାନଟି ଆକାଶରେ କିଛି ସମୟ ଗତି କରିବା ପରେ ଆମ
ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ଟେଲିଭିଜନ ପର୍କରେ ଭିଡ଼ିଓ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖାଇବା ଆରମ୍ଭ
ହେଲା । ତା' ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆମ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିମାନ ଯାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ
ଲେଖାଏଁ କାନ ଶୁଣା ଯନ୍ତ୍ର ଦିଆଗଲା । ସେହି ଯନ୍ତ୍ରଟି ମୁଣ୍ଡରେ ପିନ୍ଧି କାନ
ଯୋଡ଼ାଇ ତାହାର ତାରର ଅଗ୍ରଭାଗରେ ଥିବା ପୁରୁକୁ ଆମ ସିଟ୍ ଆଗରେ
ଥିବା ଏକ ଖୋପରେ ଫୁରାଇ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।

ଚା'ହାସ ଭିଡ଼ିଓର ସମସ୍ତ ଶବ୍ଦ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଆମ କାନରେ
ଶୁଣାଗଲା । କାନରୁ ବା ଖୋପରୁ ଫୁଲି ଅଲଗା କରିଦେଲେ ଆଉକିଛି

ଶୁଭ୍ରନଥିଲା । ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ସୁବଧା ପାଇଁ ଓ ବନ୍ତ୍ରାମରେ ବାଧା ନଡ଼ବା ପାଇଁ ସେ ଯନ୍ତ୍ର ସୋଗାଇ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା ।

ମୁଁ କାନରେ ସେ ଯନ୍ତ୍ରଟି ଦେଇ ଭିଡ଼ି ଓ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲି । ପରଦା ଉପରେ ମରିସସ୍ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବହୁ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖାଇ ତାହାର ଭୌଗୋଳିକ ଓ ଐତିହାସିକ ତଥ୍ୟ ପରିବେଷଣ କରାଯାଉଥିଲା । ସେଠାରେ ପରିଭ୍ରମଣର କିଛି ସୁବଧା ରହିଛି ଓ ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ କଅଣ ସବୁ ରହିଛି ତାହା ଜଣାଇ ଦିଆଯାଉଥିଲା ।

ସୁଦ୍ଧା ମରିସସ୍ ଦେଶଟି ଭାରତର ଷ୍ଟୁଡେଣ୍ଟ ପ୍ରଦେଶ ‘ଗୋଆ’ର ମାତ୍ର ଏକ ନୃତ୍ୟାଂଶ । ତାହାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ମାତ୍ର ବାଇଶ ଶହ ବର୍ଗ ଚକ୍ର । ତାହା ପୁରୀଜିଲ୍ଲାରୁ ମଧ୍ୟ ଛୋଟ ।

ଦକ୍ଷିଣ ଗୋଲାର୍ଦ୍ଧରେ ୫୭.୩୫° ପୂର୍ବ ଦ୍ରାଘିମା ଓ ୧୯.୫୮° ରୁ ୨୦.୧୫° ଦକ୍ଷିଣ ଅକ୍ଷାଂଶରେ ତାହା ଅବସ୍ଥିତ ।

ପ୍ରଗତିଶୀଳ ଭାରତ ମହାସାଗର ବନ୍ଧରେ ତାହା ଏକ ସବୁଜ ଗୋଟ ପରି ବଦ୍ୟମାନ ।

ତାହାର ସବୁଜିମା, ସୁନ୍ଦର ପୁଷ୍ପୋଦ୍ୟାନ, ପ୍ରଗତିଶୀଳ ନିର୍ମିତ ସଜସଜ୍ଜା ଏବଂ ସୁରମ୍ୟ ଅଟ୍ଟାଳିକା ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଗରମାନଙ୍କର ଦୃଶ୍ୟ ଆମେ ସେହି ପରଦା ଦେହରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲୁ ।

ସେଠାର ଫଳ ପୁଷ୍ପ ଓ ଜୀବ ଜନ୍ତୁର ବର୍ଣ୍ଣନା କେଲେ ସେଠାର ବହୁ ଜୀବଜନ୍ତୁ ବିଶେଷରେ ‘ଡୋ ଡୋ’ ନାମକ ସୁନ୍ଦର ପକ୍ଷୀଟିର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଲେପ ସାଧନ ହୋଇଛି ବୋଲି ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲି ।

ମରିସସ୍ ଦ୍ଵୀପରେ ବହୁ ଆଗ୍ନେୟଗିରି ରହିଥିଲା । ତେଣୁ ତାହା ଅନେକକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଜନମାନବ-ଶୂନ୍ୟ ସ୍ଥାନ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ତେଣୁ ଏବେ ବି ସେଠାରେ ଆଦିବାସୀ ବା ଆଦମ ଅଧିବାସୀ କେହି ନାହାନ୍ତି ।

ପୁରୋପର ଶିଳ୍ପ ବିପ୍ଳବ ପରେ ଷ୍ଟିମ୍ ଇଞ୍ଜିନର ଚଳାଚଳ ହେଲା । ସେପରି ଇଞ୍ଜିନ ଥିବା ଜାହାଜରେ ଡର୍ ନାବିକମାନେ ପ୍ରଥମେ ସେ ଦ୍ଵୀପ କଡ଼ ଦେଇ ଯାତାୟତ କଲେ ।

ସେମାନେ ଜଳ ଓ ଶାଦ୍ୟ ସନ୍ତାନରେ ସେ ଦ୍ଵୀପରେ ପ୍ରବେଶ କରି ଶିକାର ଦ୍ଵାରା ବହୁ ଖାଦ୍ୟକୁ ଓ ପକ୍ଷୀ ମାନ ଖାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ତାହା-ଦ୍ଵାରା ସେ ଦ୍ଵୀପର ସମସ୍ତ ଖାଦ୍ୟକୁ ନିପାତ ହୋଇଗଲେ, ତେଣୁ ଉତ୍ତମାନେ ବିଭିନ୍ନ ଖାଦ୍ୟ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ବସତି ସ୍ଥାପନ କରି ରହିବା ବା ବନ୍ଦର ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ବିଶେଷ ମନ ବଳାଇ ନ ଥିଲେ ।

ପରେ ଫରାସି ନାବିକମାନେ ଭାରତ ମହାସାଗରରେ ଥିବା ସେ ଦ୍ଵୀପର ପ୍ରତି, ବାଣିଜ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗୁରୁତ୍ଵ ଥିବା ଉପଲବ୍ଧ କରି ତାକୁ ନିଜ ଅଧୀନକୁ ନେଲେ । ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ତାହା ସେମାନଙ୍କର ନୌଦାଟି ଓ ଏକ ଉପନିବେଶରେ ପରିଣତ ହେଲା । ଫ୍ରାନ୍ସରୁ ଲୋକମାନେ ଆସି ସେଠାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ସେଠାରେ ବସବାସ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ସେତେବେଳକୁ ଯୁରୋପର ଶିଳ୍ପ ବିପ୍ଳବ ପରେ ପରେ ବିଭିନ୍ନ ଯୁରୋପୀୟ ବ୍ୟବସାୟ କମ୍ପାନୀମାନେ ପୃଥିବୀ ସାରା ଦୂର ଦୂର ଭୂଗଣ୍ଡକୁ ନିରାପଦ କରିବାକୁ ଲାଗିପଡ଼ିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଶ୍ଵାସଣ ପ୍ରତିସ୍ଵଦିତା ଗୁଲିଲ ।

ଫରାସିମାନେ ସେ ଦ୍ଵୀପର ପଶ୍ଚିମପଟେ ଏକ ବଡ଼ଦୁର୍ଗ ଓ ସେନା-ରୁଉଣୀ ନିର୍ମାଣ କରି ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ରହିଲେ । ଆଗ୍ନେୟଗିରିର ଉତ୍ତମ ମାଟି ଯୋଗୁ ସେ ଦେଶର ମାଟି ସାରସୁକ୍ତ ଥିଲା ।

ସେହି ଉତ୍ତର ଭୂମିରେ ଆଖୁ, ଚା' ପ୍ରଭୃତି ଗୁଣ୍ଡ କରିବା ପାଇଁ ସେଠାରେ ଫରାସି ଶାସକମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଆଫ୍ରିକା ଓ ଭାରତରେ ଥିବା ଉପନିବେଶମାନଙ୍କରୁ ଶ୍ରୀତଦାସ ଅଣାଇଲେ ।

କିଛିକାଳ ପରେ ତତ୍ତ୍ଵର ଇଂରେଜ ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ଯୁବୋତ୍ତର ସମୁଦ୍ର ତଟର ଅଳ୍ପ ଗଞ୍ଜର ସମୁଦ୍ର ଦେଇ ଗ୍ରାଣ୍ଡ ବେ ଠାରେ ଗୁପ୍ତରେ ସୈନ୍ୟ ରୁଉଣୀ ପକାଇ ସେ ଗୁଜ୍ୟକୁ ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ସେପରି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆକ୍ରମଣ ପାଇଁ ବିଳାସୀ ଫରାସି ସୈନ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲେ ।

ଫରାସିମାନଙ୍କ ସହିତ ଇଂରେଜମାନଙ୍କର ଘମାଘୋଟ ଯୁଦ୍ଧ ଲାଗିଲା । ଯୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରସସ୍ତ ହୋଇ ଫରାସି ସେନା ଇଂରେଜଙ୍କଠାରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କଲେ । ଯୁଦ୍ଧ ଚୁକ୍ତିର ପର୍ବ ଅନୁସାରେ ଫରାସି ଲୋକଙ୍କ ସମେତ ସେ

ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ଅଧିବାସୀ ଇଂରେଜଙ୍କ ଅଧୀନତା ସ୍ୱୀକାର କରି ସେଠାରେ ରହିଲେ । ଫରାସୀମାନଙ୍କର ଗୁମାସ୍ତାପଣ ଉପରେ ହାତ ଦେବେ ନାହିଁ ବୋଲି ଇଂରେଜମାନେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଲେ !

ପୃଥ୍ବୀରୁ ଯେତେବେଳେ ଶୀତଦାସ ପ୍ରଥା ଉଠିଲା, ସେଠାରେ ନିଗ୍ରା ଓ ଅନ୍ୟ ଶୀତଦାସମାନେ ମୁକ୍ତି ଲାଭକଲେ ।

ଶୀତଦାସମାନେ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୁମାସ୍ତା ଅଞ୍ଚଳ ଛାଡ଼ି ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଆସି ନୌକା ଓ ମାଛଧରା ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରଭୃତିରେ ମନ ନିଯୋଗ କଲେ । ସେ ରାଜ୍ୟର ଗୁମାସ୍ତାପଣରେ ଘୋର ବାଧା ଉଠୁନିଲା ।

ଖ୍ରୀ: ୧୮୩୦ ବେଳକୁ ଭାରତରେ ଇଂରେଜ ଆଧିପତ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ସାରିଥିଲା । ଇଂରେଜମାନେ ମାଲଗୁମ୍, ଗୁ' ଗୁମ୍ ଓ ଲାଖ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରଭୃତିରେ ଏକଗୁଡ଼ିଆ କାରବାର କରୁଥିଲେ । ଗୁମାସ୍ତା ମରସ୍ତରେ ଅଧିକ ଲାଭଜନକ ହେବ ଜାଣିପାରି ଭାରତରୁ ମୁଲିଆ ନେଇ ସେଠାରେ ଆଖିଗୁମ୍ କରାଇବା ପାଇଁ ସେମାନେ ବିହାର ଓ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ ସୀମା ଭୋଜପୁର ଜନବହୁଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏକ ଅଭିନବ ପ୍ରୟତ୍ନ ଚଳାଇଲେ ।

ମରସ୍ତ ନାମକ ଦ୍ୱୀପରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବିଛେଇ ହୋଇ ପଡ଼ୁଛି ଓ ମାଟି ଆଡ଼େଇଲେ ମିଳିବାର ପ୍ରୟତ୍ନ ଶୁଣି ଲୋକଙ୍କ ଭିତରେ ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା ପୁଷ୍ଟି ହେଲା । ସେଥିରେ ପ୍ରଲୁବ୍ଧ ହୋଇ ଓ ସେଠାରେ ନୂତନ ଜୀବନୀ ସଂସ୍ଥାନ ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଶୀଘ୍ର ଧନୀ ହୋଇଯିବାର ଆଶାରେ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ହେଲେ ।

ସେହି ଆକାଂକ୍ଷାକୁ ଚରତାର୍ଥ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ହଜାର ହଜାର ଫଖୀରେ ଇଂରେଜଙ୍କ କୁଲି ସଗ୍ରହ ଶିବିରରେ ନାମ ଦରଜ କରାଇଲେ । ସେଠାରୁ ଅଗ୍ରୀମ ଟଙ୍କା ନେଇ ନିଜର ପିଲାପିଲି ସହିତ ଦଳ ଦଳହୋଇ ମରସ୍ତ ଯିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଗଲେ ।

ବମ୍ବେ ବନ୍ଦରରୁ ପାଣି ଜାହାଜ ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ମରସ୍ତକୁ ବୁଢ଼ା ଚାଲିଲେ । ସେ ଦଳ ସବୁ ମରସ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ଇଂରେଜ-

ମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅସ୍ଥାୟୀ କୁଡ଼ିଆ ଦରେ ରଖାଇ କାମ କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ କୋଦାନ ଧରାଇ ଦେଲେ ।

କୋଦାନ ଧରି ପଥର ମୁଣ୍ଡା ଆଡ଼େଇ ସେମାନଙ୍କୁ ପାହାଡ଼ିଆ ସ୍ଥାନରେ ସମତଳ ଆଖି ଶେଷ ସବୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ସେ ସ୍ଥାନ ସବୁ ସମତଳ ହେବାପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଖି ଖଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିଏ ଧରାଇ ଦିଆଗଲା । ସେହି ସୁନା ଖାଡ଼ିକୁ ପୋତିଲେ ସୁନା ଧଳିବ ବୋଲି କୁହାଗଲା ।

ଏପରି ବୋକା ବନିଥିବା ଭାରତୀୟମାନେ ମଜୁରୀରେ କାମ କରି ଦୁଃଖେ କଷ୍ଟେ ସେଠାରେ ପଡ଼ି ରହିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଦୁରବସ୍ଥା କଥା ଭାରତର ଲୋକେ ଜାଣିଲେ ନାହିଁ, ତେଣୁ ସେଠାକୁ କୁଲର ସ୍ରୋତ ନ କମି ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ସେହି ଲୋକମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଲେଖାପଢ଼ା ଜାଣିଥିବା ଲୋକେ ଗୁମାସ୍ତା କାମ କଲେ । ସେହିମାନଙ୍କ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାରେ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଖରପ ଦୁସାଧ୍ୟ ଜମିର ବାହାନା ଦେଖାଇ ଇଂରେଜ ସରକାରଙ୍କ ହାତରୁ ସେହି ଗୁଣ୍ଠ ଜମିଗୁଡ଼ିକ ସେହି ଭାରତୀୟମାନଙ୍କ ନାମରେ ପଟ୍ଟା କରାଦେଲା ।

ଏବେ ସେହି ଗୁଣ୍ଠମାନେ ସେହି ଉଦ୍‌ବାର ଆଖିଗୁଣ୍ଠ ଜମିମାନଙ୍କର ମାଲିକ ହୋଇ ଅଜସ୍ର ଧନ ଉପାର୍ଜନ କରୁଛନ୍ତି । ଆଖିଜାତ ଚିନିଟିକୁ ଏବେ ସେଠାର ପ୍ରଥମ ଅର୍ଥକାରୀ ଶିଳ୍ପ ଭାବେ ଯେ ଦେଖିବାକୁ ସମ୍ଭବ କରୁଛି । ଏବେ ଯେ ଦେଶ ଧୂଆଁସାର ବହୁ ଦେଶକୁ ଚିନି ରପ୍ତାନି କରୁଛି । ଇଂରେଜଙ୍କ ଥକା ବାସ୍ତବରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଯେ ଦେଶରେ ସୁନା ଫଳୁଛି ।

ଆମର ବିମାନଟି ଅତ୍ୟୁଚ୍ଚ ଆକାଶ ବନ୍ଧରେ ଭାସି ଚାଲୁଥିଲା । ଟିକିଏ ହଲତଳ ନାହିଁ । ଝରକାବାଟେ ଚାହିଁଲେ ତଳ ଦିଶିବାର କୌଣସି ଉପାୟ ନଥିଲା । ତେଣୁ ବାହାରକୁ ନ ଚାହିଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ବିମାନ ଭିତରର ଟି. ଭି. ସ୍କ୍ରିନ୍‌ର ଦୃଶ୍ୟ ଉପରେ ସିମିତ ଥିଲା ।

ମରାସ୍ତ୍ର ଦ୍ଵୀପର ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକ ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନଙ୍କପାଇଁ ଥିବା ସୌଖୀନ ବଳାସପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଟେଲରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ । ସେହି ସବୁର ଆକର୍ଷଣୀୟ ସାଜସଜ୍ଜା ଓ ସମୁଦ୍ରକୂଳର ନୌକାବିହାର ଓ ଜଳକ୍ରୀଡ଼ାର ଦୃଶ୍ୟସବୁ ମନମୁଗ୍ଧକର ଥିଲା !

ମରସସ୍ ସମୟ ସାତେ ସାତଟାରୁ ବାରଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାତେ ଚାରିଦଶା ସମୟ ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିବା ଓ ବିମାନ ପରିଚ୍ଛେଦମାନଙ୍କ ଆକର୍ଷଣ କର ମଝିରେ ମଝିରେ ସୁସ୍ଥାଦୁ ଖାଦ୍ୟ ଓ ପାମୟ ସେବନ କରିବାରେ କଟିଗଲୁ ।

ସାତେ ଚାରିଦଶାବେଳେ ଆମେ ଆସି ମରସସ୍ ବିମାନ ବନ୍ଦରରେ ଅବତରଣ କଲୁ ।

—ସେଠା ବିମାନ ବନ୍ଦରର କଟକଣା ଅତ୍ୟଧିକ ଥିଲା ।

ମରସସ୍ କେବଳ ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନଙ୍କୁ ଆକର୍ଷଣ କରେ ନାହିଁ, ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ ଦେଶମାନଙ୍କରୁ ବହୁ କଳାବଜାରୀ ତାଙ୍କ କଳାଧନ ମରସସ୍‌ରେ ଥିବା ପୁରୋପିଆନ୍ ବ୍ୟାଙ୍କମାନଙ୍କରେ ଜମା ଦେବାପାଇଁ ସେଠାକୁ ଆସନ୍ତି ।

ଅନେକ ଅସାଧୁ ବ୍ୟବସାୟୀ ଆଫ୍ରିକାର ନୂତନ ଦେଶମାନଙ୍କରେ ଅବୈଧ ବ୍ୟବସାୟ କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଆସିଥାଆନ୍ତି ।

ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟ ଓ ପାକିସ୍ତାନ ପ୍ରଭୃତିର ଭାରତ ସୀମା ବାଟେ ଆସୁଥିବା ଚୋର ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ଚୋର ସୁନା ପ୍ରଭୃତି କାରବାର କରୁଥିବା ଲୋକେ ନାନା ଭାବରେ ଲୁଚାଇ ସେସବୁ ସଙ୍ଗରେ ଦେଇ ଆସନ୍ତି ।

କେତେକ ଧୂର୍ତ୍ତ ଲୋକ ନିଶାଦ୍ରୁ ପୁରୁଷ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ମାନଙ୍କୁ ନାନା ପ୍ରଲୋଭନ ଦେଖାଇ ସେଠାକୁ ଆଣି ଚୁକର ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ଅଭାବ ଥିବା ଆରବ ଦେଶମାନଙ୍କୁ ବହୁଲଭ ସହିତ ଚାଲି ନେଇଯାନ୍ତି । ସେପରି ଭୋକିଲା ଲୋକେ ନାନା ପ୍ରକାର ରୋଗ ବଢ଼ି ନେଇ ଆସିଥାଆନ୍ତି ।

ସେହିଯୋଗୁ ବିମାନରେ ଆସୁଥିବା ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ, ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ବିଭୀନ, ଅବକାଶ ବିଭୀନ କଷ୍ଟମ ଓ ପୋଲିସ ବିଭୀନର କର୍ମଚାରୀମାନେ ଦଣ୍ଡା ଦଣ୍ଡା ଧରି ଅଟକାଇ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଯାତ୍ରା କଲପରେ ଛାଡ଼ନ୍ତି ।

ସେପରି ଯାତ୍ରା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଲମ୍ବା ଧାଡ଼ର ପଶ୍ଚାତ ଦେଶରେ ଆମେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଥିଲୁ । କିଛି ସମୟ ପରେ ମୋ ସଙ୍ଗେ ଆସିଥିବା ଇଞ୍ଜିନିୟରଙ୍କ ପୁଅଙ୍କର ଏକ ସଜ୍ଜ ମରସସ୍ ନିବାସୀ (ଓ ସେହି ଏଆର-

ପୋର୍ଟର ମ୍ୟାନେଜର) ମି. ଆନନ୍ଦ ଆମ ନିକଟକୁ ଜଣେ ପ୍ରେମୀ ଦାଢ଼ି ଯୁକ୍ତ ଅଂଶିପରକୁ ପ୍ରେରଣ କରିଥିଲେ ।

ସେ ଅଂଶିପର ଆମକୁ ଚିହ୍ନଟ କଲେପରେ ଆମକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ସିଧା ସିଧା ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କଲେ । ଯାଅ କରୁଥିବା କୌଣସି କର୍ମଗୁଣ ଆମକୁ ନ ଅଟକାଇ ଗୁଡ଼ିଦେଲେ ।

ମୁଁ ଭାବିଲି ସବୁଠାରେ କ୍ଷମତାର ବ୍ୟବହାର ଗୁଲିଛି, ନ୍ୟାୟ ହେଉ ବା ଅନ୍ୟାୟ ହେଉ ମୋର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅପରିଚିତ ମି. ଆନନ୍ଦଙ୍କ ପ୍ରଭାବରୁ ଆମେ ଅଟକି ରହି ଦଣ୍ଡାୟମାନ ରହିବା କଷ୍ଟରୁ ଆନନ୍ଦରେ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରି ବିମାନ ଘରରୁ ଆସୁଥିବା ଚନ୍ଦ୍ର ନିକଟରେ ଆସି ଠିଆହେଲୁ ।

ବିମାନରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଯାଅ ହେଲେପରେ ଆମ ବାକ୍ସଗୁଡ଼ିକ ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ସେ ତଳକୁ ବେଲ୍ଟ ଚନ୍ଦ୍ର ଉପରେ ଆସୁଥାଏ । ଯାହାର ବାକ୍ସ ସେ ବେଲ୍ଟ ଉପରୁ ତାହା ଉଠାଇ ନିଏ ।

ଆମର ସବୁଜ ବାକ୍ସ ଆସୁ ଆସୁ ବହୁତ ଡେରି ଲାଗିଲା । ଜନସବୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ମୋତେ ସେଠାରେ ବହୁ ସମୟ ଠିଆ ହୋଇ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବାରେ ମୋତେ ବଡ଼ ଦୁଃଖ ଲାଗିଲା । ମୁଣ୍ଡ ଗୁଲାଇ ହୋଇ ପଡ଼ିଯିବା ପରି ମନେ ହେଲା । ଯାହାହେଉ ସେତିକିବେଳକୁ ଆମ ବାକ୍ସ ଜନସବୁଙ୍କ ଆସିଗଲା ଓ ମୋର ବନ୍ଧୁତାକୁ ଉଠାଇ ଆଣିଗଲା ।

ମୋର ଦେହ ମଧ୍ୟ ଭଲ ଲାଗୁ ନଥିଲା । ମୁଁ ସେଠାରେ ପଡ଼ି ନଯାଇ ବାସନ୍ତୀଙ୍କ ଆଶ୍ରାଧରି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଜନସମସ୍ତ ସହୃଦ ବିମାନ ବନ୍ଦରର ବାହାରକୁ ଆସିଲୁ ।

ବାହାରେ ଇଞ୍ଜିନିୟରଙ୍କ ପୁଅ ପ୍ରତାପବାବୁ ତାଙ୍କ ବଡ଼ ଗାଡ଼ି ଧରି ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ଝିପି ଝିପି ବର୍ଷା ପଡ଼ୁଥିଲା । ମୋ ସାଥୀଙ୍କର ବହୁତ ଗୁଡ଼ିଏ ଜନସ ସୁଲୀ । ଗାଡ଼ି ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ସେ ସବୁ ଲଦାଲଦି କରିବାରେ ସମୟ ଲାଗିଲା ।

ସେହି ବର୍ଷାରେ ମୁଁ କେତେକାଂଶରେ ଭଜିଯାଇ ମୋଠାରେ ଶବ୍ଦର ପ୍ରକୋପ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା । ଆମେ ଗାଡ଼ିରେ ବସି ସେହି ପୋର୍ଟ

ଲୁଇ ରାମ ଗୋଲାମ ବିମାନ ବନ୍ଦରୁ ପ୍ରତ୍ୟାପକ ଗୃହ ଅଭିମୁଖେ ଯାଯା-
କଲୁ । ପ୍ରତ୍ୟାପକ ଘର ସେହି ରାମ ଗୋଲାମ ବିମାନ ବନ୍ଦରଠାରୁ ପ୍ରାୟ
ଷାଠିଏ କି.ମି. ଦୂର ଭାଦ୍ରାସ ସହରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିଲା ।

ଆମେ ପ୍ରତ୍ୟାପକ ଛୋଟ ଏକତାଲା ଘର ସମ୍ମୁଖରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ ।
ପ୍ରତ୍ୟାପକ ମରିସସ୍‌ବାସୀ ସହଧର୍ମିଣୀ ଆମକୁ ପାଛୋଟି ନେଲେ । ପ୍ରତ୍ୟାପକର
ଦୁଇଟିଯାକ ପିଲା ଜେଜେମା ଓ ଜେଜେବାପାଙ୍କ ଗୃହିପଟେ ଘେରିଗଲେ ।
ଇଞ୍ଜି ନିୟୁର ଦମ୍ଭିତ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉପହାର ରୂପେ ଖେଳଣା ଓ ମିଠାଇ
ସବୁ ପକେଟରୁ କାଢ଼ି ସେମାନଙ୍କୁ ଆପାୟିତ କଲେ ।

ପୁଅଟି ବଡ଼, ଏବେ ଭାରତରୁ ବ୍ରତ ହୋଇ ଆସିଛି । ଝିଅଟି ପ୍ରାୟ
ଦୁଇ ତିନିବର୍ଷର, ସେମାନେ ଓଡ଼ିଆରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତି ।

ପ୍ରତ୍ୟାପକ ସହଧର୍ମିଣୀ ଆମପାଇଁ ରନ୍ଧାବତ୍ତା କରି ରଖି ଆମକୁ
ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିଲେ ସେ । ସେ ଦେଶରେ ଶିକ୍ଷକତା କରନ୍ତି, ସବୁ ଘରକାମ
କରନ୍ତି, ନିଜର ଆନ୍ୟ କାମ କରନ୍ତି, ପିଲାଙ୍କ କଥା ବୁଝନ୍ତି, ରନ୍ଧାବତ୍ତା ମଧ୍ୟ
କରନ୍ତି ।

ସେ ଦେଶରେ ଚାକର ଦୁର୍ମୁଖ । ଝିଅଟିର ଜନ୍ମ ପରେ ପରେ
ଘରକାମ କରିବାପାଇଁ ସେ ଚାକରାଣୀଟିଏ ରଖିଥିଲେ । ସେ ଆସି ପ୍ରତିଦିନ
କେତେଦଣ୍ଡା କାମ କରି ଚାଲିଯାଉଥିଲା । ତାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାପ ତାଙ୍କ ଟଙ୍କାରେ
ଟ ୧୨.୦୦ (ଆମ ଟଙ୍କାରେ ବଡ଼ିଶ ଟଙ୍କା) ମାସିକ ଘରମ ଦେଉଥିଲେ ।
ସେ ବର୍ଷେ ଖଣ୍ଡେ କାମ କରି ଚାକରରୁ ବିଦାୟ ଦେଇ ଚାଲିଯିବାପରେ
ବହୁତ ଖୋଜାଖୋଜି କଲେ ମଧ୍ୟ ଆଉ ଚାକର ଚାକରାଣୀ ମିଳିଲେ ନାହିଁ ।
ତେଣୁ ଘରର ସବୁକାର୍ଯ୍ୟ ଗୃହିଣୀଙ୍କୁ କରିବାକୁ ପଡ଼େ, ଅବଶ୍ୟ ସେ ଦେଶର
ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ବିଜୁଳି ପ୍ରାପ୍ତି ଓ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ସୁବିଧା ଯୋଗୁ, ଘର ଓଳିଆ,
ଲୁଗାକଢ଼, ବାସନ ଥୁଆ, ରୋଷେଇ ପ୍ରଭୃତି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ବିଶେଷ
ଅସୁବିଧା ହୁଏ ନାହିଁ ।

ମୋର ଦେହ ଜର ଜର ଲାଗୁଥିବାରୁ ମୁଁ ସେଠାରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ
ଭୋଜନ ସାରି ପାଖ ଘରେ ଗୋଟିଏ ଖଟ ଉପରେ ଗଡ଼ ପଡ଼ି ହେଉଥିଲି ।

ମୁଁ ଆସିଥିବା ଖବର ଶୁଣିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଡାକର ପୁନର୍ମୁ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ସଙ୍ଗେ ସେଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ଆସିଥିବା ଖବର ଶୁଣି ମୁଁ ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠି ଡ୍ରଇଂ ରୁମ୍‌କୁ ବାହାର ଆସିଲି ।

ପୁନର୍ମୁ ମୋ ହାତକୁ ଏକ ସୁନ୍ଦର ଫୁଲତୋଡ଼ା ବଡ଼ାଇ ଦେଇ ସ୍ଵାଗତ ନମସ୍କାର ଜଣାଇଲେ । ସେ ଆମକୁ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯେନିଯିବାକୁ ଆସିଛନ୍ତି ବୋଲି କହିଲେ ।

ସେ ଘରେ ତାଙ୍କର ଅଡ଼େଇ ମାସର ଛୁଆକୁ ଗୁଡ଼ି ଆସିଥିବା କଥା ଶୁଣି ତାଙ୍କୁ ସେଠାରେ ଆଉ ନ ଅଟକାଇ ଆମେ ଦୁହେଁ ପ୍ରଫାପକ ଘରକୁ ଇଞ୍ଜିନିୟର ଦମ୍ପତ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ବାହାର ପଡ଼ିଲୁ ।

କିଛି ସମୟ ପରେ, ଦଶ କି. ମି. ଦୂରରେ କ୍ବାଟରବର୍ଣ୍ଣ ସହରର ନେହେରୁ ଲେନ୍‌ରେ ଥିବା ସୁଦେଶ ଓ ପୁନର୍ମୁ ଘରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲୁ ।

ସେମାନେ ତାଙ୍କ ବାପା ମାଆଙ୍କ ସହିତ ବାପାଙ୍କ ଦୋମହଲ ଘରଟିରେ ରହନ୍ତି । ତଳ ମହଲରେ ବାପା ମା'ଙ୍କ ରହିବା ଘର, ଶେଷେଇ ଘର, ଡ୍ରଇଂ ରୁମ୍, ଅଫିସ ଘର ଓ ଡାଇନିଂ ରୁମ୍ ଏବଂ ବାଥ୍ ରୁମ୍ ପ୍ରଭୃତି ରହିଛି ।

ଉପର ମହଲରେ ସେହିପରି ଗୁଡ଼ିଏ କୋଠା ରହିଛି । ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ କୋଠାରେ ସୁଦେଶ ଓ ପୁନର୍ମୁ ରହନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ଘରଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାୟ ଖାଲି ପଡ଼ିଥାଏ ।

ଅତିଥି ଭାବରେ ଆମେ ଉପର ମହଲରେ ଗୋଟିଏ କୋଠାରେ ରହିଲୁ । ସେଠାରେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପାଇଖାନା, ଗରମ ପାଣିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥାଇ ବାଥ୍ ରୁମ୍ ବା ସ୍ନାନାଗାର ରହିଥିଲା ।

ଆମ କୋଠାରେ ପଲ୍‌ଙ୍କ ଉପରେ ଶେଯ, ଘୋଡ଼ହେଲ ଶେଯ ପ୍ରଭୃତି ପଡ଼ିଥିଲା ଓ ଡ୍ରେସିଂ ଟେବୁଲଟିଏ ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲା ।

ମୁଁ ଉପରକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲି ସେ ସମଗ୍ର ଘରେ କୌଣସିଠାରେ ଛୁତ ପଙ୍ଗା ଟଣାହୋଇ ନ ଥିଲା କିମ୍ବା ମଶାଙ୍କ ପାଇଁ ମଶାଘର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନ ଥିଲା ।

ପରେ ଜାଣିଲି ସେ ଦେଶରେ ମଣି ମାଛଙ୍କର ଉତ୍ପାଦ ନାହିଁ ।

ସେ ଦେଶର ସମଶୀତୋଷ୍ଣ ଜଳବାୟୁ ଯୋଗୁ କୌଣସି ସମୟରେ ପକ୍ଷୀ ପବନ ଦରକାର ହୁଏ ନାହିଁ । ସେ ଦେଶରେ ତାଙ୍କ ଶୀତଦିନ ମେ ମାସଠାରୁ ଅକ୍ଟୋବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତପ ୧୭ ଡିଗ୍ରୀ ଫାରେନ୍ ହିଟ୍ ରୁ ୨୫ ଡିଗ୍ରୀ ଫାରେନ୍ ହିଟ୍ ଭିତରେ ଥାଏ । ତାଙ୍କର ଖରାଦିନ ନଭେମ୍ବରଠାରୁ ଏପ୍ରିଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ସେ ଦେଶର ଉତ୍ତପ ୨୫ରୁ ୩୦ ଡିଗ୍ରୀ ଫାରେନ୍ ହିଟ୍ ହୁଏ । ଦେଶରେ ସବୁଦିନ ସମୁଦ୍ର ବନ୍ଧରୁ ଆସୁଥିବା ମଲ୍ଦ ପବନ ବୋହୁଥାଏ । ଶୀତଦିନେ ପାଖ ସମୁଦ୍ରର ଉତ୍ତପ ୨୨ ଡିଗ୍ରୀ ଓ ଖରାଦିନେ ୨୭ ଡିଗ୍ରୀ ଥାଏ । ଖରାଦିନେ ଉତ୍ତପ ଟିକିଏ ବଢ଼ିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବର୍ଷାହୋଇ ଜଳବାୟୁ ଥଣ୍ଡା ହୋଇଯାଏ, ତେଣୁ **ମରସସ୍ବକୁ ଚୀର-ବସନ୍ତର ଦେଶ** ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ସୁଦେଶଙ୍କ ବାପା ମାଆଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଗ୍ରସର ‘ଜେଜେଗଡ଼’ ଦୋକାନ ରହିଛି । ସେ ଦୁହେଁ ଘରେ ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ଗୁ ଖାଇ ପ୍ରାୟ ଦିନ ସାତେ ସାତଟା ବେଳକୁ ତାଙ୍କ ଦୋକାନକୁ ଗୁଲିଯାଇ ରାତି ସାତଟା ସାନ୍ଦେ ସାତଟା ବେଳକୁ ଫେରନ୍ତି ।

ସୁଦେଶ ଇଣ୍ଡିଆ ଟ୍ରେଡ଼ିଂ ପାଇଁ ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ହସ୍ପିଟାଲରେ କାମ କରନ୍ତି । ସେ ପ୍ରାୟ ରାତି ସାତେ ନଅଟା ବେଳକୁ ଘରକୁ ଫେରନ୍ତି । ଦିନେ ଦିନେ ସକାଳୁ ଯାଇ ତା’ ପରଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଫେରନ୍ତି ।

ପୁନର୍ମ ମଧ୍ୟ ଆଗରୁ ଗୋଟିଏ ଡାକ୍ତରୀ କଲିନିକ୍ସକୁ ଯାଇ ରୋଗୀଙ୍କ ଚିକିତ୍ସା କରୁଥିଲେ । ପିଲାଟି ଜନ୍ମ ହେବାପରେ ତାଙ୍କୁ ଦିନଯାକ ଏକୁଟିଆ ଘରେ ରହି ପିଲାଟି ଓ ଘରର କାମ କରିବାକୁ ପଡ଼େ । ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ସକାଳେ ଦଣ୍ଡାଏ ଖଣ୍ଡେ ଚାକରଗାଟିଏ ଆସି ଲୁଗା କରୁକତି ଓ ଘର ଓଲଟା କାମ ସାରି ଗୁଲିଯାଏ ।

ସୁଦେଶର ଜେଜେବାପା ଜଣେ ବଡ଼ ଆଖୁ ଗୁଣୀ ଓ ବ୍ୟବସାୟୀ ଥିଲେ । ସେ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ଏକ ବଡ଼ ଜମି କଣି ତାଙ୍କର ଛଅ ପୁଅ ଓ ଦୁଇ ଝିଅଙ୍କ ପାଇଁ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଗୃହ ନିର୍ମାଣ କରି ସେମାନେ ଏକା ସ୍ଥାନରେ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଗୃହରେ ରହିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଯାଇଛନ୍ତି, ତେଣୁ ତାଙ୍କର ପୁଅ ଜନ୍ୟମାନେ ସେଠାରେ ପାଖାପାଖି ହୋଇ ରହନ୍ତି ।

ମୁଁ ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ ନେବାପରେ ସେଠାର ପାଖ ଆଖି ସବୁ ବୁଲି ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲି । ସେ ପାଖ ଆଖିରେ ଥିବା ନଡ଼ିଆ ଗଛଗୁଡ଼ିକ ଚାହିଁ ଦେଖିଥିଲି ପରି ଦେଖାଯାଉଛି । ଅନ୍ୟ ଗଛମାନଙ୍କର ଡାଳଗୁଡ଼ିଏ ମଧ୍ୟ ଗୁଡ଼ି ଥିବା ଦେଖାଯାଉଛି । ସେ ସ୍ଥାନରେ ମଝିରେ ମଝିରେ ବାତ୍ୟା ହୁଏ । ଗତ ବାତ୍ୟାରେ ସେପରି ହୋଇଥିବାର ଅନୁମାନ କଲି ।

ଆମ ଗଛମାନଙ୍କୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲି ସେଥିରେ ନାଲି ନାଲି ବଉଳ ଧରିଛି । ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଡାଳରେ ସେ ବଉଳ ଚଣା ଧରିଲୁଣି । ପାଖରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ବରକୋଳି ଗଛରେ ବରକୋଳି ପାକଳ ହୋଇଆସୁଛି । ସେସବୁ ଦେଖି ଆମର ଫେବୁଆଣ ମାସର ଆବହାତ୍ମିକ ସେଠାରେ ସେତେବେଳର ଅଗଷ୍ଟ ମାସରେ ରହିଥିବାର ଉପଲବ୍ଧ କଲି ।

ରାତି ହେବାରୁ ସୁଦେଶର ବାପା ମା' ଓ ନଜେ ସୁଦେଶ ଘରକୁ ଆସି ମୋତେ ସ୍ବାଗତ ଜଣାଇଲେ । ସେଠାରେ ଡ୍ରଇଂ ରୁମ୍ କାନ୍ଥରେ ପଲ୍ଲିଟା ଆମକୁ ସ୍ବାଗତ କରୁଛି ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଲେଖା ହୋଇଥିଲା । ପଲ୍ଲିଟା, ସୁଦେଶ ଓ ପୁନର୍ଜ୍ଜ ଅଢ଼େଇ ମାସର ଛୁଆର ନାମ ।

ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଆମକୁ ସ୍ବାଗତ ଜଣାଇବା ପାଇଁ ସୁଦେଶର ପଡ଼ୋଶୀ କକା ହିତଲଲ ଓ ଘାଗଲଲ ପ୍ରଭୃତି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ସେ ସମୟରୁ ଆମକୁ ସ୍ବାଗତ ଅଭିନନ୍ଦନରେ ଆମେ ଅଭିଭୂତ ହୋଇପଡ଼ିଲୁ । ସୁଦେଶଙ୍କ ବଡ଼କକା ହିତଲଲ ଜଣେ ବଡ଼ ବ୍ୟବସାୟୀ ଏବଂ ସାନକକା ଘାଗଲଲ ଜଣେ ଜଣାଶୁଣା ବିଦ୍ବାନ ଏବଂ ସେଠାର ସରକାରୀ କଲେଜରେ ବାଓଲଜି ପ୍ରଫେସର ।

ରାତି ଶେଜନରେ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଆମ ସଙ୍ଗେ ଯୋଗ ଦେଲେ । ଫେରିବା ବେଳକୁ ପ୍ରଫେସର ଘାଗଲଲ ପରଦିନ ସକାଳେ ଆମକୁ ତାଙ୍କ ଗାଡ଼ିରେ ବୁଲାଇ ନେବାପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲେ । ଆମେ ସେ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଖୁସିହୋଇ ଖାଇପିଇ ସାରି ଆମ କୋଠାକୁ ଯାଇ ବିଶ୍ରାମ କଲୁ ।

ଦ୍ଵିତୀୟ ଦିବସ ସକାଳ ନଅଟାରେ, ସୁଦୃଶ୍ୟ ନିଜ ପ୍ରକାଶର
ପ୍ରାଣଲୀଳା, ସଙ୍ଗରେ ବୁଲଇ ନେବାକୁ ଆମକୁ ଆସି ଡାକିଲେ । ଆମେ
ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ଜଳଖିଆ ଖାଇ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲୁ । ସେ ଡାକବା ସଙ୍ଗେ
ସଙ୍ଗେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲୁ ।

ହାତ୍ତାଲୁକ ନାତି ଭିତରେ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରୁ ମରସସ୍ ବୁଲି
ଆସିଥିବା ହାତ୍ତାଲୁକ ଅତିଥି ପ୍ରମୋଦର ସବରକ୍ଷା ଆଗ ସିଟ୍‌ରେ
ବସିଥିଲେ । ସେ ଜଣେ ଅବବାହିତ ବ୍ରହ୍ମଚାରିୟ ବ୍ୟକ୍ତି । ଆମେ ତାଙ୍କୁ
ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇ ପଛ ସିଟ୍‌ରେ ଆସି ବସିଲୁ ।

ମରସସ୍‌ରେ ଚାରି ପାଞ୍ଚୋଟି ମାସ ବଡ଼ ଜନାକାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କ ରହିଛି ।
ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପୋର୍ଟ ଲୁଇ ପ୍ରଧାନ, ତାହା ମରସସ୍‌ର ରାଜଧାନୀ ।
ତାହାଛଡ଼ା କ୍ୟୁପିସ୍, କ୍ରାଉଟ ବୋର୍ଣ୍ଣ, ରୋଜହଲ୍ ଓ ଗ୍ରାସ ପ୍ରଭୃତି ସହର
ରହିଛି ।

ଆମେ ପୋର୍ଟ ଲୁଇ ଅଭିମୁଖେ ଯାଆ କଲୁ । ଆମେ ଆମ ପ୍ରଶସ୍ତ
ସାଥୀର ଦୁଇପଟେ ଥିବା ଘନ ଆଖୁ ବଳ ସବୁ ଦେଖି ଦେଖି ଚାଲିଲୁ । ସେ
ରାସ୍ତାରେ ଦୁଇ ଚକରେ ଗାଡ଼ିମାନ ଚାଲିଥାଏ । ବାଟରେ ଗାଈଗାରୁ,
ଚିଲି ମଣିଷ ବା କୁକୁର, ବିରାଡ଼ି ପରି ଜନ୍ତୁଜୁଳା କିଛି ନ ଥାନ୍ତି । ଟିକିଏ
ଜାଗଜସ୍‌ କି ଅନ୍ୟ ମଇଳା ସରଞ୍ଜାମ ରାସ୍ତା ଉପରେ ବା ପାଖରେ
ପଡ଼ି ନ ଥାଏ ।

ମରସସ୍ ରାଜଧାନୀ ପୋର୍ଟ ଲୁଇ ସହରରେ ପହଞ୍ଚି ତା'ର ମଧ୍ୟ-
ଭାଗରେ ଥିବା ସୁନ୍ଦର ପାର୍କରେ ବୁଲି ସେଠାରେ ଥିବା ଷ୍ଟାଡ଼ିୟମ୍, ବଡ଼
ବରଗଛ ଓ ପୁଣ୍ୟୋଦ୍ୟାନମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଫଟୋ ଡ଼ାକାଇଲୁ ।

ସେହି ସ୍ଥାନର ଦକ୍ଷିଣ ପଟରେ ସବୁଜ ପଟ୍ଟମାଳା, ସେ ସହରର
ବରଷ ଅଞ୍ଚଳିକାମାନଙ୍କ ପଶ୍ଚାତରେ ନୀଳ ଆକାଶ ମଧ୍ୟରେ ଏକ
ମନୋମୁଗ୍ଧକର ପ୍ରାଚୀର ଭଳି ବରଜମାନ ।

ପୂର୍ବପଟେ ଆଧୁନିକ ନିଉକ୍ଲିୟା ଅଞ୍ଚଳିକାଗୁଡ଼ିକ ନୂତନ ଆଧୁନିକ
ତନ୍ତ୍ରରେ ବଜାଟଙ୍କା ଭଙ୍ଗୀରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇ ଗଠନ ଶୈଳୀର ଉତ୍କର୍ଷତା
ପ୍ରତିପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ସେଠାରେ ସରଗର୍ବ ମସ୍ତକ ଉତ୍ତୋଳନ କରି
ଉନ୍ନୟନ ଥିଲାପରି ଜଣାପଡ଼ୁ ଥାଆନ୍ତି ।

ଉତ୍ତର ଦିଗରେ ରାସ୍ତା ଆରପଟେ ଥିବା ଏକ ଧବଳକାୟ
ଅଞ୍ଚଳିକା ଦେହରେ ହିନ୍ଦୁ ମହାସତ୍ତ୍ୱ କୋଠା ବୋଲି ଲେଖା ଯାଇଥାଏ ।
ସେଥିରୁ ସେ ନଦୀରେ ହିନ୍ଦୁ ପ୍ରଭାବ ସହଜରେ ଅନୁମେୟ ।

ସହର ଦେଖାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରଫେସର ଘାସଲଲ ଆମକୁ
ସେଠାର କେତେକ ବଣିଷ୍ଠ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସାକ୍ଷାତ କରିବାକୁ
ଦେଖିଗଲେ ।

ଆମେ ପ୍ରଥମେ ଭରଣାୟ ଦୁତାବାସକୁ ଯାଇ ଗୋଆ ନିବାସୀ
ମି. ଲେବୋ ନାମକ ସେଠାର ସାଂସ୍କୃତିକ ବିଭାଗ ଅଫିସରଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ
କଲୁ ।

ମିଃ ଲେବୋ ଦୁତାବାସ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ମାସ ବ୍ୟାପୀ ‘ପରମ୍ପରା’
ନାମକ ସାଂସ୍କୃତିକ ଉତ୍ସବରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଆମକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲେ ।
ତା ୧୮ ରିଶ ଦିନ ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀ ସାଂସ୍କୃତିକ ଇନ୍‌ଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ ହଲ୍‌ରେ
ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ଗୀତା ଆଲୋଚନାରେ ଯୋଗ ଦେବାପାଇଁ ଅନୁରୋଧ
କରିବା କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପସ ମୋ ହସ୍ତକୁ ବଢାଇଦେଲେ ।

ଆମେ ସେହି ସୁରମ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ଅଞ୍ଚଳିକା ଉପରୁ ପୋର୍ଟ ଲୁଇ
ବନ୍ଦରର ମନୋରମ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିସାରି ରାସ୍ତାକୁ ଆସିଲୁ ।

ସେଠାର ସାଂସ୍କୃତିକ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଦିନ ସାଢ଼େ ଗୋଟାଏବେଳେ
ସାକ୍ଷାତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଫେସର ଘାସଲଲ ଆଗରୁ ସମୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
କରିଦେଇଥିଲେ । ସେ ସମୟ ହୋଇ ଆସିବାରୁ ଆମେ ତରତର ହୋଇ
ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ସ୍ୱାଗତମଣ୍ଡପକୁ ଗଲୁ । ସେଠାରୁ ଲିଫ୍ଟରେ ଯାଇ ସାଂସ୍କୃତିକ
ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ରିସେପ୍ସନ୍ କାଉଣ୍ଟର ସମ୍ମୁଖରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ ।

ସେଠାରୁ ରିସେପ୍ସନ୍ ଅଫିସରଙ୍କୁ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ
କରିବାକୁ ଆସିବୁ ବୋଲି କହୁ କହୁ ମୋ ଚାନ୍ଦା ପୁର ଶୁଣୁ ନ ଶୁଣୁ
ଭାଙ୍ଗି ବକ୍ରବ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ଆମକୁ ଦଉଡ଼େଇ ଦେବାପାଇଁ ସେ
କହିଲେ, “ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଆଉ ଅନ୍ୟ ଏନ୍‌ରେଜମେଣ୍ଟ ଅଛି, ବିଶେଷରେ
ଗୋଟିଏ ଜରୁରୀ ମିଟିଂରେ ଯୋଗ ଦେବାପାଇଁ ସେ ବାହାରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ
ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସାକ୍ଷାତ ଦେବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ ।

ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ବଡ଼ ଧୀର ପ୍ରକୃତର ଲୋକ, ସେ ଧୀରଶ୍ରୀର ଭାବରେ ଅଧିପତ୍ୟକୁ ବକ୍ତବ୍ୟଟି ଶୁଣିପାର ତାଙ୍କର କାର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଶକ୍ତି କି ସେ ଅଧିପତ୍ୟକୁ ଦେଇ ତାହା ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଇଦେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ । ଅଧିପତ୍ୟ ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ, କଅଣ ଭାବିଲେ କେଜାଣି ସେ କାର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପିଅନ ହାତରେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଇ ଦେଲେ ।

ପ୍ରଫେସର ସବରୂପାଳ, ଲେଖକ ଓ ମାନ୍ୟବର ରୁନି ।

କଳା, ସଂସ୍କୃତି, ବିଜ୍ଞାନ ଓ ସମ୍ଭାର ବିଭାଗର ମନ୍ତ୍ରୀ ମାନ୍ୟବର ରୋଜେସ୍ ଏମ୍ ରୁନି ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଥିଲେ । ସେ ସେହି କାର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଶକ୍ତି ପାଇବା ସଙ୍ଗେ ମଙ୍ଗେ ନିଜ ସ୍ଥାନରୁ ଉଠି କବାଟ ଖୋଲି ଦେଇ ପରି ଆସି ଆମ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଗଲେ ।

ସେ ଆମକୁ ସ୍ବାଗତ ଜଣାଇ ନିଜ ସଙ୍ଗେ ନିଜର ସୁସଜ୍ଜିତ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ଦେଖିଗଲେ । ମିଟିଂକୁ ଯିବାରେ ଆମମ ତାଙ୍କୁ ବାଧାଦେଲୁ ବୋଲି ବିନୟ ଭାବରେ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ କହିବାରୁ ସେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ—

ପ୍ରତିଦିନ ବହୁତ ମିଷ୍ଟି ଚାଲୁଛି ଓ ଚାଲିବ । ମିଷ୍ଟି ଅପେକ୍ଷା କରୁ
ପାରିବ; କିନ୍ତୁ ଆପଣମାନଙ୍କ ପରି ବଙ୍କା ଲୋକଙ୍କ ଯାକ୍ଷାତ ଆଉ କେହିଠୁ
ମିଳିବ ।

ସେ ଆମକୁ ସେହି କୋଠାଘରେ ବସାଇ ଆମର ପରିଚୟ ନେଲେ ।
ତା'ପରେ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ନାନା ବିଷୟରେ ବହୁ ଆଲୋଚନା ହେଲା ।

ମାନ୍ୟବର ରୁନି ସାବନା ବର୍ଣ୍ଣର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଗଠନର ଏକ
ହସ୍ତପୁଷ୍ପ ପୁରୁଷ । ତାଙ୍କର ବୟସ ୪୦-୪୫ ବର୍ଷରୁ ବେଶି ନୁହେଁ ।
ତାଙ୍କଠାରେ ସୌଜନ୍ୟତାର କୌଣସି ଅଭାବ ନ ଥିଲା । ମୋ ଭଳି ଜଣେ
ବାହାରର ଅଜଣା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଯେପରି ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ
ବ୍ୟବହାର ମୋ ଜୀବନରେ ଭୁଲିବାର ନୁହେଁ ।

ଅଳ୍ପକାଳ ତଳେ ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଥିବା ଏକ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଜ୍ୟର
ସେ ଜଣେ ଯୁବମନ୍ତ୍ରୀ । ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ଆମ ସ୍ୱାଧୀନତା ପୁର ଓ ପ୍ରାକ୍‌କାଳର
ମୁଖ୍ୟତଃ ଶିକ୍ଷା ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ କଥା ମନେପଡ଼ିଲା । ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ
ଦାସ, ବୋଧସମ ଦୁବେ, ପଣ୍ଡିତ ଗୋଦାବରୀ ମିଶ୍ର, ପଣ୍ଡିତ ଲକ୍ଷ୍ମୀରାଜ
ମିଶ୍ରଙ୍କ ପରି ଅମ୍ଳାନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଲୋକପ୍ରତିନିଧି ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯେପରି
ସାଧାରଣ ଲୋକେ ମିଶି ପାରୁଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ସୌଜନ୍ୟତା ଓ
ସହାନୁଭୂତି ପାଉଥିଲେ, ଚାଲିଶ ବର୍ଷ ପାଖ ଆଶର ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ
ତାହା ଆଉ ନାହିଁ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ପୋଲିସ ଘେରରେ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କଠାରୁ
ବହୁ ଦୂରରେ ରହୁଛନ୍ତି । ଦୁର୍ଗତି, ସନ୍ଧ୍ୟାସବାଦ ପ୍ରଭୃତିର ଭୂତ ଯେପରିକି
ସେମାନଙ୍କ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇ ସେମାନଙ୍କୁ କାବୁକରି ରଖିଛନ୍ତି ।

ମାନ୍ୟବର ରୁନିଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଆଳାପ ପରେ ଆମେ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ
କେତୋଟି ଫଟୋ ଉଠାଇ ତାଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ଘେନି ଆସିଲୁ ।

ଆମର ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ସମୟ ପ୍ରାୟ ଗତ ହେବାକୁ ବସିଥିଲା ।
ଆମେ ଭୋଜନ ପାଇଁ ଚାଲିଲୁ ଚାଲିଲୁ ଏକ ଆଧୁନିକ ରେଷ୍ଟୁରାଣ୍ଟକୁ ଗଲୁ ।
ସେଠାରେ ସବୁ ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ ମିଳୁଥିଲା ।

ଆମେ ଦୁଇ ପ୍ଲେଟ୍ ଭାଡ଼ି, ଦୁଇ ପ୍ଲେଟ୍ ଫୋଟି, ଏକ ପ୍ଲେଟ୍ ବୁଲୁଛୁ, ଏକ ପ୍ଲେଟ୍ ବୁଲୁଛୁ ମାଂସ, ଏକ ପ୍ଲେଟ୍ ସାଲଡ଼ ଦେଇ ଗୁରୁଜଣାଙ୍କ ଖାଇବସିଲୁ ।

ଖାଇବା ପରେ ଆମେ ଆମେସ୍‌ଙ୍କା ଶୁଣିଲେ ନିଜ ଭିତରେ ବାଣିଜିର ଯୋଡ଼ାର ଅଂଶ ଯିଏ ଦେଇଦେଲୁ । ଆମ ଦୁଇଟି ପାଇଁ ଆମ ଟଙ୍କାରେ ମୋଡ଼େ ଗୁରୁଜଣ ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ପୋର୍ଟ ଲୁଇ ନଗରରେ ବୁଲି ତା'ର ସୁନ୍ଦର ପରିବେଶ ଉପଭୋଗ କରିବାକୁ ଆମ ଗାଡ଼ି ଉତ୍ତର ଦିଗରେ ସମୁଦ୍ରକୁ ଆଡ଼କୁ ଗଲିଲା ।

ସେହି ସମୁଦ୍ରକୁ ବା ନର୍ଥ ବରରେ ଅନେକ ସୌଖିନ୍ ହୋଟେଲ ରହିଛି । ସେହି ହୋଟେଲମାନେ ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନଙ୍କର ଭ୍ରମଣ, ନୌକା ବନ୍ଦାର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ଦିଅନ୍ତି ।

ସେଠାରେ ଟ୍ୟୁରିଷ୍ଟ ବସ୍, ଟ୍ୟାକ୍ସି ଓ ନୌକା ଯୋଗାଇବା ବ୍ୟତୀତ ସମୁଦ୍ର ତଳ ବୁଲାଇ ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

ସେଠାରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ବେଳାମାନଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ଗୋଟିଏ ଅଳ୍ପ ଗରମ ଜଳଭାଗ ରହିଛି । ତାହା ଭାରତ ମହାସାଗର ସଙ୍ଗେ ସଂଯୋଗ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହାର ଗୁରୁପଟେ ଥିବା କୋରାଲ ରିଫ୍‌ମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇ ରହିଛି । ସେଥିରେ ସମୁଦ୍ର ତେଜର ପ୍ରଭାବ ଅନୁଭୂତ ହୁଏ ନାହିଁ ।

ସେଠାରେ ଅଣ୍ଡର ଓ୍ଵାଟର ଲିମିଟଡ଼ ନାମକ କମ୍ପାନୀ ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନଙ୍କୁ ସେଠାର ସମୁଦ୍ର ଚଟାଣର ଜୀବଜନ୍ତୁ ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ପାଣି ତଳକୁ ନେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛନ୍ତି ।

ସେହି ପାଣିତଳେ ବହୁତ ଜୀବନ୍ତ ପ୍ରକାଳ ଓ ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ମାତ୍ସ୍ୟ ଓ ଜଳଜନ୍ତୁ ରହିଛନ୍ତି । କମ୍ପାନୀ ସେଠାରେ ଦେଉଥିବା ବୁଲାଇ ଆଣିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛନ୍ତି ।

ସେଥିପାଇଁ ସେଠା ଟଙ୍କାରେ ଜଣକୁ ୨୦୦ ଟଙ୍କା ପଡ଼େ । ପର୍ବତ ଜାଣିଥିବା, ନ ଜାଣିଥିବା ସମସ୍ତ ଯୁବକ, ଯୁବତୀ ଓ ବଡ଼ ବଡ଼ ପିଲା ତାହା ଦେଖିବା ପାଇଁ ଯାଇପାରନ୍ତି ।

ସେହି କମ୍ପାନୀ ଗ୍ରାଣ୍ଟ୍‌ବେ ସମୁଦ୍ରକୁଳରୁ ଦର୍ଶକମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ମୋଟର୍ ବୋଟ୍‌ରେ ସେ ହ୍ରଦ ମଧ୍ୟକୁ ଦେଇ ଯାଆନ୍ତି । ସମୁଦ୍ର ତଳକୁ ଯିବା ପାଇଁ ସାମ୍ନାରେ କାଚ ଥିବା ଏକ ଡିଙ୍ଗ୍‌ହେଲ୍‌ମେଟ୍ ମୁଣ୍ଡରେ ପିନ୍ଧିବାକୁ ପଡ଼େ । ତା'ସଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ପାଣିତଳକୁ ଯିବାପାଇଁ ବଡ଼ ବଡ଼ ପାଦଥିବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପୋଷାକ ମଧ୍ୟ ପିନ୍ଧିବାକୁ ପଡ଼େ । ସେ ପୋଷାକ ଓ ଟୋପି ଓହ୍ଲଟର ଟାଇଟ୍ ଥିବାରୁ ତାକୁ ପିନ୍ଧିଲେ ତା' ଭିତରେ ପାଣି ପଶି ପାରେନାହିଁ । ସେହି ପୋଷାକ ସହିତ ମୋଟର୍ ବୋଟ୍‌ରୁ ଆସିଥିବା ଗୋଟିଏ ପାଇପ୍ ସଫୁକ୍ତ ଥାଏ । ସେହି ପାଇପ୍‌ରେ ନିଃଶ୍ୱାସ ନେବା ଓ ଗୁଡ଼ିବା, ପବନ ଯା' ଆସ କରେ । ସେ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପାଣିକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଦିଆଯାଏ । ସେ ଚାଲିଲେ ପରି ଯାଇ ତଳେ ପଡ଼ିଥାଏ । ସେଠାରେ ଚାଲି ଚାଲି ଜୀବମାନଙ୍କୁ ଦେଖେ । ହାତରେ ନେଇଥିବା ମାଛ ଖାଦ୍ୟ ସେଠାରେ ପକାଇଲେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ବହୁ ରଙ୍ଗର ମାଛ ତା' ନିକଟକୁ ଆସନ୍ତି । ସେ ଜୀବନ୍ତ ମାଛସିଆ ପ୍ରକାଳମାନଙ୍କୁ ହାତରେ ଚୁଇଁପାରେ । ମଲ୍ ପ୍ରକାଳଗୁଡ଼ିକ ପଥର ପାଲଟି ଯାଇଥାନ୍ତି ।

ଆମର ସଙ୍ଗୀ ପ୍ରଫେସର ସବରଡ୍‌ମାଲ୍ ସେଠାର ହୋଟେଲରେ କିଛିଦିନ କଟାଇବାକୁ ଚାହିଁବାରୁ ଆମେ ତାଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ମଧ୍ୟମ ଧରଣର ହୋଟେଲରେ ଗୁଡ଼ି ଘରକୁ ଫେରିଲୁ ।

ତୃତୀୟ ଦିବସ ସକାଳ ନଅଟାରେ ସୁଦେଶର ଅନ୍ୟଜଣେ କଳା ହିତଲଲ୍, ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଚାଲିଯିବା ପାଇଁ ଆମକୁ ଡାକିଲେ । ସେହିନ ଦୋକାନର ଛୁଟି ଥିବାରୁ ସୁଦେଶର ବାପ ମା ତାଙ୍କର ଛୋଟ ନାତି (ବଡ଼ ହିଅର ପୁଅ)କୁ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ଆମ ସଙ୍ଗେ ବାହାର ପଡ଼ିଲେ ।

ହିତଲଲ୍ ତାଙ୍କ ସବୁ ଭାଇଙ୍କ ଭିତରେ ଧନୀ ଓ ହସାସ ଲୋକ ।

ସେହି ସାହିର ପ୍ରଧାନ ରାସ୍ତା ଉପରେ ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଧରଣର ତେଜସ୍ୱୀ ଦୋକାନ ଅଛି । ସେ ଦୋକାନରେ ଦୁଇଜଣ କର୍ମଚାରୀ ମଧ୍ୟ ରଖିଛନ୍ତି । ସୁଦେଶ ପିତାଙ୍କ ଦୋକାନରେ କର୍ମଚାରୀ ନାହାନ୍ତି । ସେ ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁହେଁ ସେ ଦୋକାନ ଚଳାନ୍ତି ।

ହିତଲଲଙ୍କ ଦୋକାନରେ ସବୁ ପ୍ରକାରର ପାମାୟ ଓ ବହୁ ପ୍ରକାରର ମଦ୍ୟ, ଶେଟି, ବିସ୍କୁଟ ପରିବାସ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ନିତ୍ୟ ବ୍ୟବହାରିକ ପଦାର୍ଥ ମହଜୁତ ରହିଛି ।

ସେହି ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟ କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ତାଙ୍କର ଘର ଓ ବ୍ୟବସାୟ କେନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ମରିସସ୍ ବ୍ୟତୀତ ବିଲତରେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଏକ ଘର ରହିଛି । ତାଙ୍କର କନ୍ୟା ସେ ଘରେ ରହି ସେଠାରେ ପଢ଼େ ।

ପ୍ରାୟ ମାସକ ତଳେ ତାଙ୍କର ସହଧର୍ମିଣୀ କ୍ୟାନସର ରୋଗରେ ପ୍ରାଣାଶ୍ରେୟ କରିବା ପରେ ମରିସସ୍‌ରେ ଥିବା ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିସାରି ବିଲତ ଯାଇ ସେଠାରେ ରହିବାପାଇଁ ସେ ମନସ୍ଥ କରିଛନ୍ତି ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଙ୍କର ୫-୬ ବର୍ଷର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପୁଅଟି ତାଙ୍କ ପାଖରେ ରହୁଛି । ସେ ଗୋଟିଏ ଦୂର ସ୍କୁଲରେ ପଢ଼ୁଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିଦିନ ସେଠାକୁ ଯାଇ ପୁଅକୁ ନିଆଅଣା କରିବାକୁ ପଡ଼େ, ଘର ଚଳାଇବାପାଇଁ ସେ ଜଣେ ମଧ୍ୟମ ବୟସ୍କା ଚାକରଣୀ ନିଯୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି, ସେ ସବୁଦିନ ଆସି ଘର ସଫା, ଲୁଗା ସଫା ଓ ରୋଷେଇ ପ୍ରଭୃତି କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଚାଲିଯାଏ ।

ଆମେ ସମସ୍ତେ ହିତଲଲଙ୍କର ବିରାଟ ଜାପାମା ଟାଉଟା ଗାଡ଼ି ଭିତରେ ବସିଲୁ । ସେ ତାଙ୍କ ଗାଡ଼ି ପଛରେ ବହୁତ ଜିନିଷ ଲଦିଲେ । ସେ ସବୁ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ତାଙ୍କର ଦେବାର ଥିଲା ।

ସେ ଆମକୁ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ବହୁ ସ୍ଥାନରେ ରହି ରହି ତାଙ୍କ ନିଜର କାମ ସବୁ କରି କରି ଚାଲିଲେ ।

ଆମେ ‘ସ୍ପେକ୍ସ ହିଲ୍’ ସହର ଦେଇ ଆଗକୁ ଚାଲିଲୁ । ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାଲି ପରି ନିର୍ମାଣିତ କୁଳେ କୁଳେ ଆମେ ଲେବେଲେ ସେ ନିର୍ମାଣିତ ମରିସସ୍‌ର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ନିର୍ମାଣ ଓ ତାର ନାମ ଗ୍ରେଟ୍ ରିଭର ବୋଲି ଶୁଣି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲୁ ।

ଆମେ ଆଗେଇ ଯାଇ ବିଡ଼ ବେସିନ ନାମକ ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ, ସେଠାରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ସରକାରୀ ସ୍କୁଲରେ ହିତଲଲଙ୍କ ସ୍ମରଣ ସ୍ମାରିତି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ।

ହୃଦୟ ଆମକୁ ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ଦୋକାନ ନିକଟରେ ଛାଡ଼ି
ସେ ସ୍କୁଲ ଦୂର ଉତ୍ତରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ । ସେ ସ୍କୁଲରେ ବାକିଥିବା ତାଙ୍କ
ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରାପ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବୁଝାବୁଝି କରି ଫେରିଲେ ।

ଏହା ଭିତରେ ସୁଦେଶଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମୁଁ ସେହି ଦୋକାନରେ
ପଶି ସେଠାରୁ କିଛି ଖାଦ୍ୟ କଣି ଖାଉଥିଲୁ, ସେ ଆସିବାକ୍ଷଣି ଆମେ
ଗାଡ଼ରେ ଯାଇ ବସିଲୁ, ନିକଟରେ ଥିବା ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ବୁଲୁବୁଲି କରି
ଘରକୁ ଫେରିଲୁ ।

ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ମୋ ଦେହ ଭଲ ଲାଗୁନଥିବାରୁ ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ନଯାଇ
ହୃଦୟ ଡାକିବାରୁ, ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେଯାଇ ଆଳାପ କଲି । ମୋ ଯୋଗେ କିଛି
ସୁସ୍ୱାଦୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ମାଂସ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ ।

ଚତୁର୍ଥ ଦିବସ ସକାଳେ ଆମର ଗାଡ଼ିରେ ବୁଲିଯିବାର
କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନଥିଲା । ସୁଦେଶର ଭଉଜ ଦେଇ ପୁଅ ଭାଇଙ୍କ
ସ୍ତ୍ରୀ ଆସି ତାଙ୍କ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେଦିନ ଗୁରୁବାର କ୍ୱାଟରବର୍ଷ ବଜାର
ବନ୍ଦ କିନ୍ତୁ ସହର ଭିତରେ ଏକ ପ୍ରଶସ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ଗୋଟିଏ ହାଟ ବସେ ।
ପୁନମ ସେହି ଭଦ୍ରମହଲାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସେହି ହାଟକୁ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲା ।

ସେ ଆମକୁ ତା ସାଥୀରେ ଯିବାକୁ ଡାକିବାରୁ ଆମେ ସେମାନଙ୍କ
ସହିତ ପଦଯାତ୍ରାରେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲୁ ।

ସେହି ହାଟରେ ସବୁ ପ୍ରକାର ନିତ୍ୟବ୍ୟବହାରୀୟ ପଦାର୍ଥ ମିଳେ ।
ସେଠାରେ ଲୁଗା, ସାର୍ଟ ଓ ପିଲୁଙ୍କ ଡ୍ରେସିଂଦୋକାନ ଥାଏ । ପିଲୁଙ୍କ ଖେଳଣା,
ସ୍ତ୍ରୀ ଲୁଗାଙ୍କ ପ୍ରସାଧନ ସାମଗ୍ରୀ ଓ ସାବୁନ ପାଉଁଡର ପ୍ରଭୃତି ମିଳେ ।

ହାଟର ସାମନା ପଟେ ଖାଇବା ଦୋକାନ ସବୁ ଥାଏ । ଆମେ
ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ମକା ପୋଡ଼ା ବନ୍ଦୀ ହେଉଥିବା ଦେଖି
ତାହା କଣି ଚୋବାଇ ଚୋବାଇ ହାଟରେ ବୁଲିଲୁ । ସେଠାରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୁଗାଙ୍କ

ଭିତ୍ତ ବେଶି । ସେମାନେ ସାଧାରଣତଃ ଦୈନନ୍ଦିନ ଦରକାରୀ ଜନସଂସ୍ଥାକୁ ସେଠାରୁ କଣି ଥାଆନ୍ତି ।

ସୁନମ ଓ ସୁଦେଶୀ ଗ୍ରାମୀଣ କିନ୍ତୁ ଜନସଂସ୍ଥା କଣି ସାରିବା ପରେ ତାଙ୍କ ଗ୍ରାମୀଣ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଫେରିଯିବା ପାଇଁ ତରତର ହେଲେ । ସେଠାର ଲୋକେ ଘରେ ପଇସାଦିଆ ଅତିଥି ସବୁ ରଖନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଘରେ କେତେକ ବେଶି ପଇସା ଦିଆ ଅତିଥି ରହୁଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ କଥା ବୁଝିବା ପାଇଁ ଘରକୁ ଯିବାକୁ ସେ ତର ତର ହେଉଥିଲେ ।

ସେ ଉତ୍ତମହଳାଙ୍କ ସ୍ବାମୀ ପୋର୍ଟଲୁଇରେ ଜଣେ ପୋଲିସ ଅଫିସର । ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଘର । ସେହି ଘରର ଗୋଟିଏ ଅଂଶରେ ପଇସା ଦିଆ ଅତିଥି ରହିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

ସାଧାରଣତଃ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା ଓ ସେତେଲସ୍ ଦ୍ଵୀପପୁଞ୍ଜ ପ୍ରଭୃତିରୁ ଆସୁଥିବା ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନେ ସେପରି ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ରହୁଥାଆନ୍ତି । କାରଣ ହୋଟେଲମାନ ବ୍ୟୟବହୁଳ । କୌଣସି ହୋଟେଲରେ ଦିନକୁ ହଜାର ଟଙ୍କାରୁ କମ୍ରେ ରହିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

ଘରୋଇ ଅତିଥିମାନଙ୍କୁ ଦୈନିକ ମାତ୍ର ଟ ୩୦୦ରୁ ଟ ୩୫୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେବାକୁ ପଡ଼େ । ସେମାନଙ୍କ ରହିବା ପାଇଁ ଘର ଖଟ ବଛଣା ପ୍ରଭୃତି ଯୋଗାଇ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସକାଳ 'ଟୁ' ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଏ । ସେମାନେ ବୁଲୁବୁଲି କରିବା ଭିତରେ କୌଣସି ରେଷ୍ଟୋରାଣ୍ଟ ବା ଷ୍ଟେଜନାଲସ୍ରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଓ ରାତିରେ ସମାପନ କରନ୍ତି ।

ପୁରୁଣା ଅତିଥି ଗୁଲିଯିବାର କମ୍ ନୁଆ ଅତିଥି ଆସିବାର ଥିବାରୁ ସେ ଉତ୍ତମହଳା ଘରକୁ ଲେଉଟି ଯିବାପାଇଁ ସେପରି ତରତର ହେଉଥିଲେ । ସେ ସେଠାରୁ ସିଧା ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ମୁଁ, ବ.ସନ୍ତୀ ଓ ସୁନମ ଗୁଲି ଗୁଲି ଘରକୁ ଲେଉଟିଲୁ ।

ସେହିଦିନ ଉପର ବେଳା ଇନ୍ଦ୍ରଗାନ୍ଧି ହଲକୁ ଯିବାର କଥା ହୋଇଥିଲା । ଠିକ୍ ଗୁରୁତା ସମୟରେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଆମକୁ ନେବାକୁ ଘୁରୁଲୁଲି ଗାଡ଼ିଧରି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ଆମେ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଲୁଟର ବୋର୍ଷ୍ଟର ୮୫, ସେଣ୍ଟ ଜନ୍ ସ୍ପେଡ଼ରେ ଥିବା ନିଉ କମ୍ପ୍ଲେକ୍ସସ୍ଥିତ ଇନ୍ଦର ଗାର୍ଲ କଲଚରାଲ ଅକାଲିକାର ୧୧ ତାଲରେ ଥିବା ସଭାଗୃହ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯାସା କଲୁ । ମରସସ୍ତର ଯେକୌଣସି ସହର ଭିତରେ ଗାଡ଼ି ପାର୍କ କରାଇବା ଏକ ବିଷମ ସମସ୍ୟା । ଗାଡ଼ି ନେଇ ବୁଲି ବୁଲି ବେଳେବେଳେ ‘ପାର୍କିଂ ପ୍ଲେସ୍’ ମିଳେ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଆସ, ତା’ଠାରୁ ବହୁ ଦୂରରେ ଗାଡ଼ି ରଖି ଚାଲି ଚାଲି ସେ ସ୍ଥାନକୁ ଯିବାକୁ ହୁଏ ।

ସେଦିନ ଆମ ଶ୍ରାବ୍ୟକୁ ସେ କୋଠାରୁ ସାମ୍ବନା ଗଳରେ ଗୋଟିଏ ଖାଲି ସ୍ଥାନ ଥିଲା । ଆମେ ସେଠାରେ ଗାଡ଼ି ରଖିଦେଇ ସଭାଗୃହକୁ ଚଲୁ ।

ଠିକ୍ ଚାରିଟା ସମୟରେ ଆଲୋଚନା ସଭା ଆରମ୍ଭ ହେବାର ଥିଲା । ସଭାଗୃହ ସେଠାର ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଅଯିଲା । ଲୋକେ ବକ୍ତାଙ୍କ ଆଗମନକୁ ଉଦ୍‌ଗ୍ରୀବ ହୋଇ ଚାହିଁ ରହିଲେ; କିନ୍ତୁ ପ୍ରାୟ ୫ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବକ୍ତା ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ନାହିଁ ।

ସେସବୁ ସହର ନିକଟ ରାସ୍ତାରେ ୪ଟା ୫ଟା ବେଳେ ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳୀରୁ ନିଜ ନିଜ ଘରକୁ ଫେରୁଥିବାରୁ ଶ୍ରାବଣ ଭଡ଼ ହୁଏ । ଗାଡ଼ିମାନଙ୍କ ପାତାୟତରେ ବାଧାପଡ଼ି ଲୋକେ ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବରେ ସେମାନଙ୍କ ଗନ୍ତବ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚନ୍ତି ।

ସେ ସଭାରେ ଗୀତା ପ୍ରବଚନ ଶ୍ରାବଣ ଦେବା ବ୍ୟକ୍ତି ପୋର୍ଟ ଲୁଲରେ ରହୁଥିଲେ । ସେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ସେଠାରୁ ଚାହାରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ରାସ୍ତା ଭଡ଼ ଯୋଗୁ ଦଶାଏ ଡେରିରେ ଆସି ସେହି ହଲ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ଶ୍ରୀରତ୍ନର ହାଇ କମିଶନର ଶ୍ୟାମ ଚରଣଙ୍କ ସଭାପତିତ୍ବରେ ସଭାକାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ।

ନରଞ୍ଜନ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ନିଜର ଆସିବାରେ ବିଳମ୍ବପାଇଁ ଶମା-ପ୍ରାର୍ଥନା ମାଗି ତାଙ୍କ ପ୍ରବଚନ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ସେ ସନ୍ଧିପ୍ରରେ ଗୀତାର ସାର୍ବଣ କହିବାପରେ ମହାଶ୍ରୀରତ୍ନ ଉଦାହରଣ ଦେବାକୁ ଯାଇ କହିଲେ, “ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ପୂର୍ବ ପ୍ରତିବନ୍ଧ ଏକାଥରକେ କୌରବ ସେନାକୁ ମାରି ନିପାତ କରୁଥିବେ କହି ତାଙ୍କର ଶକ୍ତି ଦେଖାଇବାକୁ କୌରବଙ୍କ ଉପରକୁ ଏକ

ମୃତ୍ୟୁ ଚିହ୍ନଟ ଶର ନିକ୍ଷେପ କଲେ । କୌରବମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିଜ ଶରୀରର ଯେଉଁ ଅଂଶରେ ଶରବଦ୍ଧ ହୋଇ ମରବେ ସେ ଶରଟି ସେହି ସ୍ଥାନସବୁ ଛୁଇଁ ଲେଉଟି ଆସିଲା । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ଯୁଦ୍ଧ ସେପରି ଜଣଙ୍କ ହାତରେ ଶେଷ ହୋଇଯିବା ଚାହୁଁ ନ ଥିବାରୁ ପ୍ରତିବନ୍ଦକ ମୁଣ୍ଡ କଟାଯାଇ ସେ ଯୁଦ୍ଧ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରର ଏକ ଖମ୍ବ ଉପରୁ ଟଙ୍ଗାଇ ଦିଆଗଲା ।”

ଦ୍ରୌପଦୀଙ୍କ ଛଡ଼ା ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କର ଆଉ ସ୍ତ୍ରୀ ଥିବା ମହାଭାରତରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ପ୍ରତିବନ୍ଦ ତାଙ୍କର କେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପୁଅ ବୋଲି କେଉଁ ମହାଭାରତରେ ଲେଖାଅଛି ମୁଁ ଜାଣିପାରଲି ନାହିଁ ।

ସେଠାରେ ବହୁ ମରସସ୍ତ୍ରୀ ଉକ୍ତ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଥିଲେ । ତେଣୁ ସେପରି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି ପଣ୍ଡିତ ବୋଲୁଥିବା ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ସେଠାରେ ଅପଦସ୍ତ କରି ଲୋକଙ୍କ ମନରେ ସନ୍ଦେହ ଉତ୍ପନ୍ନକାରୀକୁ ମୁଁ ଚାହୁଁ ନ ଥିଲି ।

ସେ ସଭା ପରେ ପରେ ବନ୍ଧୁମିଳନ ଜଳଯୋଗର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ମୋର ହାଇକମିଶନରଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଆଳାପ ହେଲା । ତାଙ୍କ ପିତା ପାଟନା ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜର ପୁରତନ ମେଡ଼ିସିନ୍ ପ୍ରଫେସର ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ସମସାମୟିକ ପ୍ରଫେସରମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା ହେବାପରେ ଭାରତ ମରସସ୍ତ୍ରୀ ସମ୍ପର୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ କିଛି ଆଲୋଚନା ହେଲା । ତା’ପରେ ଆମେ ଘରକୁ ଫେରିଲୁ ।

ପଞ୍ଚମ ଦିବସ ସକାଳରୁ ପାଗ ବଡ଼ ଖରାପ ହେଲା । ମୋର ଶର୍କି ‘ଫ୍ଲୁ’ର ପ୍ରକୋପ ମଧ୍ୟ ବଢ଼ି ଥିଲା, ତେଣୁ ସେ ଦିନ ମୁଁ ଆଉ କୁଆଡ଼େ ଦୂରକୁ ବୁଲି ନ ଯାଇ ଘରେ ଶୋଇ ରହିବାକୁ ସ୍ଥିର କଲି ।

ମରସସ୍ତ୍ରୀରେ ଅଧିକାଂଶ ଭାରତୀୟ ବଂଶଧର ଲୋକେ ଘରେ ଭାତ ଓ ଲମ୍ବା ପାଉଁରୁଟି ଖାଆନ୍ତି । ରୁଟି ପ୍ରାୟ ଖାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ବେଲ୍‌ଶା ପେଡ଼ି କାହାଘରେ ନ ଥାଏ ।

ପୁନର୍ବାର ଅଜା ଲକ୍ଷ୍ମୀଶଙ୍କର ଭାଟନଗରଙ୍କ ଘର ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶର ସାହାରଣପୁର । ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ଘର ତେରୁତୁନ । ତାଙ୍କ ପିତା ଆସି

ରାଜସ୍ଥାନର ଉଦୟପୁର ସରକାରୀ କଲେଜରେ ପ୍ରଫେସର ହୋଇ
ସେଠାରେ ଘରଦ୍ୱାର କରିଥିଲେ ।

ପୁନମ୍‌ଙ୍କ ଜନ୍ମ ଉଦୟପୁର । ପିଲାଦିନୁ ରୁଚି ଖାଇ ସେ
ବଢ଼ି ଛନ୍ତି । ସେହି ରାଜସ୍ଥାନରେ ତାଙ୍କର ମେଡ଼ିକାଲ ସମେତ ସମସ୍ତ
ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି ।

ଯୁଦ୍ଧେ ମରସସ୍‌ରୁ ଆସି ଉଦୟପୁରରେ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଆଇ.ଏସ୍.ସି.
ପଡ଼ିଲାବେଳେ ସେ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶଙ୍କର ସାକ୍ଷାତ ହୋଇଥିଲା ।

ବର୍ଷକ ତଳେ ମରସସ୍‌ରେ ସେମାନଙ୍କ ବବାହ ସମ୍ପନ୍ନ ହେଲା ।
ତେଣୁ ମାତ୍ର ବରଷେ ହେଲା ପୁନମ୍‌ ଆସି ମରସସ୍‌ରେ ରହୁଛନ୍ତି ।

ମରସସ୍‌ରେ ତାଙ୍କ ପରିବାରର ଲୋକେ ବୁଢ଼ା କାକୁଡ଼ି ପରି
ହଣୁଥିବା ଗୋଟାଏ ଲମ୍ବା ଟାଣୁଆ ଚୋପାର ପାଉଁରୁଟିକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି
ଛୁଣ୍ଡାଇ ତା' ଉପରେ ବଟର ଓ ଚିଜ୍ ଲଗାଇ ଚୋପାର ଚୋପାଇ, ବୁ
ମୁନ୍ଦେ ପିଇଦେଇ ସକାଳର ଜଳଖିଆ ଖାଇବା ଶେଷକରି ସେ ଯାହାତ
କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳୀକୁ ଚାଲିଯାଆନ୍ତି ।

ଖରାବେଳେ ଭାତ, ଚଣା ଡାଲି ଓ ପିଜୁଳି ଆକାରର ସୁସ୍ଥ ନାମକ
ଏକ ପରିବା ସିଝାନ୍ତୁ ମେଞ୍ଚାଏ ଓ ଆଗର ପୁଲାଏ ଖାଇ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ
ଶେଷ କରନ୍ତି ।

ରାତି ଭୋଜନରେ ମଧ୍ୟ ଭାତ ସହିତ ମାଛ, ମାଂସ ପ୍ରଭୃତି ଖାଇ
ଥାଆନ୍ତି । ଭଜାଭଜି, ସନ୍ତୁଳା, ଝୋଳ ପ୍ରଭୃତି ପ୍ରାୟ ସେମାନେ ଖାଆନ୍ତି
ନାହିଁ ।

ପୁନମ୍‌ଙ୍କୁ ସେସବୁ ଭଲ ଲାଗେନାହିଁ । ସୁବିଧା ମିଳିଲେ ସକାଳେ
ସେ ମହନଭୋଗ, ଉପମା ପ୍ରଭୃତି କରି ଖାଇନିଅନ୍ତି ।

ମୁଁ ମରସସ୍‌ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ମୋତେ ଗୋଟାଏ ମାଙ୍କୁ
ବେଲଣାପେଡ଼ି, ବେଲଣା କାଠି, କିଛି ଚୁଡ଼ା ଓ ଆସାମ ବ୍ଲୁ ସଙ୍ଗରେ
ଆଣିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରି ଚିଠି ଲେଖିଥିଲେ । ମୁଁ ଆସିବାର ପୂର୍ବଦିନ
ସେ ଚିଠି ପାଇ ସେଗୁଡ଼ିକ କୌଣସିମତେ ସଂଗ୍ରହ କରି ସଙ୍ଗରେ ଧରି
ଆସିଥିଲ ।

ସେସବୁ ଦେଖି ସେ ଭାରି ଖୁସି ହୋଇଗଲେ । ସେ ବେଲଣା-
ପେଡ଼ିରେ ବେଲ ଆମକୁ ରୁଟି, ପୁର, ପରଟା ପ୍ରଭୃତି କରି ଖୁଆଇଲେ ।
ମଜାକୁ ରୁଡ଼ା, ଉପମା ଜଳଖିଆ ସଙ୍ଗେ ଆସାମ ଚା କରି ଦେଲେ । ସେଠାର
ରୁ ବୋଧହୁଏ ତାଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗୁ ନ ଥିଲା ।

ସେଦିନ ଆମେ ପ୍ରାୟ ପୁରୀଦିନଟି ଘରେ ରହିବାରୁ ସେ ମାଉସୀ
ସଙ୍ଗେ ଦୁଃଖ ସୁଖ ହେବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେଠାର ଲୋକଙ୍କର ଫ୍ରେଣ୍ଡ୍ ମିଶ୍ରା
ଭୋଜପୁରୀ ଭାଷା ମଧ୍ୟ ସେ ଭଲକରି ବୁଝି ପାରିବାରେ ତାଙ୍କର ଅସୁବିଧା
ହେଉଥିଲା । ଆମ ସଙ୍ଗେ ହିନ୍ଦୀ ଓ ଇଂରେଜି ଭାଷା କହିବା ତାଙ୍କୁ ଭଲ
ଲାଗିଲା ।

ଉପରବେଳାକୁ ପାଗ ବଦଳିଲା । ଦେହ ଟିକିଏ ଭଲ ଲାଗିଲା ।
ଘରେ ପଡ଼ି ପଡ଼ି ଖରାପ ଲାଗୁଥିଲା, ବାହାରେ ଟିକିଏ ବୁଲି ଆସିବା ପାଇଁ
ମନ ବଳିଲା ।

ସୁଦେଶର ଭଉଣୀ ସୁନିଲା ଓ ଭଣୋଇ ବଜୟ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ସୁନିଲା ଜଣେ ଫାର୍ମାସିଷ୍ଟ । ସେ ସେହି ସହରର ଗୋଟିଏ
ହସ୍ପିଟାଲରେ କାମ କରେ । ବଜୟ ଏସ୍କାର ମରସସର କୌଣସି
ବିଭାଗରେ ଗ୍ରୁଟ୍ ଭୁକରିଟିଏ କରେ । ତା'ର ପ୍ରାୟ ରାତି ଡ଼କଟି ପଡ଼େ ।
ସେ ଦିନର ପ୍ରି ଥାଏ ।

କାମକୁ ଗଲବେଳେ ସୁନିଲା ତାଙ୍କ ୩ ବର୍ଷର ଟିକପୁଅ ଯଜ୍ଞନକୁ
ତା'ର ଅଜା ଆଣିକ ପାଖରେ ତାଙ୍କ ଦୋକାନରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଯାଆନ୍ତି ।
ସେ ପିଲାଟିର ଦୁଷ୍ଟାମି ଅଜା ଆଣିକ ପାଖରେ ରହି ବଢ଼ିଯାଇଛି । ସେ
ଦୁଟୁକୁଟୁ କାମ କରି ଜନିଷପସ ଭାଙ୍ଗିବା ଓ ନଷ୍ଟ କରିବାରେ ଅଭ୍ୟାସ
ହୋଇଯାଇଛି । ତେଣୁ ତାକୁ ସମ୍ଭାଳିବା ତା'ର ପିତାମାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ
କଷ୍ଟକର ହୋଇଉଠେ ।

ଯାହାହେଉ ଉପରବେଳା ଆସି ସେମାନେ ପୁଅକୁ ନିଜ ଘରକୁ
ନେଇଯାଆନ୍ତି ।

ସୁଦେଶଙ୍କ ପରିବାରର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକ ଆମକୁ ଧୃତି ନିଜର ପରି-
ବାରବାଦ କରି ଖୁସି କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ ।

ସେଦିନ ସୁଲୁ ବାସନ୍ତକୁ କହିଲେ, ମାଉସୀ ଆଜି ଘରେ ରହ ରହି ଆପଣଙ୍କୁ ଖରପ ଲଗୁଥିବ । ଆସନ୍ତୁ ଟିକିଏ ବଜାରରୁ ବୁଲି ଆସିବା ।

ଆମେ ତାର ପ୍ରସାବରେ ରାଜହୋଇ ସେମାନଙ୍କ ଗାଡ଼ରେ କ୍ବାଟର ବର୍ଷ ବଜାର ଆଡ଼େ ବୁଲି ବାହାରିଲୁ ।

ନଟକରୁ ଆସିଲାବେଳେ ମୋର ହିଆମାନେ ସେମାନଙ୍କପାଇଁ ମରସସ୍ବରୁ କୋରାଲ୍ ହାର ବା ନାଲି ପୋତଲାର ହାର ଆଣିବାକୁ କହିଥିଲେ । ସେପରି ହାରସବୁ ମରସସ୍ବରେ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଭାବରେ ଓ ଶୟାରେ ମିଳୁଥିବ ବୋଲି ଆମର ଧାରଣା ଥିଲା ।

ଆମ ପିଲାଦିନେ ଆମ ଦେଶର ଗରିବ ଲୋକେ ସିଂହଳ, ବାଲି, ସୁମାତ୍ରା ପ୍ରଭୃତି ଦେଶମାନଙ୍କରୁ ଆସୁଥିବା ପୋତଲା ମାଲ, ବଟଫଳ ଓ ହାର ପ୍ରଭୃତି ପିରୁଥିଲେ । ଛୋଟ କଉଡ଼ି ପରି ସେଗୁଡ଼ିକ ରୂପା, ପିତଳଠାରୁ ଅତି ଶୟା ଥିଲା ।

ମୁଁ ମରସସ୍ବ ବଜାରମାନଙ୍କରେ ଖୋଜି ନାଲି କୋରାଲ୍ ବା ପୋତଲା ଗୋଟିଏ ହେଲେ ପାଇଲି ନାହିଁ । କ୍ବାଟର ବୋର୍ଣ୍ଡର ଗୋଟିଏ ଦୋକାନରେ ଇଷତ୍ ନାଲି ବା ପିଙ୍କ କୋରାଲ୍ ହାରଟିଏ ଦେଖି ତାହା ମୁଲିଗଲି । ତା'ର ଦାମ୍ ତାଙ୍କ ଟଙ୍କାରେ ଅଠର ଗହ ଟଙ୍କା ବୋଲି ଶୁଣି ମୁହଁ ଫେରାଇ ସେ ଦୋକାନରୁ ବୁଲି ଆସିଲି ।

ଆଉ ଗୋଟିଏ ଦୋକାନରେ ସୋଉନିଅର୍ ଭାବରେ ଇନ୍ଦ୍ରା ହେଉଥିବା ଧାର ଧାର ସିପର ଧଳା ଫରୁଆ ଉପରେ ଥିବା ସେଠାରୁ ଉଦ୍ଭାବିତା ଥିବା ଦୁଇଟି ଡୋ ଡୋ ପକ୍ଷୀର ମୁଣ୍ଡ ଗୋଟିକୁ ସବୁଜ ଟଙ୍କା ଦେଇ କଣିଲି ।

ବଜାର ବୁଲିପରେ ବିଜୟ ଦମ୍ପତ୍ତି ଆମକୁ ସୁଦେଶ ଘରେ ଛାଡ଼ି ନିଜ ପିଲାକୁ ଦେଇ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ବୁଲିଗଲେ ।

ସେ ଲୋକଙ୍କର ସରଳ ଜୀବନ, ଆଡ଼ିଅପ୍ପେଟା ଓ ବନ୍ଧୁଭାବ ମୋତେ ପ୍ରମୋଦିତ କଲା ।

କଷ୍ଟ ଦିବସ ସକାଳେ ଘାସଲଲ ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଆମକୁ ସଙ୍ଗରେ
ନେଇ ସାଉଥ୍ ଆଫ୍ରିକାର ପ୍ରଫେସର ସବର୍ଡ୍‌ମାଲ୍‌କୁ ତାଙ୍କ ହୋଟେଲରୁ
ଆଣିବା ପାଇଁ ନର୍ଥ ବେ ଅଭିମୁଖେ ଯାହା କଲେ ।

ସବର୍ଡ୍‌ମାଲ୍ ତାଙ୍କ ବ୍ୟାଗ୍, ସୁଟ୍‌କେଶ ଧରି ଆସିବା ପାଇଁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ଆମେ ପହଞ୍ଚିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜନସମସ୍ତ ଆଣି
ଗାଡ଼ିରେ ରଖିଲେ ।

ସବର୍ଡ୍‌ମାଲ୍‌କୁ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ଆମେ ସେହି ଗ୍ରାଣ୍ଟ୍ ବରରେ ବୁଲି
ବୁଲି ନର୍ଥ ପଏଣ୍ଟ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ସେଠାରେ ପୁରୁଣା ପ୍ରେସ୍ ବନ୍ଦରଟିର
ଅବଶେଷ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲୁ । ସେଠାରେ ଥିବା ପୁରୁଣାକାଳିଆ ପ୍ରେସ୍
ଗୀର୍ଜାଟି ମଧ୍ୟ ଦେଖିଲୁ ।

ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ଡଙ୍ଗା ଲାଗିବା ପାଇଁ ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ ପଶି
ରହିଥିବା ସିମେଣ୍ଟ ଚଟାଣ ଉପରେ ବୁଲୁବୁଲି କଲୁ ।

ପ୍ରେସ୍‌ମାନଙ୍କର ଏହି ବନ୍ଦରଟି ସୁରକ୍ଷିତ ନ ଥିଲା । ସେଠାର
ସମୁଦ୍ର ଅଗଭୀରତା ଯୋଗୁ ପ୍ରେସ୍ ସୈନ୍ୟମାନେ ସେ ବନ୍ଦରକୁ ପସନ୍ଦ
ନ କରି ସେ ରାଜ୍ୟର ପଶ୍ଚିମପଟେ ସୁଦୃଢ଼ ବନ୍ଦର ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଓ
ରାଜ୍ୟର ମଧ୍ୟସ୍ଥଳରେ ଏକ ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥାନରେ ଦୁର୍ଗ ନିର୍ମାଣ କରି ରହିଥିଲେ ।
ସେତେବେଳେ ଚତୁର ଇଂରେଜମାନେ ଏହି ବନ୍ଦରବାଟେ ପଶି ପ୍ରେସ୍
ସେନାକୁ ଆକ୍ରମଣ କରି ପରାସ୍ତ କରି ପାରିଥିଲେ ।

ଆମେ ସେଠାରେ ବୁଲୁବୁଲି କରିସାରି ମରସସ୍‌ରେ ଥିବା ଦକ୍ଷିଣ
ଗୋଲ୍‌ଡର୍‌ସ୍ ବୃହତ୍ତମ ବଟାନିକାଲ୍ ଗାର୍ଡନ୍ ଦେଖିବାକୁ ଯିବାକୁ
ବାହାରିଲୁ ।

ସେହି ବରଷ ଉଦ୍ୟାନର ସମ୍ମୁଖ ଦେଶରେ ଏକ ବୃହତ୍ ପ୍ରାଚୀର
ଓ ସୁନ୍ଦର ପାଟକ ରହିଛି । ସେହି ପାଟକବାଟେ ଇଂରେଜ ସମ୍ରାଟ ଓ ଉଚ୍ଚ
ଶାସକମାନେ ସେ ଉଦ୍ୟାନରେ ପ୍ରବେଶ କରୁଥିଲେ ।

ସେ ଉଦ୍ୟାନ ଭିତରେ ଅତି ସୁନ୍ଦର ପୁଷ୍ପ ଉଦ୍ୟାନ ଓ ନାନା ପ୍ରକାରର ବୃକ୍ଷଲତା ରହିଛି । ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ତାରବାଡ଼ର ଦେଉଳ ଦିଆଯାଇ ଅତି ବୃହତ୍‌କାୟ କୁର୍ମ ବା କଇଁଛମାନେ ପୋଷା ଯାଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଆକାରରେ ଗୋଲ ଓ ପ୍ରାୟ ୩୪ ଫୁଟରୁ ବେଶି ଓସାର ଏବଂ ଦେଉ ବା ଦୁଇ ଫୁଟରୁ ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ ।

ସେହି ଉଦ୍ୟାନର ମଧ୍ୟସ୍ଥଳରେ ଏକ ଲମ୍ବା ପଦ୍ମ ପୁଷ୍ପଗଣା ରହିଛି । ସେଥିରେ ନାନା ରଙ୍ଗର ବିରାଟକାୟ ପଦ୍ମଫୁଲ ଫୁଟିଛି । ସେ ପଦ୍ମପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଗୋଲ ଏବଂ ଶୁଭ୍ର ପାଞ୍ଚଫୁଟ ବଡ଼ିଆ । ସେ ପତ୍ରର ଶୁଭ୍ରପଟେ ୩୪ ଇଞ୍ଚର ଆଲିଆ ଫାନ୍ଦ ପରି ଫାନ୍ଦଟିଏ ରହିଛି ।

ସେଠାରେ ଥିବା ଏକ ପୁରାତନ ବୃକ୍ଷର ମୂଳର ଗଣ୍ଡିଟି ଏତେ ବଡ଼ିଆ ଯେ ତା'ର ସାମନାରେ ୪ ଜଣ ଲୋକ ହାତ ମେଲାଇ ହାତକୁ ହାତ ଲଗାଇ ଠିଆହୋଇ ପାରିବେ ।

ସେ ବୃକ୍ଷ ଛଡ଼ା ବହୁ ମୋଟା ମୋଟା ଓକ୍ ପ୍ରଭୃତି ମୂଲ୍ୟବାନ ବୃକ୍ଷ ସେଠାରେ ରହିଛି ।

ସେ ଉଦ୍ୟାନଟି ଏତେ ବିଶାଳ ଯେ, ସେଥିରେ ବୁଲି ବୁଲି ତା'ର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଉପଭୋଗ କରିବାକୁ ଜଣକୁ ବହୁଦିନ ଲାଗିବ । ଆମେ ମାତ୍ର ଦଶେ ଦେଉଦଶା ତା' ଭିତରେ ବୁଲି ସମୟ ଅଗ୍ରବରୁ ସେଠାରୁ ଭ୍ରମଣ ଶେଷକରି ଫେରି ଆସିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲୁ ।

ସେ ଉଦ୍ୟାନରୁ ବାହାରି ସେ ଦେଶର ପ୍ରଥମ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ରାମ ଗୋଲାମଙ୍କ ସମାଧିସ୍ଥଳ ଦେଖିବାକୁ ଗଲୁ । ରାମ ଗୋଲାମ ସେ ଦେଶର ଗାନ୍ଧୀ ନାମରେ ଖ୍ୟାତ । ତାଙ୍କର ସମାଧି ସ୍ଥଳଟି ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ସଜାଯାଇଛି ।

ଅନ୍ୟ ଦେଶମାନଙ୍କରୁ ଯେଉଁ ବସ୍ତୁମାନଙ୍କମାନେ ସେ ଦେଶକୁ ଆସନ୍ତି, ସେମାନେ ସେ ସମାଧି ସ୍ଥଳକୁ ଯାଇ ସେ ସମାଧିରେ ପୃଷ୍ଠଗୁଳ୍ମ ପ୍ରଦାନ କଲପରେ ତା'ର ନିକଟରେ ସ୍ଥାବକ ସ୍ୱରୂପ ବୃକ୍ଷଟିଏ ରୋପଣ କରନ୍ତି । ସେହି ବୃକ୍ଷ ନିକଟରେ ତାଙ୍କ ନାମଫଳକ ରଖାଯାଏ ।

ସେଠାରେ ଭିତର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ର ଗାନ୍ଧୀ ଓ ରାଜ୍ୟ ବାନ୍ଧାଙ୍କ ବୃକ୍ଷମୂଳ ଫଳକ ଦୁଇଟି ଚକ୍ କେ ଦେଖାଯାଉଛି; କିନ୍ତୁ ଏବଂ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ରାଜ୍ୟ ଓ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଶର୍ମାଙ୍କ ଫଳକ ଦୁଇଟିର ଅକ୍ଷର ମଲିନ ଦେଖାଯାଉଛି ।

ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ଏ ଦେଶକୁ ବହୁ ଭାବରେ ସାହାଯ୍ୟ କରି ଏ ଦ୍ଵୀପକୁ ଆର୍ଥିକାର ଦ୍ଵାରଦେଶ ବା ପ୍ରବେଶ ଦ୍ଵାର ଭଳି ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ଦେଶରେ ମହାମାରୀ ଲନ୍ଥ୍ରିଭୁଏ, ନେନେରୁ ଇତ୍ୟାଦି ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ର ଗାନ୍ଧୀ କଲ୍ଚରାଲ୍ ସେଣ୍ଟର ପ୍ରଭୃତି ରହିଛି ।

କଲ୍ଚରାଲ୍ ସମ୍ପର୍କ ପାଇଁ ମରସ୍ସ ଗ୍ରହମାନଙ୍କୁ ଭାରତରେ ମେଡ଼ିକାଲ୍ ଓ ଟେକ୍ନିକାଲ୍ ପାଠ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ନାନା ସୁଯୋଗ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ସାଂସ୍କୃତିକ ସମ୍ପର୍କ ଦୃଢ଼ କରିବାର ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଇଛି ।

ସେହି ସମୟ ମନ୍ଦର ଦେଶବାପରେ ଘାତଲଲ ଆମକୁ ସେ ଦେଶର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସରକାରୀ ବାସଭବନ ଦେଖାଇସାରି ଘୋଡ଼ା ଦଉଡ଼ି ପଡ଼ିଆ ନିକଟକୁ ଦେଖଗଲେ । ସେଠାରେ ଆମେ ଅତି ନିକଟରେ ଠିଆହୋଇ ଘୋଡ଼ା ଦଉଡ଼ି ଖେଳ ଦେଖିଲୁ ।

ଘୋଡ଼ା ଦଉଡ଼ିରେ ଘୋଡ଼ାମାନଙ୍କ ଉପରେ ବାଜି ରଖିବା ପରିସା ଉଡ଼େଇବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିବା ଲେକଙ୍କର ଏକ ନିଶା । ସେଥିରେ ବହୁଲେକ ମଧ୍ୟ ସବସ୍ଥାନ ହୋଇଯାଆନ୍ତି ।

ସେହି ଘୋଡ଼ା ଦଉଡ଼ି ପଡ଼ିଆର ମାଲିକ ସେ ଦେଶର ବଡ଼ ଧନୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗଣ୍ୟ ହୁଅନ୍ତି ।

ସେହି ପଡ଼ିଆର ଦକ୍ଷିଣ ପୂର୍ବ କୋଣରେ ଥିବା ଏକ ଅଞ୍ଚଳକାରେ ସେ ବାସ କରନ୍ତି ।

ଆମେ ସେଠାରୁ କିଛିଦୂର ଗଲପରେ ଏକ ଗାନ୍ଧୀ ସ୍ମାରକ ଗୃହ ଦେଖିଲୁ । ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ଦକ୍ଷିଣ ଆର୍ଥିକାରେ ଥିଲାବେଳେ ମରସ୍ସ ଆସି

କଣେ ମୁସଲ୍‌ମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅତିଥି ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ସେହି ଗୃହଟି ଏବେ ମଧ୍ୟ ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇ ରହିଛି ।

ଆମେ ଫେରିବା ବାଟରେ ଚନ୍ଦ୍ରକଳଟିଏ ଓ ସେ କଳ ନିକଟକୁ ନିଆଯାଉଥିବା ବଡ଼ ବଡ଼ ଆଖୁଲତା ଟ୍ରକ୍ ସବୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲୁ । ଏ ଦେଶରେ କଳକାରଖାନାମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଚନ୍ଦ୍ରକଳ ପ୍ରଧାନ ।

ଆମ ଦେଶରେ ସାଧାରଣତଃ ମାଲ୍ ସବୁ ମାଲ୍‌ଗାଡ଼ି-ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ବୁହାହୁଏ । ଏ ଦେଶରେ ଟ୍ରେନ୍ ନାହିଁ । ଇଂରେଜ ପକାଇଥିବା ଟ୍ରେନ୍ ଲାଇନ୍‌କୁ ଉଠାଇ ନିଆଯାଇଛି ।

ଏ ଦେଶର ଲୋକଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ସୁଜ୍ଞାନ । ସେମାନେ ସମୟ ସାପେକ୍ଷ ଟ୍ରେନ୍ ବା ମାଲ୍ ବୁହାକୁ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଏଠାର ଲୋକସଂଖ୍ୟାକୁ ଗୁଣି ମଟରଗାଡ଼ି ସଂଖ୍ୟା ଯଥେଷ୍ଟ । ଶୁଣା ସବୁରେ ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ଯିବାପାଇଁ ଭିନି ଓ ଆସିବା ପାଇଁ ଭିନି ଲେନ୍‌ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି ।

ତେଣୁ ସେ ରାସ୍ତାରେ ମାଲ୍‌ବାହୀ ଟ୍ରକ୍ ଯାତ୍ରୀବାହୀ ବସ୍ ଓ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡେଜ୍ କାର୍ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଯାତାୟାତ କରୁପାରେ ।

ଆମେ ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ପୁରୁଣାକାଳିଆ ଆଖୁପେଡ଼ା କଳ ଦେଖିଥିଲୁ । ଆଗେ ସେ କଳକୁ ଶୀତଋତୁସମାନେ ଟାଣି-ଟାଣି ଚଳାଇ ଥିଲେ । ଏବେ ଆଧୁନିକ ଯନ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକ କଳମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆଖୁପେଡ଼ା ଓ ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସୂତ ପ୍ରଭୃତି କରାଯାଏ ।

ସେଠାର ଆଖୁଗୁଡ଼ିକର ଶ୍ଵେତା ଆମ ଆଖୁଶ୍ଵେତାଠାରୁ ଟାଣ । ସେଥିଯୋଗୁ ପ୍ରାୟ ଆଖୁକୁ ଶ୍ଵେତାଇ କେହି ଆଖୁରସ ଖାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।

ପୁରୁଣା ଆଖୁପେଡ଼ା କଳରେ ସେ ଆଖୁରୁ ରସ ବାହାର କରା କଷ୍ଟସାଧ୍ୟ ଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ କିଁ ଭାଁ ସେ ପୁରୁଣାକାଳିଆ ଆଖୁପେଡ଼ା ଯନ୍ତ୍ରସବୁ ସ୍ଥାନରୁ ରୂପେ ପଡ଼ି ରହିଛି ।

ଆମର ଗାଡ଼ି ସେଠାର ଏକମାତ୍ର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦିଗରେ ଚାଲିଲା ।
ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦୁଇ ଭାଗରେ ବୁଲିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ବସ୍ ଚାଲିଲା ।
କୋଠାସବୁ ଦେଖାଇଲେ ।

ସେହି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ କଳା ଓ ବିଜ୍ଞାନର କଲେଜ ସବୁ ଥିବା
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ କଲେଜ ରହିଛି । କେତେକ
କିଷ୍ଟରେ ପ୍ରାଚୀନକାଳର ଶିକ୍ଷାର ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି; କିନ୍ତୁ
ମେଡ଼ିକାଲ, ଭେଟେରନାରୀ ବା ଡକ୍ଟେରୀ କଲେଜ ପ୍ରଭୃତି ନାହିଁ, ତେଣୁ
ସେସବୁ ବିଦ୍ୟା ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ମରସ୍ସପର୍ ଗ୍ରହମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ଦେଶକୁ
ପଢ଼ିବାକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼େ ।

ସରକରେ ଏଠାର ଗ୍ରହମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସେସବୁ ବିଦ୍ୟାରେ ସ୍ଥାନ
ଫରଷିତ ଥିବାରୁ ଏଠା ସରକାର ଗ୍ରହମାନଙ୍କୁ ବାଛି ସରକାରୀ ପଠାଇ
ଥାଆନ୍ତି ।

ଆମେ ବୁଲୁବୁଲି ସାରି ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ବେଳକୁ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ ।

ଅପରାହ୍ନ ଚାରିଟା ସମୟରେ ମୋର ଇଞ୍ଜିନିୟର ବନ୍ଧୁ ଓ ତାଙ୍କ
ପୁଅ ପ୍ରଘୋଷ ଆମ ନିକଟକୁ ଆସିଲେ । ଆମେ ତାଙ୍କ ଗାଡ଼ିରେ ବସି ବୁଲି
ବାହାର ପଡ଼ିଲୁ ।

ଆମେ କ୍ୟୁର୍ପିସ୍ ସହରରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ତାହା ମରସ୍ସପର୍ ଏକ
ପ୍ରଧାନ ସହର ଓ ତା'ର ନିକଟରେ କେତେକ ମୃତ ଆଗ୍ନେୟଗିରିଗହର
ରହିଛି ।

ସେହି ସହରର ଉପକଣ୍ଠରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ବରାଟ ଆଗ୍ନେୟଗିରି
ଦେଖିବା ପାଇଁ ଆମେ ପାହାଡ଼ ଚଢ଼ିଲୁ ।

ଏକ ପାହାଡ଼ର ମଧ୍ୟସ୍ଥଳରେ ସେହି ଗର୍ଭଟି ରହିଥିଲା । ତାହା
ଗୋଲ୍‌କାର ଥିଲା । ଗୋଟିଏ ପଟରୁ ଚଢ଼ିଲେ ଅନ୍ୟ ପଟଟି ବହୁଦୂରରେ
ଥିବାପରି ମନ ଦେଉଥିଲା ।

ବୃତ୍ତପଟରୁ ସବୁଜମା ଯେପରିକି ସେହି ଭୟାବନ ଗର୍ଭ ଭିତରକୁ ଓହଳି ପଡ଼ୁଥିଲା । ଗର୍ଭ ଭିତରଟି ଏପରି ଅନ୍ଧକାରମୟ ଥିଲା ଯେ ତାହା ଭିତରକୁ ଚାହିଁଲେ ହୃଦୟକମ୍ପ ହୋଇ ମୁଣ୍ଡ ବୁଲାଇ ହୋଇଯାଉଥିଲା ।

ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଲିପ୍ସବନ୍ ଭୂମିକାମୟରେ ଭକ୍ତକବି ମଧୁସୂଦନ ରାଓ ଲେଖିଥିବା “ସେ ମହାର୍ଯ୍ୟ ଦୂରଦର୍ଶିତାର ଆକାଂକ୍ଷା ନୋହୁଁ” ପଦ୍ୟ ମନେ ପଡ଼ିଗଲା ।

ସେଠାରୁ ଫେରିଲାବେଳେ ଆମେ ଫ୍ରେଣ୍ଡ୍ କଲେମା ଦେଇ ଫେରିଲୁ । ସେ ସ୍ଥାନରେ ଅଧିକାଂଶ ପ୍ରାନ୍ତସ ଉଦ୍ଭବ ଗୋରାଲେକେ ବାସ କରନ୍ତି । ସେହିପରି ସେ ଦେଶରେ ମୁସଲମାନମାନେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଏକାଠି ବାସକରନ୍ତି ।

ବାଟରେ କ୍ୟୁପିଡ ସହରରେ ଏକ ଡ୍ରପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ସ୍କୋର ପାଇଁ ଗଢ଼ା ଯାଉଥିବା ଗୋଟିଏ ବରାଟ ଅଟ୍ଟାଳିକା ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲୁ ।

‘ପରଦିନ ଛୁଟିନେଇ ଆମ ଘରକୁ ଆସି ଆମକୁ ସଙ୍ଗରେ ବୁଲାଇ ନେବେ’ କହି ପ୍ରଘାପ ଆମକୁ ଆମ ଘରେ ଛାଡ଼ି ପିତାଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଫେରିଗଲେ ।

ସପ୍ତମ ଦିବସ ପୂର୍ବକଥା ଅନୁସାରେ ପିତାଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ପ୍ରଘାପ ଆମ ନିକଟକୁ ଆସିଲେ । ଆମେ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ବୁଲି ବାହାରିଲୁ ।

ସେ ଆମକୁ ମରସସ୍ୱର ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟଙ୍କ ପ୍ରାସାଦ ଦେଖାଇବାକୁ ନେଲେ । ସେଠାର ଗଣତନ୍ତ୍ର ଆମ ଗଣତନ୍ତ୍ର ପରି ସବୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ହସ୍ତରେ, ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ କେବଳ ଶାସନର ମୁଖ୍ୟରୂପେ ପୂଜା ପାଆନ୍ତି ।

ଆମର ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ପୂର୍ବତନ ଇଂରେଜ ବଡ଼ଲାଟ୍‌ଙ୍କ ପ୍ରାସାଦରେ ରହନ୍ତି । ସେହିପରି ତାଙ୍କ ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ସେଠାର ପୂର୍ବତନ ଇଂରେଜ ମୁଖ୍ୟ ଶାସକଙ୍କ ପ୍ରାସାଦରେ ରହୁଛନ୍ତି ।

ଆଗେ ସେହି ସ୍ଥାନ ଲଂରେଜ ଶାସକଙ୍କର ଏକ ଅଭେଦ୍ୟ ଦୁର୍ଗ ଥିଲା । ତାହା ଏକ ପବନ ଉପରେ ଅବସ୍ଥିତ । ସେହି ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥାନର ଉପରଟେ ଏକ ଗଭୀର ପରଶା ନଦୀପରି କୁଡ଼ୁ କୁଡ଼ୁ ଶବ୍ଦ କରି ତଳକୁ ବୋହିଯିବାରେ ଲାଗିଛି ।

ସେହି ପ୍ରାସାଦର ପ୍ରବେଶ ପଥରେ ପୋଲଟିଏ ଅଛି, ସେହି ପୋଲଦେଇ ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ହୁଏ । ସେଠାରୁ ଏକ ପ୍ରଗସ୍ତ ଲମ୍ବା ଶୁଷ୍କ ପ୍ରାସାଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବିଛି ।

ଆମେ, ପ୍ରବେଶ ପଥର ଆରମ୍ଭରେ ଜରିଥିବା ରକ୍ଷୀଠାରୁ ଅନୁମତ ନେଇ ତାହା ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କଲୁ । ସେହି ଗଭୀର ଦୁଇପଟେ ବଡ଼ ବଡ଼ ମୁଲ୍‌ବାନ ଓକ୍ ବୃକ୍ଷ ରହିଛି ।

ଆମେ ପ୍ରାସାଦ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲୁ ତାହା ଗୋଟିଏ ସୁରୁଣାକାଳିଆ ଦୋତାଲ କୋଠା । ଆମ ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟଙ୍କ ପ୍ରାସାଦ ଭଳି କାନ୍ଥକାର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶାଳ ଅଟ୍ଟାଳିକା ନୁହେଁ ।

ଆମେ ସେହି ପ୍ରାସାଦର ସମ୍ମୁଖ ଦେଇ ଅନ୍ୟପଟର ଗଭୀରକୁ ଗଲୁ । ସେଠାରେ ଠିଆହୋଇ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତର ଦେଇ ପାହାଡ଼ ତଳକୁ ଚାଲିଲୁ । ପରଶାଟି ଏତେ ତଳେ ଥିଲା ଯେ ଆମେ ତାକୁ ଦେଖିପାରୁନାହିଁ । କେବଳ ତା'ର କ୍ଷୀଣ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲୁ ।

ମରସ୍ତରେ ପ୍ରକୃତିର କୃତହସ୍ତ ଯେପରି ସବୁଠାରେ ବିଦ୍ୟମାନ । ସେହି ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ପ୍ରାସାଦର ମନୁଷ୍ୟ ହସ୍ତର ସାଜସଜ୍ଜା ଅପ୍ରେଷା ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ ବେଶି ମନୋମୁଗ୍ଧକର ।

ସେଠାରୁ ଆମେ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ଇନ୍‌ଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟି ଦେଖିବାକୁ ଗଲୁ । ସେହିନିକଟିଆଇ ଫାଟକ ବନ୍ଦ ଥିବାରୁ କେବଳ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ମୁର୍ତ୍ତି ଦର୍ଶନ କରି ସେଠାରୁ ଫେରିଲୁ ।

ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ସମୟ ଆସିବାରୁ ଆମେ ବାଟରେ ଫଳ, ଆଳୁଭଜା, କେନ୍ଦୁକ ପ୍ରାୟତଃ ଚିକେନ୍ ବା ଆମେରିକାନ୍ କୁକୁଡ଼ା ଭଜା କରି ଗାଡ଼ି ଭିତରକୁ ଆଣି ଗାଡ଼ିରେ ବସି ଭୋଜନ କଲୁ ।

ଭୋଜନ ପରେ ଆମ ଗାଡ଼ି ସ୍ତ୍ରୀ ଆଇଲଣ୍ଡ୍ ବା ହରଣ ଦ୍ଵୀପ ପରିଦର୍ଶନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଲା । ଯେଉଁ ସରକାରୀ ଘାଟଠାରୁ ବୋଟ୍ ନେଇ ଆମକୁ ସେ ଦ୍ଵୀପକୁ ଯିବାକୁ ହେବ ସେ ଘାଟ କେଉଁଠିବୋଲି ଆମେ ଗାଡ଼ିରୁ ଖିଟି ନେଇ ପଚାରିଲୁ ।

ସେ ଲୋକଟି ନିଜେ ଗୋଟିଏ ନାବିକ ଥିଲା, ତା'ର ଡଙ୍ଗା ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ସେ କହିଲା ଆପଣ ସରକାରୀ ଘାଟକୁ ଯାଆନ୍ତୁ ନାହିଁ, ସେଠାରେ ଅଧିକ ଭଡ଼ା ପଡ଼ିବ । ଆପଣ ମୋ ଡଙ୍ଗାରେ ଚଲେ ମାତ୍ର ଜଣକୁ ପରୁଣ ଟଙ୍କାର ମୁଁ ନେଇ ଚାଲି ଆଣିବି । ଅଜଣା ନ୍ୟାଠାନ୍ତୁ । ଜଣା ନ୍ୟା ଭଲ ଭାବ ଆମେ ତା' କଥାରେ ସମ୍ମତ ନ ଜଣାଇ ସେ ଗାଡ଼ିରେ ସିଧା ଚାଲିଲୁ ।

ଗାଡ଼ିଟି ସେହି ଘାଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇଥିଲା । ଆମେ ସେଠାରେ ଓହ୍ଲାଇ ଟିକଟ କଲୁ । ଜଣକେ ଚାଲିବା ଟଙ୍କା ପଡ଼ିଲା । ଆମେ ଟିକଟ କରିସାରି ଘାଟର ଚଟାଣ ଉପରକୁ ଆସି ଡଙ୍ଗାକୁ ଅପେକ୍ଷା କଲୁ ।

ମୁଁ ସେଠାରେ ଚାଲିଆଡ଼କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଦେଖିଲି କୂଳରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଫିଲ୍ମ ଓ ଗଛଗୁଡ଼ିକ ଅଣ୍ଟାଏ ପାଣିରେ ଠିଆହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ସମୁଦ୍ର ପାଣିରେ କିପରି ବସ୍ତୁ ରହିଛନ୍ତି ଭାବି ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି ।

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମୁଦ୍ରରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବୋଟ୍ ସବୁ ଚାଲୁଥିଲା । ସେଥିରୁ ଗୋଟିକରେ ଲୋକମାନେ ବସି ସେ ଡଙ୍ଗା ଭିତରକୁ ଚାଲିଥିଲେ । ସେ ଡଙ୍ଗାଟି ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାସ୍-ବଟମ୍ କାବରେ ତଳପଟ ଡିଆରି ଡଙ୍ଗା ସେଥିରେ ବସି ତଳକୁ ଚାଲିଲେ ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ଥିବା ଜୀବଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଦେଖିହୁଏ ।

ସେ ଡଙ୍ଗାର ଲୋକମାନେ ସେହିବାଟେ ସମୁଦ୍ର ତଳକୁ ଚାଲି ନାନା ରଙ୍ଗର ମାଛଙ୍କର ଝିଡ଼ା ଦେଖି ଆନନ୍ଦ ଉପଭୋଗ କରୁଥିଲେ ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ଆମକୁ ନେବାପାଇଁ ମୋଟର ବୋଟ୍ଟଟିଏ ଆସି ସେଠାର ଚଟାଣ ନିକଟରେ ଲାଗିଲା । ଆମେ ଯାଇ ସେ ଡଙ୍ଗା ଭିତରେ ବସିଲୁ ।

ଆମେ ଡଙ୍ଗାରେ ବସି ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ବୋଟ୍ ଓ ଶୀତାରତ ଡଙ୍ଗାସବୁ ଦେଖି ଯାଉ ଯାଉ କିଛିବାଟ ପରେ ଆମ ବୋଟଟି ରହିଗଲା ।

ଡଙ୍ଗାର ଡ୍ରାଇଭର ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ଥିବା ଆଉ ଗୋଟିଏ ଡଙ୍ଗାକୁ ଡାକ ପକାଇଲା । ସେ ଡଙ୍ଗା ଆମ ବୋଟ୍ ନିକଟକୁ ଆସିବାପରେ ଆମ ବୋଟ୍‌ର ତେଲ୍ ସରିଯାଇଛି ବୋଲି ଜଣାଇଲା ।

ସ୍ୱାଗ୍ୟକୁ ଅନ୍ୟ ଡଙ୍ଗାରେ କିଛି ଅଧିକା ତେଲ୍ ରହିଥିଲା । ସେ ଚସନ୍ଦ୍ର ତେଲକୁ ଆଣି ଆମ ବୋଟ୍‌ର ମଟର ଟାଙ୍କିରେ ପକାଇବାବେଳେ ହୁଙ୍ଗାମ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କୁ ସମ୍ବୋଧନ କରି କହିଲେ, “ନନା ! ଏଇଟା କଟକ ହୋଇଗଲା ।” ଇଞ୍ଜିନ୍‌ରେ ତେଲ୍ ପଡ଼ିବା ପରେ ଆମ ବୋଟ୍ ପୁଣି ଗତିବ୍ୟ ପଥରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଲା । ସମୁଦ୍ରଟି ସେଠାରେ ଭୁସାଗ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଥିଲା ପରି ଜଣା ପଡ଼ୁ ଥିଲା । ତେଣୁ ଆମେ ଦୁଇପଟର ଗଛମନ୍ଦର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ଦେଖି ଚାଲିଥିଲୁ ।

ଆମର ବୋଟଟି ଯାଇ ସେହି ଦ୍ୱୀପର ଘାଟରେ ଲାଗିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆମେ ଓହ୍ଲାଇପଡ଼ି ଘାଟରୁ ପାହାଚ ଚଢ଼ି ଚଢ଼ି ଉପରକୁ ଗଲୁ ।

ସେ ସ୍ଥାନଟି ଗୋଟିଏ ପାହାଡ଼ିଆ ସ୍ଥାନ । ଆମେ ସେ ପାହାଡ଼ ଉପରୁ ଏକ ଗଡ଼ଜାତ ରାସ୍ତାରେ ଓହ୍ଲାଇ ଏକ ବାଲୁକାମୟ ସମୁଦ୍ର କ୍ଲରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ ।

ସେଠାକୁ ଗଲବେଳେ ବାଟରେ ଥିବା ଅସ୍ଥାୟୀ ସୋଡେନିଅର ଦୋକାନ ସବୁ ଦେଖି ଦେଖି ଯାଉଥିଲୁ । ସେ ଦୋକାନମାନଙ୍କରେ ସାମୁକା ଓ କୋରାଲ ପ୍ରଭୃତିରେ ନିର୍ମିତ ବହୁ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ପଦାର୍ଥ ସଜ୍ଜିତ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଆମେ ଖୋଜୁଥିବା ନାଲି କୋରାଲ୍ ବା ପୋଡ଼ଳାମାଳା ସେଠାର ନାବକମାନେ ବନ୍ଦୀ କରୁଥିଲେ । ସେଗୁଡ଼ିକ ବଜାରର କୋରାଲ୍ ମାଳାଠାରୁ କମ୍ ଦାମ୍‌ର ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେଠାର ଟଙ୍କା ଭିନ୍ନଗତ ଚାଲିଯିବାରୁ କମ୍‌ରେ କୌଣସି ପୋଡ଼ଳାମାଳା ମିଳୁ ନ ଥିଲା । ଆମେ ଫେରିଲାବେଳେ ମୁରାଇବୁ ନାବ ଆଗକୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲା ।

ସେହି ସମୁଦ୍ର କୂଳର ଅନତି ଦୂରରେ ଶେଷୁରାଣିଟିଏ ଥିଲା । ତା'ର ମଣ୍ଡପରେ ବସି ଲୋକେ ଶିଆସିଆ କରୁଥିଲେ । ଗୋରା ଟୁରୁଷ୍ଟମାନେ ସେଠାରୁ ଚଢ଼କି ଓ ଟାଉଣଲ୍ ସବୁ ଦେଖିଆସି ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ପକାଇଥିଲେ ।

ଆମେ ଯାଇ ଖାଲିଥିବା କେତେକ ଚଢ଼କିଠରେ ବସିଲୁ । ସମୁଦ୍ର ପାଣି ସେଠାରେ ବେଶି ଗଭୀର ନ ଥିଲା । ବହୁ ଗୋରା ସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୁଷ ଅର୍ଦ୍ଧନଗ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେ ସେଠାରେ ଜଳହୀଡ଼ା କରୁଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ଗୋଡ଼ସୁ ବୈଷ୍ଣବଙ୍କ କୃଷ୍ଣଙ୍କର ଗୋପୀମାନଙ୍କ ବସ୍ତ୍ରହରଣ କଥା ମୋର ମନେପଡ଼ିଲା ।

ସେଠାରେ ଜଣେ ଜଣେ ଗୋଟିଏ କାଠପଟା ଉପରେ ଛୋଟିଆ ପାଲଟିଏ ଥିବା ଖେଳ-ଡଙ୍ଗାରେ ଠିଆହୋଇ ଖେଳୁ ଖେଳୁ ଦୁମ୍ପାମନ୍ଦିର ପାଣିରେ ପଡ଼ୁ ଥିଲେ । ପାଣିରୁ ଉଠି ପୁଣି ପଟାର ମେ ପାଲକୁ ସିଧାକରି ସେ ପଟା ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇଯାଉଥିଲେ ।

ସେ ସ୍ଥାନରେ ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ଦିଗ୍‌ବଳୟଟିର ଆଗ୍ର ଅତି ମନୋରମ ଥିଲା । ଦୂରର ସମୁଦ୍ର ବନ୍ଧର ପ୍ରବାଳ ବନ୍ଧମାନଙ୍କ ଉପରଢ଼େଇ ସମୁଦ୍ର ଲହରୀଗୁଡ଼ିକ ଧୀର ମନ୍ଦ୍ରର ଗଡ଼ରେ ଆସି ଉପକୂଳ ଭୂମି ସ୍ପର୍ଶକରି ଚାଲିଯାଉଥାଏ । ଦିଗ୍‌ବଳୟ ନିକଟରେ ସମୁଦ୍ର ଜଳ ଶଷ୍ପତ୍ ନାଲି, ହରିତ୍ ନେଲି, ବାଇଗଣି ଓ କଳା ଧଳା ରଙ୍ଗସବୁ ଧାରଣ କରି ସମୁଦ୍ର ବନ୍ଧକୁ ନାନା ରଙ୍ଗରେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ କରି ଦର୍ଶକର ମନ ହରଣ କରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ ।

ସେହି ଦ୍ଵୀପଟି ଆକାରରେ ଛୋଟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପାହାଡ଼ ଓ ଗଛପତ୍ର ଯୋଗୁ ସେହି ସମୁଦ୍ର କୂଳରୁ ସେ ଦ୍ଵୀପ କେତେବଡ଼ ଜାଣି ହେଉ ନ ଥିଲା । ତା'ର ନାମ ହରିଣ ଦ୍ଵୀପ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେଥିରେ ହରିଣ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜୀବଜନ୍ତୁ ନ ଥିଲେ ।

ସେ ଦ୍ଵୀପରେ କେହି ବସବାସ କରି ରହନ୍ତି ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ସକାଳୁ ବା ଦିନରେ ଆସି ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟସାରି ସନ୍ଧ୍ୟା ପୂର୍ବରୁ ସେ ଦ୍ଵୀପ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଆନ୍ତି । ଦୋକାନପତ୍ର ମଧ୍ୟ ସବୁ ଉଠିଯାଏ, ଦୋକାନୀମାନେ ତାଙ୍କର ମମସ୍ତ ସରଞ୍ଜାମ ଧରି ଘରକୁ ଫେରିଯାଆନ୍ତି ।

ଆମେ ସେଠାରେ କେତେଦୂର କଟାଇବା ପରେ ଫେରିବାକୁ
ଉଦ୍ୟତ ହେଲୁ । ବାଟରେ ସେହି ବୁଲବୁଲିକାଠାରୁ ମୁଲେଇକରି-ସେଠା-
ଟଙ୍କାରେ ୪୩୦୦, ୪୨୦୦ ଓ ୪୧୦୦ରେ ୩ଟି ଗ୍ରେଟବଡ଼ ପୋହଳାମାଳ
କଣି ଆଣିଲ । ଅପରାହ୍ନରେ ଯାଣି ବୋହର ଯାତାୟତ ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବାର
ଥିବାରୁ ଚରଚରରେ ଆମେ ଘାଟକୁ ଚାଲିଆସିଲୁ ।

ଆମେ ଆସି ଘାଟରେ ଡଙ୍ଗା ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କଲୁ । ଆର-
ଘାଟରେ ଯାଣିମାନଙ୍କୁ ଓହ୍ଲାଇଯାଇ ଖାଲ ବୋହଟି ଆସି ଆମ ଘାଟରେ
ଲାଗିଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆମେ ସେଥିରେ ଚଢ଼ି ଗଲୁ । ଅଳ୍ପ ସମୟରେ
ବୋହର ସବୁ ସିଟ୍ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଗଲା । ଅନ୍ୟମାନେ ଘାଟରେ ଅପେକ୍ଷା କରି
ରହିଲେ । ଆମ ବୋହ ଚାଲିଲା ।

ଆମେ ଘାଟରେ ଓହ୍ଲାଇ ଆମ ଗାଡ଼ ନିକଟକୁ ଯାଇ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାଣି
ଆରମ୍ଭ କଲୁ । ଆମ ଗାଡ଼ ଏକ ଉଚ୍ଚ ଉପଚ୍ୟାକୀ ଉପରକୁ ଉଠିଲା । ସେ-
ସ୍ଥାନରେ ବହୁ ସମୟରେ ବର୍ଷା ଲାଗି ରହୁଥିବାରୁ ସେଠାରେ ଚାଷ-
କରୁଥିଲେ । ଆମେ ଗୋଟିଏ ଚାଷ ବଗିଚାର କଡ଼େ କଡ଼େ ଗାଡ଼ ଚଳାଇ
ଚାଲୁଥିଲୁ ।

ମରସସ୍ତରେ ଡଙ୍ଗା ନିଶ୍ଚୟ ସ୍ଥାନନେଇ ବଢ଼ିଲା, ସ୍ଥାନରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ
ପାତ ଦେଖାଯାଏ । କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଖରା ପଡ଼ିଥିବାବେଳେ-ତା'ର
କେତେ ମାଇଲ ଦୂର ଅନ୍ୟ ଏକ ସ୍ଥାନରେ ହୁଏତ ଦୁଇ ଦୁଇ ବର୍ଷ
ଅଜାଡ଼ୁଥାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନପ୍ରତି-ଚାକର ଆଉ ଏକ ଧଳା ଚାଷୀ ସଡ଼ୁଙ୍କ ଘର ଆମକୁ
ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ପାହାଡ଼ ତଳିଆ ଗରୁ ନାମକ ଏକ ଗ୍ରାମରେ ଆଣି
ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଲେ । ଚାକର ସେହି ସଡ଼ୁ ଆସି ଆମକୁ ପାଗେଟି
ନେଲେ ।

ଚାକର ଘର ସାମନା ରସ୍ତାର ଆରପଟେ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ମନ୍ଦିର
ଥିଲା । ପ୍ରଶ୍ନପ୍ରତି ସଡ଼ୁଙ୍କ ପିତା ସେ ମନ୍ଦିରଟି ନିର୍ମାଣ କରାଇଥିଲେ । ଆମେ
ପ୍ରଥମେ ସେହି ମନ୍ଦିରଟି ଦେଖିବାକୁ ଗଲୁ ।

ସେ ମନ୍ଦିରରେ ବସ୍ତ୍ର, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସରସ୍ୱତୀ, ଗଣେଶ ଓ ହନୁମାନ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କର ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ମୂର୍ତ୍ତି ସବୁ ରହିଥିଲା । ସେ ମନ୍ଦିର ପ୍ରାଙ୍ଗଣରୁ ପାହାଡ଼ମାନଙ୍କର ସମତଳ ଭୂମିରେ ଆଖିବୁଜି ହୋଇଥିବା ଦେଖାଯାଉଥିଲା । ଗୋଠାରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଟ୍ରାକ୍ଟରଟିଏ ରହିଥିବାର ଆମେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇ ସେଇଟି କାହାର ଓ କାହିଁକି ସେଠାରେ ପଡ଼ିଛି ବୋଲି ମୁଁ ପଚାରିବାରୁ ପ୍ରଫେସର କହିଲେ, “ନେତ୍ର ଯାହା ଦେଖଇ ତେଜବୀର, ସେସବୁ ଅଟକି ମୋର ଏହି ସତୁର ।”

ସେହି ଭଦ୍ରଲୋକଙ୍କ ପିତାମହ ଉଡ଼ର ପ୍ରଦେଶରୁ ଆସି ସେଠାରେ ଜମି କିଣି ଆଖି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗୁଣ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଏବେ ସେହି ବଂଶ ସେ ସ୍ଥାନର ସବୁଠାରୁ ଧନୀ ଗ୍ରାମରେ ପରିଣତ ।

ଆମେ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଆସିଲୁ । ତାଙ୍କର ବରଷ ଗୋଡ଼ାମ ଘରେ ବହୁତ ମଜା ମଞ୍ଜି ଜମାହୋଇ ରହିଥିଲା । ଘର ଗୁରୁପଟେ ନଡ଼ିଆ ଗଛସବୁ ଲାଗିଥିଲା ଓ ସେଗୁଡ଼ିକର ଅତି ଅଳ୍ପ ଉଚ୍ଚରେ ନଡ଼ିଆସବୁ ଫଳିଥିଲା । ସେ ଭଦ୍ରଲୋକ ଜାତବଂଶୀୟ ସେଥିରୁ କେତେକ ନଡ଼ିଆ ଚୋଳି ଆମକୁ ଉପହାର ଦେଲେ । ସେ ନଡ଼ିଆଗୁଡ଼ିକ ଆକାରରେ ଗୋଲ ଓ ତା’ର ରଙ୍ଗ ଶୁଷ୍କ ହଳଦିଆ । ତା’ଘରେ ଆମେ ତାଙ୍କ ଘରେ ଗୁ ପାନ କରିସାରି ଘରକୁ ଫେରିଲୁ ।

ଅଷ୍ଟମ ଦିବସ ସକାଳେ ଜଳଖିଆ ଖାଇସାରି ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଘାସଲାଇ ଅତିଥି ସାଜି ଆସିବାର ପ୍ରଫେସର ସବର୍ଫୁଲଙ୍କ ସହିତ ମୋର ଦେଖାହେଲା ।

ସୁଦେଶର ଜଣେ ପରଲୋକଗତ ଦେବେଇଙ୍କର ପୁଅ ସଞ୍ଜିବ ସଙ୍ଗେ ସେହି ପ୍ରଫେସରଙ୍କର ମରସ୍ତର ମଧୁଲୁକୁ ବୁଲିଯିବାର ଥିଲା । ସଞ୍ଜିବଙ୍କ ଗାଡ଼ ଖରପ ଥିବାରୁ ପ୍ରଫେସରଙ୍କୁ ବୁଲାଇ ନେବାପାଇଁ ସଞ୍ଜିବ ଗୋଟିଏ ଟ୍ରାକ୍ ଟିଏ କରିଥିଲେ ।

ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯିବାପାଇଁ ପ୍ରଫେସର ମୋତେ ଡାକଲେ ଓ ସେଦିନଟି ତାଙ୍କର ମରୁସସ୍ତରେ ଶେଷଦିନ ଥିବାରୁ ସେ ମୋ ସଙ୍ଗେ ଶେଷ ଆଲାପ କରିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହୀ ଥିଲେ ।

ଏହି ଟ୍ରକ୍‌ଟିର ଆଗ ସିଟ୍‌ରେ ବସିବା ପାଇଁ ଟ୍ରକ୍ ଉତ୍ତରକୁ ଚାଲିବା କଷ୍ଟକର ଥିଲା । ତେଣୁ ବାସନ୍ତୀଙ୍କୁ ନ ନେଇ ମୁଁ ଏକା ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯିବାକୁ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଯିଲି ।

ଆମେ ଦୁହେଁ ଟ୍ରକ୍ ଚାଲି ଯେତେ ପୁରୁଣା ଟ୍ରକ୍ ଭଳି ଗନ୍ଧ ନ ଥିବା ଆଗ ସିଟ୍‌ରେ ବସିଲୁ । ସଞ୍ଜିବ ଅବବାହିତ, ବେପରୁଆ ଯୁବକ, ବୟସ ୨୫ କିମ୍ବା ୨୭ ହେବ । ତା' ହାତରେ ପାଠଶାଳା ନ ହେବାରୁ ସେ ଟ୍ରକ୍ ବ୍ୟବସାୟରେ ପଶିଛି ।

ଆମେ ବସିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସଞ୍ଜିବ ଦୁଇ ଗଡ଼ରେ ଗାଡ଼ି ଫଳାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ଟ୍ରକ୍‌ଟି ଉଠି ପଡ଼ି ହୋଇ ଖାଲି ଯିବା ଦେଇ ପାହାଡ଼ିଆ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାରଣୀ ସାଧାରଣ ରାସ୍ତାରେ ଚାଲୁଥିଲା । ଟ୍ରକ୍‌ରେ ବସି ଯେପରି ଯିବାର ମୋର ଅଭ୍ୟାସ ନ ଥିବାରୁ ମୋତେ ଅଶ୍ବତ୍ଥିକର ଲାଗିଲା ।

ଆମେ କଷ୍ଟେ ମଷ୍ଟେ ଯାଇ ଗ୍ରାଣ୍ଟ ବେସିନ୍ ବା ପର ତଳଭୂମି ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ସେଠାରେ ପାଗ ପ୍ରାୟ ଖରାପ ଥାଏ; କିନ୍ତୁ ସେଦିନ ସେଠାରେ ଖରା ପଡ଼ିଥିଲା । ମୁଁ ମୋ ସ୍ଥାନର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ମୋର ଶାଶ୍ବତକ କଷ୍ଟ କଥା ଭୁଲିଗଲି ।

ମୋହି ତଳଭୂମି ଗୋଟିଏ ମହତଦେବ ବଡ଼ ହ୍ରଦ । ତା'ର ମଣ୍ଡିମ ପଟ ପାହାଡ଼ି ଅନ୍ୟ ପାହାଡ଼ଠାରୁ ଭିନ୍ନ । ତା' ଉପରେ ଏକ ବରଫ ହ୍ରଦମାନ ମୁଣି ହାତରେ ପାହାଡ଼ଟିଏ ଧରି ଠିଆହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ଆମେ ପୂର୍ବପଟର ଯେଉଁ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଠିଆହୋଇ ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖୁଥିଲୁ ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ଶିବ ମନ୍ଦିର ରହିଛି । ସେଥିରେ ଏକ ବରଫ ଲଙ୍କା ମୁଣି ପୁଜା ପାଉଛନ୍ତି । ସେହି ହ୍ରଦର ଦକ୍ଷିଣ କୂଳର ଠିକ୍ ମଧ୍ୟରେ ବସ୍ତୁ, ରାମ ପ୍ରଭାତଙ୍କର କେତୋଟି ମନ୍ଦିର ରହିଛି ।

ସେତେବେଳକୁ ସେହି ହୃଦର ଐତିହାସିକ ମହିମା ବ୍ୟସ୍ତରେ ମୁଁ
ବିଶେଷ କିଛି ଜାଣି ନ ଥିଲି ।

ସଞ୍ଜିବଠାରୁ ଶୁଣିଲି ତା'ର ନାମ ପଣ୍ଡା ଚନ୍ଦ୍ର । ସେଠାରେ
ସ୍ୱର୍ଗର ପରମାନେ ଆସି ଜଳହୀଡ଼ା ବରନ୍ତି । ଗଙ୍ଗାରୁ ପବନ ଜଳ ଆସି
ସେଠାରେ ମିଶିଥିବାରୁ ମରସସ୍ୱ ଲୋକେ ତାକୁ ଅତି ପବନ ମନେକରି
ତା'ର ନାମ 'ଗଙ୍ଗା ଚନ୍ଦ୍ର' ରଖିଛନ୍ତି । ସେହି ହୃଦର ଉତ୍ତର କୂଳର
ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ହୃଦ ଭିତରର ଏକ ଲମ୍ବା ମୁଣ୍ଡିଆକୁ ଦେଖାଇ ତାହା
ବୁଝା, ବସ୍ତୁ ଓ ମନ୍ତ୍ରଣର ମୁଣ୍ଡିଆ ବୋଲି ଆମକୁ ଚିହ୍ନାଇ ଦେଲା ।

ଆମେ ପବନ ଉପରୁ ପାହାଚ ଗାଟେ ସେ ହୃଦ କୂଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ
ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମ ପଟେ ଚଢ଼ିଥିବା ଚଢ଼ିତା ଚଟାଣ ଉପରେ ଚାଲି ଚାଲି,
ସେଠାର ଜଳରେ ଖେଳୁଥିବା ବଡ଼ ବଡ଼ ମାଛସବୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲୁ ।

ଆମେ ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ ଉପରକୁ ଉଠି ଯେଉଁ ସାଥୀରେ
ଚାଲି ଚାଲି ଆମ ଗାଡ଼ ନିକଟକୁ ଆସିଲୁ ।

ଆମେ ସେହି ଟ୍ରକରେ ଜଙ୍ଗଲ ସାଥୀରେ ଆହୁରି ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ
ଚାଲିଲୁ । ମରସସ୍ୱର ସେହି ଉଚ୍ଚ ମାଳତୁମି ବା ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ପ୍ରେଟୋର
ଜଙ୍ଗଲକୁ ମାକାରବ ଜଙ୍ଗଲ କୁହାଯାଏ ।

ସେହି ଜଙ୍ଗଲର ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗରେ ଗୋଟିଏ ଗିରିନୟା ଏକ ଗଣ୍ଡର
ଗହର ଭିତରୁ ବାହାରି ସେହି ମାଳତୁମିଦେଇ ପଶ୍ଚିମ ପଟ ସମୁଦ୍ରରେ
ମିଶିବ । ସେହି ନୟାଟିକୁ ବୁଲି ଉତ୍ତର ବା କାର୍ଲା ନୟା କୁହାଯାଏ କାରଣ
ତାହାର ପାଣି ଖୁବ୍ ତଳେ ପ୍ରବାହିତ ହେଉଥିବାରୁ ଉପରୁ ତାହା କଳା
ଦିଶେ ।

ସେହି ନୟାର ଉତ୍ପତ୍ତି ସ୍ଥଳ 'ବୁଲ୍ ଉତ୍ତର ଗର୍ଜ'ର ବଡ଼ ଉପରେ
ଥିବା ଉଚ୍ଚ ପାହାଡ଼ ଧାରରେ ଏକ ବାଡ଼ ଦିଆଯାଇ ସେ ସ୍ଥାନ ଦେଖିବା-
ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ସେ ବାଡ଼ ପାର ହୋଇ ପବନ ଅବତରଣ
କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବାରଣ କରାଯାଇଛି । ଗୋଟିଏ ଖସି ଯେଉଁ

ଗଣ୍ଡର ଗନ୍ଧର ବା ଗର୍ଜ ଉତ୍ତରେ ପଡ଼ିଲେ କନ୍ଧାର ସନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିବ ନାହିଁ ।

ଆମେ ଚାହିଁ ଦେଖିଲୁ ଗୋଟିଏ ପଟର ଉଚ୍ଚ ପଟ୍ଟ ମାନଙ୍କ ସନ୍ତରୁ ଏକ ଅତ୍ୟୁକ୍ତ ଜଳପ୍ରପାତର ଜଳଧାରା ଘୁରୁ ଗଡ଼ିରେ ସେ ପାହାଡ଼ ତଳ ଗନ୍ଧର ମଧ୍ୟକୁ ଅବତରଣ କରିବାରେ ଲାଗିଛି । ତାହା ଏତେ ଗଣ୍ଡରରେ ପଡ଼ୁଛି ସେ ତାହା କେଉଁଠି ପଡ଼ୁଛି ବା ତାର ଜଳ କେଉଁଆଡ଼େ ବୋହି ଯାଉଛି ତାହା ଜାଣିବା ଦର୍ଶନ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

ଆମ ପୂର୍ବେ ଅନୁସାରେ ଗଙ୍ଗା ସ୍ୱର୍ଗରୁ ଅବତରଣ କଲବେଳେ ମହାନଦୀର ଜଟାକୂଟ ଉତ୍ତରେ ଲୁଚି ଯାଇଥିଲା ଭଲ ସେହିଜଳ ପ୍ରବାହ ପଟ୍ଟ ସନ୍ତରେ ଲୁକାୟିତ ହୋଇ ଯାଇଛି, ଆମେ ତଳକୁ ଚାହିଁ ସେ ଜଳ ପ୍ରବାହକୁ ଖୋଜିଲୁ ପରି, ଚାହିଁପଟରେ ଥିବା ପଟ୍ଟମାନଙ୍କର ସବୁଜିମା ମଧ୍ୟ, ନିମ୍ନ ଦେଶକୁ ଚାହିଁ ସେ ଲଳାଧାରକୁ ମନେ ମନେ ଖୋଜୁଥିଲା ପରି ଜଣା ପଡ଼ୁଥିଲା ।

ଆମେ କିଛି ସମୟ ସେ ଅଭିନବ ଦୃଶ୍ୟ ଅବଲୋକନ କରି ଯାରି ଚାଲି ଚାଲି ରାସ୍ତା ନିକଟକୁ ଆସି ପୁଣି ଗାଡ଼ରେ ବସିଲୁ ।

ସେ ଜଙ୍ଗଲ ରାସ୍ତାର ଦୁଇପଟେ ନାନା ଜାତିର ବୃକ୍ଷ ଓ ଫଳ ପୁଷ୍ପର ଜଙ୍ଗଲ, କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ହେଲେ ଛୋଟ କି ବଡ଼ ଖାଦ୍ୟଜନ୍ତୁ ଦିଶୁ ନ ଥାନ୍ତି । ଶୁଣିଲି ଗୁଣ୍ଡୁଚ ମୁଷା, ଏଣୁଆ କି ସାପଟିଏ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ଜଙ୍ଗଲରେ ନାହାନ୍ତି ।

ସେଠାରେ ପକ୍ଷୀର କାକଲ ମଧ୍ୟ ଶୀଘ୍ର । କାନ ପଡ଼ିଲେ ଦୁଇ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏଥରେ ପକ୍ଷୀଙ୍କର ଶବ୍ଦ ଅସ୍ପଷ୍ଟସ୍ୱରରେ ଆସି କାନରେ ବାଜେ । ମରସସ୍ୱର ବସୁ ତ ହୋଇଥାଏ ଥିବା କେଣ୍ଡେଲ ପକ୍ଷୀ ଓ ପିଙ୍ଗ-ପିଙ୍ଗ ସେ ଜଙ୍ଗଲରେ ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟାରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ଶୁଣିଲି ।

ସଂଗ୍ରାହ, ସାବରଙ୍ଗର ମାଟିଥିବା ‘ବୁମରେଲ’ ସ୍ଥାନଟି ଆମକୁ ଦେଖାଇବାକୁ ନେବା ପାଇଁ ଗାଡ଼ ତଳାଇଲା । ସେହି ସ୍ଥାନରେ ଆଗ୍ନେୟ ଉଦ୍‌ଗୀରଣ ବେଳେ ନାନାରଙ୍ଗର ଲାଭ ପାଇଁ ପଡ଼ି ପୋତି ହୋଇ

ରହିଥିଲା । ଉପରୁ ମାଟି ଥୋଇ ହୋଇ ସେହି ପୁରୁଣା 'ଅଗ୍ନେୟ ଉଦ୍‌ଗୀରଣର' ୨ ପ୍ରକାର ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ପାଉଁଶ ସେଠାରେ ଦେଖାଯାଏ । ସେ ରଙ୍ଗମାନଙ୍କ ଭିତରେ ନାଲି, ହଳଦିଆ ଓ ବାଇଗଣି ରଙ୍ଗ ବଡ଼ ଚିତ୍ରିକର୍ଷକ ଦିଶେ ।

ଆମେ ଗଲବେଳେ ଜଙ୍ଗଲର ଦୁଇପଟେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଖେଲ ସ୍ଥାନ ଦେଖା ଯାଉଥିଲା । ସେଗୁଡ଼ିକ-ପିକନିକ ସ୍ଥାନ ବୋଲି ଆମେ ଜାଣି-ପାରିଲୁ । ସେହି ଜଙ୍ଗଲରେ ବୟସ୍କ ନାଟିସ, ଟାଟାମାକା, ଇଉକାଲିପଟସ, ଏବୋନି, କାମ୍ପିର ପ୍ରଭୃତି ଅନେକ ଅତି ସୁରତନ ଟପିକାଲ ବୃକ୍ଷସବୁ ରହିଛି ।

ଆମେ 'ଗୁରମେରେଲ'ର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଏକ ବାଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲବେଳକୁ ତା ଚଳକୁ ରସ୍ତା ବନ୍ଦ ଥିଲା । ଅଳ୍ପ କେତେଦିନ ପୂର୍ବରୁ ବାତ୍ୟା ଯୋଗୁଁ ଗଛ ଢଳି ଓ ପବନ କାନ୍ଦୁରୁ ଅତି ଖସି ସେ ରସ୍ତା ଖରାପ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ସେ ରସ୍ତାବନ୍ଦ ହୋଇ ମରାମତ ଚାଲିଥିବାରୁ ସେ ରସ୍ତାରେ ଯିବା ପାଇଁ-ଆମକୁ ଅନୁମତି ମିଳିଲା ନାହିଁ ।

ଆମେ ସେଠାରେ ଏକ ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥାନରେ ଠିଆ ହୋଇ ଦୂରରେ ଥିବା ସପ୍ତରଙ୍ଗୀ ମାଟିର ସ୍ଥାନକୁ ଚାହିଁଯାଇ ସେଠାରୁ ଲେଉଟି ଆସିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲୁ ।

ପ୍ରାୟ ଦୁଇଟା ବେଳକୁ ଆମେ ଘରକୁ ଫେରିଲୁ । ମୁଁ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନସାର ଆମେ ବହାମ ନେଉଥିଲା ବେଳେ ହିତଲୁଲ ଆମ ଘରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ଆସିଥିବାର ଶୁଣି ମୁଁ ଡ୍ରାଇଂରୁମକୁ ଆସିଲି ।

ସକାଳେ ଆମେ ଭାଙ୍ଗି ପୁରୁଷ ଟ୍ରକରେ ଚାଲି ଯାଇଥିବାର ଶୁଣି ସେ ବିସ୍ମିତ ହେଲପରି କହିଲେ “ଟୋକାଟାର କାଣ୍ଡିଜାନ ନାହିଁ । ମୋତେ କହିଥିଲେ ମୁଁ ଆଉ ଗୋଟାଏ ଗାଡ଼ି ଯୋଗାଡ଼ କରି ଦେଇ ଥାଆନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କ ଭଲ ବୟସ୍କ ଲେଡକୁ ଟ୍ରକରେ ନେଇ ଦେହ ମୁଣ୍ଡ ଦରଜି କରାଇବା ତା ପକ୍ଷରେ ଆଦୌ ଠିକ୍ ହୋଇନାହିଁ ।”

ମୋର କିନ୍ତୁ ଦେହ ମୁଣ୍ଡ ଦରଜି ପ୍ରତି ଖାତିର ନଥିଲା । ସେ ପାବତ୍ୟ ମାଲଭୁମିରେ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏ ସମୟରେ ବର୍ଷା ଲାଗି ରହିଥାଏ

ସେ ମୋତେ ସେହି ଅଞ୍ଚଳକୁ ନେଇ ଶୁଖିଲା ପାଗଲରେ ଚାପିବୁ ଯେପରି ଦେଖାଇ ଆଣି ପାରିଲୁ ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ମନ ମନେ ସମ୍ମାନବୁ ଓ ମୋର ଆପ୍ତିକାର ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଥିଲି । ତେଣୁ ସମ୍ମାନବୁ କିଛି କଥା କଥା ନ କହିବା ପାଇଁ ମୁଁ ହତଭଲକୁ ଅନୁରୋଧ କଲି ।

ଏକାବେଳେ ପ୍ରାୟାଶ୍ଚଳଙ୍କ ଘରେ କେତେକ ବନ୍ଧୁ ଆସି ନୁହେଁଥିଲେ । ଆପ୍ତିକାନ ପ୍ରଫେସର ପରବନ ଗୁଲିଯିବାର ଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ପାଇଁ ମୁଁ ଟାଙ୍କ ଦରକୁ ଯାଇଥିଲି ।

ସେହିଠାରେ ମରିସସ୍ ବସ୍ତ୍ରରେ ନାନା ଆଲୋଚନା ଗୁଲିଲା । ମୁଁ ସେଥିରୁ ମରିସସ୍ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବହୁ କଥା ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲି ।

ଭାରତରୁ ପାଞ୍ଚ ହଜାର ମାଇଲ ଦୂରେ ଥିବା ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତ ମହାସାଗର ବନ୍ଧରେ ଥିବା ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ର ଦ୍ଵୀପଟିର ଭାରତ ସଙ୍ଗେ ନିବିଡ଼ ସମ୍ପର୍କ ରହି ଆସିଛି ।

ମରିସସ୍ରେ ପ୍ରାକୃତିକ ଦୃଶ୍ୟରେ ଅଭିନବତା ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଲପରି ସେଠାରଲୋକଙ୍କ ସାଂସ୍କୃତିକ ଜୀବନରେ ମଧ୍ୟ ଭାରତରେ ଥିବା ପରି ଅନେକ ଚାରତମ୍ୟ ଦେଖାଯାଏ ।

ଏଠାରେ କେବଳ ଭାରତ ଉତ୍ତର ଦୁହନ୍ତ, ଆପ୍ତିକା, ଚୀନ ଓ ପ୍ରାନ୍ତସରୁ ଆସିଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଜାତିର ଓ ଧର୍ମର ଲୋକ ବାସକରି ରହିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ସେହିସବୁ ମୌଳିକ ଜାତିମାନଙ୍କର ଧର୍ମ ସମ୍ଭାର ଓ ସଂସ୍କୃତି ସେହି ଜାତିମାନଙ୍କଠାରୁ ଉତ୍ତର ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଏବେବି ଧରି ରଖିଛନ୍ତି । ବିଶେଷରେ ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଆସିଥିବା ହିନ୍ଦୁ ଓ ମୁସଲମାନ ମାନଙ୍କ ସଂସ୍କୃତି, ଯେ ଦେଶର ସାଂସ୍କୃତିକ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଛି ।

ପ୍ରାୟ ୨୫୦ ବର୍ଷ ଧରି ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରୁ ଏ ଦେଶକୁ ଲୋକଙ୍କର ସୁଅ ବୁଟିଛି । ତତ୍ତ୍ଵମାନେ ମରିସସ୍ ଅଧିକାର କରିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏହା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ।

ଭାରତର ଦକ୍ଷିଣରେ ଥିବା କେରଳମୋରନର ନ ରିକେଲ ଉଦ୍ୟାନ ଗୁଜୁରାଟ ରାଜସ୍ଥାନ ପ୍ରଭୃତିର ମରୁଅଞ୍ଚଳ ମହାଗୁପ୍ତର ପଶ୍ଚିମରେ

ଥିବା ସମୁଦ୍ର ଉପକୂଳ ଓ ବିହାର, ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶର ଉତ୍ତର ଶୁଷ୍କ ଭୂମି ପ୍ରଭୃତି ସବୁ ସ୍ଥାନରୁ ବିଭିନ୍ନ ଆଶୁର ବ୍ୟବଧାନ ଦେଇ ଲୋକମାନେ ଏ ଦେଶକୁ ଆସିଛନ୍ତି ।

ଗୋଆ ପ୍ରଭୃତି ଅଞ୍ଚଳର ପୁରାତନ କ୍ୟାଥଲିକ୍ (ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ) ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀଙ୍କ ସହିତ ଭାରତର ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ ପ୍ରଭୃତିର ହିନ୍ଦୁ, ମୁସଲମାନମାନେ ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାଷା ଓ ଶୃଙ୍ଖଳାଲକ୍ଷ ଦେଖି ଏ ଦେଶକୁ ଆସିଥିଲେ ।

ଭାରତୀୟ ଲୋକମାନେ ଏକାବେଳେକେ ବା ଏକ ସାଥରେ ନ ଆସି ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଐତିହାସିକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏ ଦେଶକୁ ଆସିଛନ୍ତି । ବିଶେଷତଃ ଡଚ୍, ପୋର୍ଟୁଗିଜ୍ ଓ ଇଂରେଜମାନେ ରାଜତ୍ୱ କରୁଥିବା ସମୟରେ ଭାରତରୁ ଅନ୍ୟତମ କରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏଠାକୁ ଅଣାଇଛନ୍ତି ।

ସାଧାରଣତଃ ଏକ ଦେଶରୁ ଯାଇ ଅନ୍ୟ ଦେଶରେ ବାସ କଲେ, ସେ ଦେଶର ଆବାହାଓ୍ୟରେ ପୁରାଦେଶକଥା ଭୁଲିଯାଇ ଲୋକେ ନିଜର ସବୁ ହରାଇ ବସନ୍ତି । ବିଶେଷତଃ ପୁରୋପର ନାନା ଦେଶର ଲୋକେ ଅନ୍ୟଠାରେ ବସବାସ କରି ସେମାନଙ୍କ ପୁରା ସବୁ ସମ୍ପତ୍ତି ଶୁଦ୍ଧ ଭାବରେ ହରାଇଛନ୍ତି ।

ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଅତି ପୁରାତନ ଓ ତାର ଚେର ଏତେ ଗଭୀରକୁ ଯାଇଛି ଯେ ଅନ୍ୟ ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରଭାବରେ ତାହାର ଚେର ଛୁଡ଼ିଯିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ମରାଠାସ୍ଥିରେ ତାହା ଘଟି ନାହିଁ ।

ଭାରତୀୟମାନଙ୍କୁ ହଜାର ହଜାର ମାଇଲର ସମୁଦ୍ର ଓ ସମୟର ବ୍ୟବଧାନ ସେମାନଙ୍କ ମୌଳିକ ସ୍ଥାନ, ଧର୍ମ ଓ ଶକ୍ତିଠାରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଲଗା କରି ରଖିଥିଲା ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ତାଙ୍କର ପୁରାତନ ମାତୃଭୂମି ଓ ସଂସ୍କୃତିର ଉତ୍ସ, ଭାରତ ଭୂଗଣକୁ ଭୁଲି ନାହାନ୍ତି । ସମୟ ଓ ପରିବର୍ତ୍ତନର ପ୍ରଭାବ, ସେମାନଙ୍କ ଧର୍ମ ଭାଷା ଓ ବିଶ୍ୱାସରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ବିଚ୍ୟୁତ କରି ମାରିନାହିଁ ।

ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ବରାବର ବିଦେଶୀ ସଂସ୍କୃତି ଭାଷା ଓ ଧର୍ମ ବିଶ୍ୱାସର ଗୁପ୍ତ ପଡ଼ି ଆସିଛି କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଐତିହ୍ୟକୁ ଧରି ରଖି ପାରିଛନ୍ତି ।

ଯେ କୌଣସି ଦେଶ ଭିତରେ ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟଦୃଶିକ ଆଞ୍ଚଳିକ ଓ ଧାର୍ମିକ ମତ ଭେଦ ରହିଥାଏ କିନ୍ତୁ ସେହି ଦେଶରେ ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ବିଦେଶରେ ଏକ ସ୍ଥାନରେ ଏକାଠି ରହିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଭେଦଭାବ ଉଦ୍ଭବ ହୋଇ ଯାଇ ସେମାନେ ସହନଶୀଳ ନୀତି ଅବଲମ୍ବନ କରି ବିରୋଧ ବିଦେଶୀ ପ୍ରଭାବର ମୁକାବଲ କରି ଥାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ଭାରତର ହିନ୍ଦୁ, ମୁସଲମାନ ଓ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ମାନେ ମରିସସ୍ରେ ମିଳମିଶି ଚଳନ୍ତି । ତେଣୁ ଏକ ସ୍ଥାନରେ ମସଜିଦ୍, ଗୀର୍ଜା ଓ ମନ୍ଦିର ରହିବାର କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହୁଏ ନାହିଁ ।

ସେହି କାରଣରୁ ମରିସସ୍ରେ ଭାରତୀୟଗୁଡ଼ିଏ ଓ ଚଳଣୀ କେବଳ ବଞ୍ଚି ରହିନାହିଁ, ତାହା ସୁସ୍ଥ ଓ ସବଳ ରହି ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଏନ କରୁଛି ।

ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତର ମାଲବାର ଓ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଆସିଥିବା ତାମିଲ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନଙ୍କ ବଂଶଧରମାନେ ଏବେ ବି ତାମିଲ ବାଇବେଲ ପାଠ କରନ୍ତି ଓ ତାମିଲରେ ଉପାସନା କରନ୍ତି । ଫ୍ରେଞ୍ଚି ରାଜତ୍ବ ବେଳେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ପ୍ରାଇମେରୀ ସ୍କୁଲରେ ତାଙ୍କ ପିଲାଙ୍କୁ ତାମିଲ ଭାଷା ଦେଉଥିଲେ । ସମାନେ ସେମାନଙ୍କ ପିଲାଙ୍କ ନାମକରଣ ତାମିଲ ଭାଷା ସହିତ କରି ଆସୁଛନ୍ତି । ଏପରିକି ୧୮୭୩ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ମଧ୍ୟ ମାଲବାସୀ ଲୋକେ ତାଙ୍କର ପୁରୁଷ ଧର୍ମନାମକ ସେଣ୍ଟ ଫ୍ରାନ୍ସିସ ଜେଭିଅରଙ୍କ ନାମରେ ଉତ୍ସର୍ଗ କରି ମରିସସ୍ରେ ତତ୍କାଳିନ ଧର୍ମରଖ କରିଥିଲେ ।

ତାମିଲ ହିନ୍ଦୁମାନେ ପୋର୍ଟଲୁଇ ଉତ୍ତରରେ ଥିବା ଟ୍ରିଭେଗ ନାମକ ସ୍ଥାନରେ ୧୮୫୦ରେ ଏକ କୁଷ୍ଠ ମନ୍ଦିର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ । ପୁରାତନ ମନ୍ଦିରମାନଙ୍କ ଭିତରେ ମହେଶ୍ୱରନାଥଙ୍କ ମନ୍ଦିର, ଉତ୍ତରର ସିଂଘଲେଟ ନାମକ ସ୍ଥାନରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଶିବରାତ୍ରି-ଦିନ ସେଠାରୁ ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ଶୋଭାଯାତ୍ରା ପବନ ଗଙ୍ଗା ଚଳଉଥିବା ଶିବ ମନ୍ଦିର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଏ ।

ଏସବୁ ଛଡ଼ା 'କ୍ଲେମେନ୍ସିଆ ହଲ'ର ମୁରୁଗାଜ ମନ୍ଦିର, ପୋର୍ଟ ଲୁଇର ଅତି ପ୍ରଖ୍ୟ ଓ ସୁନ୍ଦର କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ମୀନାକ୍ଷୀ ମନ୍ଦିର

ମହା ଶିବରାତ୍ରି ଅବସରରେ 'ଗ୍ରାଣ୍ଡ ବେସିନ' ପବନ ହ୍ରଦକୁ
ଯାକଥିବା ଶ୍ରୀମତୀ

ପ୍ରଭୃତି ପରେ ପରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରସାର ଓ ସଂରକ୍ଷଣ କରି ରୁକ୍ଷିକ୍ଷିତ ।

ଆଜ୍ଞାରୁ ଆସିଥିବା ତେଲଗୁମାନେ, ମହାରାଷ୍ଟ୍ରରୁ ଆସିଥିବା ମହାରାଷ୍ଟ୍ରୀମାନେ, ଗୁଜରାଟରୁ ଆସିଥିବା ଗୁଜରାଟୀମାନେ ଓ ବିହାର ଏବଂ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶର ଶ୍ରେଜପୁରୀ ଶ୍ରୀରାମାଷ୍ଟ୍ରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଧର୍ମ ଶ୍ରୀ ଓ ସଂସ୍କୃତିର ପରଂପରା ରକ୍ଷା ପାଇଁ ସେପରି ଜାଗ୍ରତ ଅଛନ୍ତି ତାହା ଅନ୍ୟ କେଉଁ ଦେଶର ଇତିହାସରେ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ ।

ମାଲବାସୀ ଶ୍ରୀରାମାଷ୍ଟ୍ରୀମାନେ ତାମିଲ ବାଇବେଲ ପଢ଼ିଲେ ପରି ଶ୍ରେଜପୁରୀ ଓ ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳର ହିନ୍ଦୁମାନେ ହିନ୍ଦୁ ପୁରାଣ ବିଶେଷତଃ ଭୁବନୀଦାସ ରାମାୟଣ ପ୍ରଭୃତି ପଢ଼ନ୍ତି ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରୀରାମାଷ୍ଟ୍ରୀ ହିନ୍ଦୁ ଆଧିକାରୀଙ୍କ ଦଳ, ମଣ୍ଡପରେ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସାମାଜିକ ସମ୍ମାନ ସବୁ ଗଢ଼ିଛନ୍ତି । ବୈଠକଖାନା, ସଭାଗୃହ, ମନ୍ଦିର, କୋଉଲ ପ୍ରଭୃତି ମଞ୍ଚାମାନ, ସେମାନଙ୍କର ଧାର୍ମିକ ଓ ସାମାଜିକ ପ୍ରୟୋଜନ ପୁରଣ କରନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀରାମାଷ୍ଟ୍ରୀ ମୁସଲମାନମାନେ ମଧ୍ୟ ସେପରି ସାମାଜିକ ସମ୍ମାନ ଗଠନରୁ ବାଦ ପଡ଼ି ନାହାନ୍ତି । ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶ୍ରୀରାମାଷ୍ଟ୍ରୀ ଶାଖାରେ ତାଙ୍କର ଇସଲାମିକ ପଦ ସବୁ ପାଳନ କରନ୍ତି । ପଦମାନଙ୍କରେ ତାଜିଆ ଶୋଭାଯାତ୍ରାଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଶ୍ରୀରାମାଷ୍ଟ୍ରୀରେ ହେଉଥିବା ରାମ-ଶେଷ ଗଜଲ ଗାନ ପ୍ରଭୃତିର ଆସର ବସାନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀରାମାଷ୍ଟ୍ରୀ ଜୁମା ମସଜିଦ୍ ତାହାରେ, ପୋର୍ଟଲୁଇ ସହରରେ ସେମାନେ ମସଜିଦ୍‌ଟିଏ ମଧ୍ୟ ନିର୍ମାଣ କରିଛନ୍ତି । ସେଥିରେ ଶ୍ରୀରାମାଷ୍ଟ୍ରୀ କାନ୍ଥ-କାର୍ଯ୍ୟର ସାମଗ୍ରୀ ସବୁ କରାଯାଇଛି ।

କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନ ନିର୍ବାହ ବେଳେବେଳା ଲୁଚିଲେଣରେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମାଷ୍ଟ୍ରୀ ତାହା ପ୍ରତିଫଳିତ ହେଉଛି ।

ସେମାନଙ୍କ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାଇମେରୀ ସ୍କୁଲ ଓ ସେକ୍ସାସେବା ସମ୍ମାନମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ସେମାନଙ୍କ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଶ୍ରୀ ଶିଶୁ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

ଗ୍ରାହଣୀ ଗ୍ରାହଣୀ କଳା ସଙ୍ଗୀତ ପ୍ରଭୃତିରେ ମଧ୍ୟ ତାଳମ କରାଯାଏ । ଗ୍ରାହଣୀ ନାଟ୍ୟ, କଥକ; କୁରୁପୁତ୍ର ପ୍ରଭୃତି ଗ୍ରାହଣୀ ପରଂପରାଗତ ନାଟ୍ୟ ଓ ହିନ୍ଦୁ ସ୍ଥାନା, କର୍ମାନ୍ତର ତାହାର ସଙ୍ଗୀତ ଭଜନ, ଗୀତ, ଗଜଲ, କର୍ମାନ୍ତର ପ୍ରଭୃତି ମଧ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯାଏ ।

ଭେଜପୁରୀ, ତାମିଲ, ତେଲଗୁ, ମରାଠୀ, ଗୁଜରାଟି ପ୍ରଭୃତିର ଲୋକ ସଙ୍ଗୀତ, ଲୋକ ନୃତ୍ୟ ଓ ଭଜନମାନ ସେମାନଙ୍କ ପଦ୍ମପଦ୍ମାଣୀ ଓ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ପରିବେଶିତ ହୋଇଥାଏ ।

ସେମାନଙ୍କର ବିବାହ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉତ୍ସବରେ ସେମାନେ ଗ୍ରାହଣୀ ପରମ୍ପରା ଅନୁସାରେ ବିଧି ବିଧାନ ସବୁ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ପାଳନ୍ତି । ତେଣୁ କୁହାଯାଏ ଏ ସ୍ଥଳରେ ଯଦି ଜଣେ ଗୋଟିଏ ଉତ୍ସବ ଗ୍ରାହଣୀ ପରମ୍ପରାଗତ ଭେଜପୁରୀ ବିବାହ ଉତ୍ସବ ଦେଖିବାକୁ ଚାହେଁ, ତେବେ ତାକୁ ବିହାର ବା ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶକୁ ନଯାଇ ମହିସାସ୍ ଆସିବାକୁ ହେବ ।

ସେହି ଗ୍ରାହଣୀ କଟକୋଭବମାନେ ସେମାନଙ୍କର ପୂଜା ଆରାଧନା ପାଇଁ ଅସଂଖ୍ୟ ସଂସ୍ଥା ଗଠିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କର ପୂରାତନ ସାମାଜିକ ପ୍ରଥା ଓ ଗ୍ରାହଣୀ ସବୁକି ପାଇଁ ଅସଂଖ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗଠିଛନ୍ତି । ସେଠେରେ ଥିବା ବେଙ୍ଗଲି ମହାସଭା, ରାଜପୁତ ମନ୍ଦିର, ଉର୍ଦ୍ଦୁ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା ପ୍ରଭୃତି ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟମାନ ଅନାୟତ୍ତରେ ଯେ କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟଟକଙ୍କର ଆଖିରେ ମନ୍ଦେ ।

କଥାରେ ଅଛି । ବାଦ ନ ଦେଖିଲେ ବିବାହ ଦେଖି ସେପରି ମହିସାସରେ ଗ୍ରାହଣୀ ସଂସ୍କୃତିର ବିଭିନ୍ନତା ଭିତରେ ଥିବା ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ସମନ୍ବୟର ଏକ ସୁନ୍ଦର ଗୁପ୍ତ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଏସବୁ ଆଲୋଚନା ବେଳେ ମୁଁ ପୂର୍ବରୁ ଦେଖିଥିବା ପୋର୍ଟଲୁର ମଧ୍ୟ ସ୍ଥଳର ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା କୋଠାକଥା ମୋ ମନରେ ଜାଗ୍ରତ ହୋଇଥିଲା ।

ଗ୍ରାହଣୀରେ କଂରେଜ ଗ୍ରାହା ରାଜଗ୍ରାହା ଥିଲେ ସେଠାରେ ପରାସ୍ତ ଓ କଂରେଜମାନେ ସେମାନଙ୍କ ନିଜ ନିଜ ଗ୍ରାହା ଚଳାଇଥିଲେ ।

ଭରଣାୟ ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷା ଘଟେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ, ଫ୍ରେଞ୍ଚ ଓ ଗ୍ରେଜପୁର ମିଶା ଏକ ଭାଷା ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ।

ଏବେ ସ୍କୁଲ, କଲେଜମାନଙ୍କରେ ଫ୍ରେଞ୍ଚ ଓ ଇଂରେଜି ଭାଷା ସିଦ୍ଧ ହେଉ ଦ୍ଵିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ଭାଷାରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

ତେଣୁ ସେଠାର ପିଲାଙ୍କୁ ଏସବୁ ଭାଷା ଶିଖିବାକୁ ପଡ଼େ ।

ସେଠାର ଲୋକମାନେ ହିନ୍ଦି ଜାଣନ୍ତି । ଅନେକେ ହିନ୍ଦିରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତି ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ହିନ୍ଦି ବୁଝି ପାରନ୍ତି ।

ହିନ୍ଦି ସିନେମାର ପ୍ରଭାବ ଟିଭିରେ ହିନ୍ଦିରେ ସମ୍ଭାଷଣ ପରିବେଷଣ ଓ ହିନ୍ଦି ଫିଲ୍ମ ପରିବେଷଣ ଯୋଗୁ ସେଠାରେ ହିନ୍ଦିର ଆଦର ବଢ଼ିଛି । ସେ ସ୍ଥାନର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗୁ ବହୁ ଚିତ୍ର ତାରକା ସେ ଦେଶକୁ ଯାଇ ଫିଲ୍ମସବୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିବାରୁ ମଧ୍ୟ ସେ ଲୋକଙ୍କର ହିନ୍ଦି ସିନେମା ପ୍ରତି ଆକର୍ଷଣ ବଢ଼ିଛି ।

ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଅଧିକ ହେବାରୁ ସେ ଆଗଲୁନୋ ଶେଷ କରି ମୁଁ ଘରକୁ ଫେରିଲି ।

ନବମ ଦିବସ ଆଜି ସକାଳେ ଦୂରକୁ ବୁଲିଯିବାର କୌଣସି ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ନ ଥିଲା । ତେଣୁ ସକାଳେ ଜଳଖିଆ ଖାଇସାରି ଆମେ ଦୁହେଁ ମଦଯାତ୍ରାରେ ବୁଲି ବାହାରିଲୁ ।

କ୍ଵାଟରବର୍ଣ୍ଣ ସହରରେ ଆମେ ଯେଉଁଠାରେ ଥିଲୁ ସେ ସ୍ଥାନର ନାମ ନେହେରୁ ନଗର । ଆମେ ଆମ ଘରର ସାମନା ରାସ୍ତାକୁ ଯାଇ ସେଠାରୁ କ୍ଵାଟରବର୍ଣ୍ଣ ବଜାରକୁ ଯିବାପାଇଁ ସ୍ଥିର କଲୁ । ଆମର ରାଜ ମୁଣ୍ଡଠାରୁ ସେ ସହରର ବିରାଟ ସ୍ଫୋଡ଼ିତମଣିର ଉଚ୍ଚ କାନ୍ଥ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ଆମେ ସେହି କାନ୍ଥ କଟି କଟି ଯାଇ ସ୍ଫୋଡ଼ିତମର ପ୍ରଧାନ

ଫାଟକ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ସେ ଫାଟକଟି ବନ୍ଦ ଥିବାରୁ ତାହାର ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ଏକ ଜଳା କବାଟ ବାଟେ ଶ୍ଵେତାଶ୍ରମ ଭିତରକୁ ଚାଲିଲୁ । ତାହା ଗୋଟିଏ ଆଧୁନିକ କ୍ରିଡ଼ାସ୍ଥଳୀ । ଆମେ କେବଳ ତାହାର ଅଳ୍ପ କେତେକାଂଶ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲୁ ।

ଆମେ ସେଠାରୁ ବଜାର ଦିଗର କିଛି ବାଟ ଯିବାପରେ ଗୋଟିଏ ବସଷ୍ଟାଣ୍ଡ ପଡ଼ିଲା । ସେଠାରେ ଅତିସ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳୀକୁ ଓ ସ୍କୁଲକୁ ଯିବା ଯାତ୍ରୀମାନେ ବସକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ । କେତେକ ଟାକ୍ସି ମଧ୍ୟ ଉଡ଼ାଳି ନି ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଥିଲେ । ପିଲାମାନେ ସାଇକେଲ, ମୋଟର ସାଇକେଲ ପ୍ରଭୃତିରେ ସେଠାକୁ ଆଣାଯାଇ ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିଲେ ।

ସେଠାରେ ହଠାତ୍ ଜଣେ ଭଦ୍ରଲୋକ ମୋ ନିକଟକୁ ଆସି ମୋ ସହିତ ହାତ ମିଳାଇଲେ । ଆମେ ପୋର୍ଟଲୁଇଜୁ ଯିବାକୁ ଚାହୁଁ କି ବୋଲି ଆମ ସଙ୍ଗେ ଆଳାପ ଜମାଇଦେଲେ । ଆମେ ଭାରତରୁ ସେଠାକୁ ବୁଲି ଆସି ପଦବ୍ରଜରେ ବୁଲି ବୁଲି ସେଦିନ ସେ ସ୍ଥାନ ସବୁ ଦେଖୁଛୁ ବୋଲି କହିବାରେ, ସେ ଖୁସି ହୋଇଯାଇ ଭାରତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନାନା ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ତାଙ୍କ ଘର ସେହିଠାରେ, ସେ ଟାକ୍ସି ବ୍ୟବସାୟ କରନ୍ତି ଓ ତାଙ୍କର ଭାରତ ଦେଖି ଯିବାକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଇଚ୍ଛା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ସୁଯୋଗ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜୁଟି ନାହିଁ ବୋଲି ଜଣାଇଲେ ।

ଆମେ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସଂକ୍ଷେପରେ ଆଳାପ ଶେଷକରି ସେ ସହରର ପ୍ରଧାନ ରାସ୍ତା ଆଡ଼କୁ ଆଗେଇଲୁ । ବାଟରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ବିଷୁଟ, ରୁଟି ଦୋକାନ ଓ ଫଳ ଦୋକାନ ପ୍ରଭୃତି ରହିଥିଲା । ସେଠାରେ ନିତ୍ୟ ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ପଦାର୍ଥମାନଙ୍କର ଦାମ୍ ଅତ୍ୟଧିକ । ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଫଳ ଦୋକାନରେ ଫଳ ମୁଲାଇଲି । ଗୋଟିଏ ଆପଲ୍ ର ଦାମ୍ ଆମ ଟଙ୍କାରେ ଆଠ ଟଙ୍କା ଓ କଦଳିର ଦାମ୍ ଚାରି ଟଙ୍କା ବୋଲି ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲି ।

ସେ ଦେଶରେ ଫଳ ଓ ପରିବା ମିଳୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟଧିକ ମୂଲ୍ୟ ଯୋଗୁ ସାଧାରଣ ଲୋକେ ସେସବୁ ବେଶି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ନାହିଁ, ବରଂ ଘରେ ସମସ୍ତ ମିଠା ପାନୀୟ ରଖି ବେଳେ ବେଳେ ପିଉଥାଆନ୍ତି ।

ଫଳ ଓ ପରିବାପସ ନ ଖାଇବା ତାଙ୍କର ଏପରି ଅଭ୍ୟାସରେ ପଡ଼ିଯାଇଛି ଯେ ନିଜ ଘର ସାମନାରେ ବାଇଗଣ, ଅମୃତଭଣ୍ଡା ପ୍ରଭୃତି ଫଳଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନେ ନିୟମିତ ଭାବେ ଖାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଭଟ୍ଟାମିନ୍ ଯୁକ୍ତ ପରିବାପସ ଓ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ବେଶି ନ ଖାଇ ଶେଟି, ବଟର ପ୍ରଭୃତି ଉପରେ ସେମାନେ ଅଧିକ ନିର୍ଭର କରନ୍ତି । ଦୁଧ, ଦହି ମଧ୍ୟ ବେଶି ନ ଖାଇ କେବଳ ଶ୍ଳେଷ୍ମାସାର ଖାଦ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିବାରୁ ସେଠାରେ ତିନିଜଣକେ ଜଣେ ବହୁମୁଖ ଗୋରୀ ଥିବାର ମୁଁ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲି ।

ପ୍ରଧାନ ଗସ୍ତା କଡ଼ରେ ଥିବା ବଡ଼ ବଡ଼ ଦୋକାନ ନିକଟକୁ ଯାଇ ଦୋକାନ ସାମନା କାଚ ଆରପଟେ ସଢ଼ା ହୋଇଥିବା ଜନିଷଗୁଡ଼ିକ ଦେଖିଲୁ । ସେଥିର ଅଧିକାଂଶ ପଦାର୍ଥ ବିଦେଶରୁ ଆମଦାନୀ ହୋଇଆସିଛି । ବହୁ ଦେଶର ସବୁ ପ୍ରକାର ଜନିଷ ସେଠାରେ ମିଳୁଛି । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ବହୁ ନିତ୍ୟବ୍ୟବହାରୀୟ ସୌଖୀନ ପଦାର୍ଥ ମଧ୍ୟ ରହିଛି ।

ଆମେ ଗୋଟିଏ ଲୁଗା ଦୋକାନ ଭିତରକୁ ଯାଇ ଶାଢ଼ୀ ସବୁ ଦେଖିଲୁ । ସେଠାର ସବୁ ଶାଢ଼ୀଗୁଡ଼ିକ ଭାରତରୁ ଆମଦାନୀହୋଇ ଆସିଥିବା ଶାଢ଼ୀ । କିନ୍ତୁ ଭାରତରେ ଆମ ବଜାରରେ ମିଳୁଥିବା ଏକା ପ୍ରକାର ଶାଢ଼ୀ-ମାନଙ୍କଠାରୁ ଏଠା ଶାଢ଼ୀର ଦାମ୍ କମ୍ ।

ଏ ସ୍ଥାନ ଡ୍ୟୁଟି ଫ୍ରି ବଜାର ହୋଇଥିବାରୁ ଟିକସ ରହାତି ଯୋଗୁ ବୋଧହୁଏ ମୂଳ ଦେଶର ଦାମ୍ଠାରୁ ସେଠାରେ ସେହି ପଦାର୍ଥ ଗସ୍ତାରେ ମିଳେ । ବିଶେଷତଃ ସେଠାରେ ଶିଳ୍ପର ଅଭାବ ଥିବାରୁ, ବିଦେଶୀ ଦେଶମାନେ ସେ ଦେଶର ବଜାରରେ ବ୍ୟବସାୟ କରିବାକୁ ବିଶେଷ ଆଗ୍ରହ ହୋଇ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରି ଶିଳ୍ପଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ଦର କମ୍ ରଖିଥାଆନ୍ତି ।

ଆମେ ବଜାର ଗସ୍ତାକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲୁ ସେଠାରେ ବିଦେଶୀ ମୋଟର ଗାଡ଼ିଗୁଡ଼ିକ ହାଉସାଉ ହେଉଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ବହୁ ବିଜ୍ଞାପନ ଦିଆହୋଇଛି । ସେଠାର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ମାତ୍ର ୧୧ ଲକ୍ଷକୁ ମୋଟର ଗାଡ଼ି ସଂଖ୍ୟା ଏକ ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ।

ସେହି ଗାଡ଼ମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଭାରତୀୟ ଗାଡ଼ର ସଂଖ୍ୟା କମ୍ । କେତୋଟି ମାତ୍ର ମାଲୁତି ଗାଡ଼ ମୋ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲା । ଅଧିକାଂଶ ଗାଡ଼ ଜାପାନ, ଜର୍ମାନୀ, ଫ୍ରାନ୍ସ, ଇଟାଲୀ ଓ ଇଂଲଣ୍ଡ ପ୍ରଭୃତିରୁ ଆସିଲା । ଅବଶ୍ୟ ସେଠାର ବହୁଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ଭାରତୀୟ ଲେଲ୍‌ସ୍ଟ୍ର ବସ୍‌ର ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ।

ଆମେ ବଜାର ବୁଲୁବୁଲି କରିସାରି ଘରକୁ ଫେରିବାର କିଛିସମୟ ପରେ ସୁଦେଶ ଆସି ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଅପରାହ୍ନରେ ତାଙ୍କର ପରିବାରଙ୍କର ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ଆମପାଇଁ ଏକ ପିକ୍‌ନିକ୍ ଟ୍ରେଜର ପ୍ରସାଦ ହୋଇଥିବା କଥା ସେ ମୋତେ ଜଣାଇଲେ ।

ଦିନ ତିନିଟା ରୁଟିଂବେଳକୁ ସୁଦେଶ, ପୁନର୍ ଓ ପଲ୍ଲବୀ ସହିତ ଆମେ ସୁଦେଶଙ୍କ ଗାଡ଼ରେ ତାଙ୍କ ଘରୁ ବାହାରିପଡ଼ିଲୁ । ସେଠାରୁ ଯାଇ ଆମେ ସୁଦେଶଙ୍କର ପିତାମାତାଙ୍କ ଦୋକାନ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ ।

ସେ ଦୋକାନଟି ସେଠାର ଗୋଟିଏ ପୁରାତନ ଗ୍ରାସର ବା ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଦୋକାନ । ସେଥିରେ ନିତ୍ୟବ୍ୟବହାରୀୟ ସତ୍ତ୍ୱଦାପତ୍ର ସହିତ ମାମୟ ପ୍ରଭୃତି ମଧ୍ୟ ମିଳେ । ସେଠାର ପାଖ ଆଖର ଲୋକେ ସେଠାରୁ ମାସିକିଆ ସତ୍ତ୍ୱଦା ନିଅନ୍ତି ।

ସେ ଦୋକାନର ପଛରେ ଥିବା ପ୍ରକୋଷ୍ଠଟିକୁ ସେମାନେ ବଶ୍ରାମାଗାର ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି । ସେଥିରେ ରନ୍ଧାବତ୍ତା କରି ଖାଇବାର ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ସୁଦେଶର ପିତାମାତା ତାଙ୍କର ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଟ୍ରେଜନ ତିଆରି କରି ସେଠାରେ ଖାଆନ୍ତି ।

ଆମେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚୁ ପହଞ୍ଚୁ ସୁଦେଶର ସନା ଭଉଣୀ ଓ ଭଣୋଇ ତାଙ୍କ ଛୋଟ ପୁଅଟିକୁ ଧରି ନିଜ ଗାଡ଼ରେ ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ତାଙ୍କ ଗାଡ଼ରେ ଶାନ୍ତ୍ୟସାମଗ୍ରୀ, ପାଣି ଓ ପାମୟ ପ୍ରଭୃତି ଲଦା ହେଲା । ସୁଦେଶର ପିତାମାତା ସେମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସେହି ଗାଡ଼ରେ ଯାଇ ବସିଲେ ।

ଆମର ଦୁଇଟିଯାକ ଗାଡ଼ କ୍ୱାଟର ବୋର୍ଡ଼ର ଆଠ ଦଶ ମାଇଲ ଦୂରରେ ଥିବା ସମୁଦ୍ର କୂଳର ‘ଫ୍ଲେକ୍ ଏନ୍ ପ୍ଲାକ୍’ ନାମକ ଏକ ସୁରମ୍ୟ

ହାଉଁ, ଉଦ୍ୟାନରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ସେଠାରେ ରୋଷେଇ କରିବା ପାଇଁ ଲୁଗା ରହିଛି । ବସାବସି କରିବା ପାଇଁ କାଠଗଣ୍ଡି ମାନ କଟାଯାଇ ବେଶ୍ ଭାବରେ ପକାଯାଇଛି । ବାତ୍ୟାରେ ଭାଙ୍ଗିଥିବା ଚୂଷର ଗଣ୍ଡି ସବୁରେ ସେ ବେଶ୍ ସବୁ ତିଆରି ହୋଇଛି ।

ଆମେ ଯେଉଁଠି ଜନସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗାଡ଼ିରୁ କାଢ଼ି ରଖିଲୁ, ଯା'ର କିଛି ଦୂରରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପରିବାରର ଲୋକେ ମଧ୍ୟ ବଣଭୋଜି କରୁଥିଲେ । ସୁଦେଶଙ୍କର ପିତାମାତା, ସଙ୍ଗରେ ଆଣିଥିବା କୁକୁଡ଼ା ମାଂସ ରୋଷୁ କରିବା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖାଦ୍ୟସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ଲାଗିଗଲେ । ସୁଦେଶର ଭଉଣୀ ଭଣୋଇ ପିଲକୁ ନେଇ ସମୁଦ୍ରତଟ ବାଲିରେ ଖେଳାଇଲେ ।

ସୁଦେଶଙ୍କ ଗାଡ଼ିରେ ସେ ସମୁଦ୍ର କୂଳ ଗସ୍ତରେ ସେଠାର ଦର୍ଶନୀୟ ସ୍ଥାନ ଦେଖିବାକୁ ଆମେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲୁ । ସୁଦେଶ ଆମକୁ ବହୁ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ସ୍ଥାନ ବୁଲାଇ ଦେଖାଇଲେ ।

‘ଚେବେଲ’, ‘ମଙ୍ଗ ଏସ୍’ ପ୍ରଭୃତି ସ୍ଥାନ ଦେଖିସାରିବା ପରେ ଆମେ ‘ସେପିଲ ବର୍’ ବୁଲି ଦେଖିଲୁ । ସେ ବର୍ରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ସୌଖୀନ ହୋଟେଲସବୁ ରହିଛି । ସେ ହୋଟେଲ ହତାରେ ପଶିବା ପାଇଁ ପଇସା ଦେଇ ଟିକଟ କରି ଯିବାକୁ ହୁଏ ।

ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ହୋଟେଲରେ ମରିସସ୍ ବୁଲି ଆସିଥିବା ଭାରତର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ନରସିଂହ ରାଓଙ୍କୁ ରଖାଯାଇଥିଲା । ସେ ହୋଟେଲରେ ସୁଇମିଙ୍ଗ୍ ପୁଲ୍ ଓ ଆମୋଦ ଭବନ ସବୁ ରହିଛି । ସେଠାରେ ବହୁପ୍ରକାର ଖେଳର ସୁବିଧା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗଲ୍ଫ ଖେଳ ପାଇଁ ପଡ଼ିଆଟିଏ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନେ ସମୁଦ୍ର କୂଳେ ବୁଲିବା ପାଇଁ ସୌଖୀନ ଦୋଡ଼ାଗାଡ଼ି ମଧ୍ୟ ରହିଛି ।

ଆଉ ଏକ ସ୍ଥାନରେ ଆମେ ଗାଈଗୋରୁ ଚରୁଥିବା ଏକ ଦେଉଦିଆ ଗସ୍ତ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲୁ । ମରିସସ୍ରେ କେହି ଘରେ ଗୋରୁ ପାଳନ୍ତି ନାହିଁ । ସବୁ ଗାଈଗୋରୁ ସେପରି ବଡ଼ ବଡ଼ ଗୋପାଳନ କେନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କରେ ଥାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ଗସ୍ତାଦାଟରେ ବୁଲିବାର ଦେଖାଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।

ସେ ସମୁଦ୍ର କୁଳ ବୁଲିବାବେଳେ ପ୍ରାନ୍ତସରୁ ଆଣି ସେଠାର ଅଇଁଠା ସଧା କରିବା ପାଇଁ ଛଡ଼ା ହୋଇଥିବା ଦୁଇ ଚାରିଟା ବୁକୁରକୁ ଦେଖିଲି, କିନ୍ତୁ କୁଆଟିଏ ଦେଖିଲି ନାହିଁ ।

କାନାଡ଼ା, ଆମେରିକା ଓ ଯୁରୋପର ସମୁଦ୍ର କୁଳରେ ବହୁ ‘ଗଲ୍’ ପକ୍ଷୀ ଦେଖାଯାଆନ୍ତି । କାନାଡ଼ାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍କାଭେଜିର ବାଉଁ ବା ମଇଳା ସଫା କରିବା ପକ୍ଷୀ କହନ୍ତି । ସେମାନେ ଅନେକ ସମୟରେ ମଣିଷ ନିକଟକୁ ଆସି ଖାଦ୍ୟ ଗୋଟାଇ ନେଇ ଚାଲିଯାଆନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମରୁସ୍ଥରେ ଗୋଟିଏ ହେଲେ ଗଲ୍ ପକ୍ଷୀ ନାହାନ୍ତି । ଗଲ୍ ପରି ଥିବା ‘ଡୋ ଡୋ’ ପକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତର ଯାଇଛନ୍ତି । ସେଠାର ଗଛମାନ ଥୁଣା ଥୁଣା ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେଥିରେ ପକ୍ଷୀ ବସି କାକଲି କରିବା ତ ଦୂରର କଥା, ଗୁଣ୍ଡୁଚ ମୁଷାଟିଏ ମଧ୍ୟ ତଥାତେଇଁ କରୁନାହିଁ । ପର୍ଯ୍ୟଟକଙ୍କୁ ବିରକ୍ତ କରାଇବା ପାଇଁ ମଣା ମାଛ ମଧ୍ୟ ସେ ଦେଶରେ ନାହାନ୍ତି ।

ସେଠାର ଜଙ୍ଗଲରେ ହରିଣ ନାହାନ୍ତି । ଗାଈଗୋରୁ ରାସ୍ତାରେ ହରିଣ ମଧ୍ୟ ପୋଷା ହୁଅନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଠିକ୍ ରଖିବା ପାଇଁ ସେଠାରେ ଯେତକଟି ହରିଣ ପିଲ ଜନ୍ମ ହୁଅନ୍ତି, ସେତକଟି ହୁଣ୍ଟାପୁଣ୍ଟ ହରିଣକୁ ମାରି ତାଙ୍କ ମାଂସକୁ ବିକ୍ରି ପାଇଁ ବଜାରକୁ ଯୋଇ ଦିଆଯାଏ । ହିତଲୁଲ ମୋତେ ସେହି ମାଂସ ଖାଇବାକୁ ଦେଇଥିଲେ ।

ଆମେ ବୁଲୁବୁଲି କରି ଫେରିବାବେଳକୁ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ଆମେ ସମସ୍ତେ ସମୁଦ୍ରର ପାଣି କୁଳକୁ ଗଲୁ । ସେଠାରେ ସମୁଦ୍ର ଅଗଣ୍ଡର ଥିବାରୁ କୁଳର ଅନତି ଦୂରରେ ଠା ଠା ହୋଇ ଲୋକମାନେ ସମୁଦ୍ର ସ୍ନାନ ଓ କ୍ରିଡ଼ାରେ ରତ ଥିଲେ । କାହାକୁ କାହାକୁ ସେଠାରେ ଜଣେ ଜଣେ ନୋଲିଆ ପରି ଲୋକ ସନ୍ତରଣରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ।

ସେଠାରେ ଉଚ୍ଚ ତେଉ ନ ଥିଲା । କୋରାଲ୍ ବନ୍ଧମାନଙ୍କରୁ ମୃତ କୋରାଲ୍ ହାଡ଼ୁଆ ଖଣ୍ଡମାନ ତେଉରେ ଶସିଆସି କୁଳରେ ଜଗୁଥିଲା । ସେଠାରେ ନାନା ରଙ୍ଗ ଓ ଆକାର ପ୍ରକାରର କୋରାଲ୍ ଖଣ୍ଡମାନ ପଡ଼ିଥିବାର ମୁଁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲି ।

କୋରାଲ୍ ପୁଞ୍ଜି ଭଳି ଗୋଟିଏ କଅଁଳିଆ ବା ମାଉଁସିଆ ଜୀବ ।
ସେ ମଉସିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତା'ର ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ ସବୁ କାଲ୍‌ସିଅମ୍
କାର୍ବୋନେଟ୍ ପାଲଟିଯାଇ ହାଡ଼ୁଆ ଦିଶେ ।

ସେହି ମୃତ କୋରାଲ୍ ସମୁଦ୍ର ତେଉଁରେ ବାଡ଼େଇହୋଇ ଚୁନା
ହୋଇଗଲେ ସେଥିରୁ ଧବଳ ବାଲୁକା ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ଅମ ସମୁଦ୍ର କୂଳର
ବାଲୁକା ନିର୍ଜୀବ ପଥରରୁ ଜାତହୋଇ କ୍ୟାଲ୍‌ସିଅମ୍ ଅକ୍ସିଜେନ୍ ହୋଇ
ଥିବାରୁ ତାହା ପଥରର ରଙ୍ଗ ନେଇଥାଏ; କିନ୍ତୁ ସେଠା ସମୁଦ୍ର କୂଳର
ବାଲୁକା ଧବଳ ଦିଶେ । ମୁଁ ସେହି ସମୁଦ୍ର କୂଳେ ବୁଲି ବୁଲି କୋରାଲ୍
ଖଣ୍ଡମାନ ସବୁଜ କଲବେଲେ, ମୁଁ ବାଲୁକାଳରେ ପୁଣି ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ
ଦଉଡ଼ି ଦଉଡ଼ି ସିପ ଗୋଟାଇବା କଥା ମୋର ମନେପଡ଼ି ମୁଁ ହସିପକାଇଲି ।

ସୁଦେଶ ଓ ତା'ର ଭଉଣୀ ଭଣୋଇ ସମୁଦ୍ରସ୍ନାନ ସାରି
ଫେରିଲେ । ପୁଣି ସମୁଦ୍ର ପାଣି ପରି ସେଠାର ପାଣି ବେଣୀ ଲୁଣିଆ
ନ ଥିବାରୁ ସମୁଦ୍ରରୁ ସ୍ନାନ ସାରି ଆସିଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସାଧା
ପାଣିରେ ଆଉଥରେ ସ୍ନାନ କରିବା ଦରକାର ପଡ଼େନାହିଁ । ତେଣୁ ସେମାନେ
ପୋଛୁପୋଛୁ ହୋଇ ଆସି ଆମ ସଙ୍ଗେ ଭୋଜନରେ ଯୋଗେଦଲେ ।

ସମୁଦ୍ର କୂଳେ କାଠଗଡ଼ ଉପରେ ବସି ସୁସ୍ବାଦୁ କୁକୁଡ଼ା ଭଜା
ଭୋଜନ କରିବା ବଡ଼ ଭଲ ଲାଗିଲା ।

ସଞ୍ଜ ହୋଇ ଆସିବାରୁ ଆମେ ଭୋଜନ ସାରି ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଗାଡ଼ିରେ ଯେ
ଯେପରି ଆସିଥିଲେ ସେପରି ବସି ଯାଯା ଆରମ୍ଭ କଲୁ । ସେହି ରାସ୍ତାର
ଆରପଟେ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଟ୍ୟୁରଷ୍ଟ ବଜାଲା ଓ ହୋଟେଲ ରେଷ୍ଟୁରାଣ୍ଟ ସବୁ
ରହିଥିଲା । ସେଥିରେ ନାନା ରଙ୍ଗର ଆଲୁଅ ଜଳି ଉଠିଲା । ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ
ଥିବା ଗ୍ରେଟ ବଜାରଟିର ସୋଭେନିଅର ଦୋକାନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଆଲୋକିତ
ହୋଇ ଉଠିଥିଲା ।

ରାତିରେ ଆମେ ଆସିଲୁବେଳେ ସହର ରାସ୍ତାପରି ସେ ରାସ୍ତା
ମଝିରେ ନେଲି ନାଲି ଇଣ୍ଡିକେଟର ସବୁ ମୋଟର ଆଲୁଅ ପଡ଼ି ଜଳ ଜଳ
କରୁଥିଲା । ନାଲି ଇଣ୍ଡିକେଟର ଦିଶିଲେ ସାମନାରେ ମୋଡ଼ ଓ ଛଳ ରାସ୍ତା

ଥୁବାର ସମ୍ଭାବନାରେ ଗାଡ଼ିର ଗତିକୁ ମନ୍ତ୍ରର କରି ଦିଆଯାଏ । ନେଲି ଇଣ୍ଡିକେଟରରେ ଗାଡ଼ିକୁ ସ୍ୱାଭାବିକ ଗତିରେ ଚଳାଇବାକୁ ହୁଏ । ଆମେ ସେହିସବୁ ଇଣ୍ଡିକେଟର ଅନୁସାରେ ଗାଡ଼ି ଚଳାଇ ଦରକୁ ଫେରିଲୁ । ଦୁଇ ଗାଡ଼ିଯାକ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଲାଗିବା ପରେ ସୁଦେଶଙ୍କ ପିତାମାତା ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ । ତାଙ୍କର ଉତ୍ତଣୀ ଭଣୋଇ ତାଙ୍କ ଗାଡ଼ିନେଇ ଦରକୁ ଫେରିଗଲେ ।

ଦଶମ ଦିବସ ଧକାଲେ ହିତଲୁଲ ଗଙ୍ଗାଦିନଙ୍କର ପୋର୍ଟ ଲୁଇ ପିବାର ଥିଲା । ସେଠାରେ ତାଙ୍କର ବ୍ୟାଙ୍କ ଓ ଇନ୍‌ସୁରନ୍‌ସ କମ୍ପାନୀ ପ୍ରଭୃତିରେ କାମ ଥିଲା । ମୋର ମଧ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଦାକ ଡିଲିଭରତକ ଭଙ୍ଗାଇ ମରସସ୍ ମୁଦ୍ରାରେ ପରଶତ କରିବାର ଥାଏ, ତେଣୁ ସେ ଡାକିବାରୁ ଆମେ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯାସା କଲୁ ।

ପୋର୍ଟ ଲୁଇ ସହରଟି ଗୋଟିଏ ଆଧୁନିକ ସହର ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଫରାସୀମାନଙ୍କ ଅମଳରୁ ଏକ ବଡ଼ ବନ୍ଦର ରୂପେ କାମକରି ଆସୁଛି । ଏହି ବନ୍ଦରଟି ଫରାସୀ ଶାସକ 'ମାହେଡ଼ି. ଲବରଡୋନସ୍‌ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ୧୭୩୫ରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇ ପ୍ରାନ୍ତସର ସମ୍ରାଟ୍ ଲୁଇଙ୍କ ନାମରେ ନାମିତ ହୋଇଥିଲା । ତାହା ଭାରତ ମହାସାଗର ବନ୍ଦରେ ଏକ ପ୍ରଧାନ ବାଣିଜ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ରୂପେ ଫରାସୀ ବଣିକମାନଙ୍କର ଏକ ପ୍ରଧାନ ଦାଃତରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ତାହା ବହୁତାଲୁବଶିଷ୍ଟ ନଭେମ୍ବରୀ ଅଟ୍ଟାଳିକାପୂର୍ଣ୍ଣ ନଗରରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି । ତାହା କେବଳ ସେ ଦେଶର ପ୍ରଧାନ ବାଣିଜ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ରୂପେ ନୁହେଁ ତାହା ସେ ଦେଶର ଶାସନ କେନ୍ଦ୍ରରୂପେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି ।

ପୋର୍ଟ ଲୁଇରେ ସେ ଦେଶର ପାଲିଆମେଣ୍ଟ, ସଚିବାଳୟ, ପ୍ରଧାନ ପ୍ରଧାନ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ବହୁଳ ଦେଶର କ୍ରୀତନୀତିମାନଙ୍କ

କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ବହୁ ବ୍ୟାଙ୍କ, ଇନ୍‌ସୁରାନ୍ସ ଅଫିସ ଏବଂ ବଡ଼ ବଡ଼ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଭୃତି ରହିଛି । ମେସବୁ ଦ୍ଵାରା ସହରଟି ଖୁବ୍‌ଗାଢ଼ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତା'ର ଅବସ୍ଥିତି ଯୋଗୁ ସେ ନଗରର ପୁରାତନ ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଅକ୍ଷୁଣ୍ଣ ରହିଛି ।

ଏହା ପୂର୍ବ ଓ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଏକ ଦ୍ଵୀପ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହା ପୂର୍ବ ଓ ପଶ୍ଚିମର ବାଣିଜ୍ୟ ଆଦାନ ପ୍ରଦାନରେ ଏକ ଯୋଗାଯୋଗର ମାର୍ଗ କେନ୍ଦ୍ରରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି ।

ଏହା ଏକ ଉଲ୍ଲୁକ୍ତ ବନ୍ଦରରୂପେ ଘୋଷିତ ହୋଇଥିବାରୁ ଏଥିରେ ସବୁ ଦେଶର ପଦାର୍ଥ ବିନା ଡକ୍‌ଟି ବା ଟିକସରେ କାରବାର ହୁଏ । ଏ ଦେଶରେ ସମସ୍ତ ଭୂମିରେ ଜମ୍ବୁ ଅଫିସ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ । କଟକ ଶାଳିକାଳ ଥିବାରୁ ଏଠାରେ ବିଭିନ୍ନ ଉଲ୍ଲୁକ ଦେଶର ବ୍ୟାଙ୍କମାନଙ୍କର ଶାଖାମାନ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ଭାରତର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବ୍ୟାଙ୍କର ଶାଖା ମଧ୍ୟ ଏଠାରେ ରହିଛି ।

ଏସବୁ ଛଡ଼ା ବାଣିଜ୍ୟର ସୁବିଧା ପାଇଁ ଏଠାରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସୁଯୋଗ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଅଳ୍ପ ବ୍ୟୟରେ ଜନସମସ୍ତ ସବୁ ମହଜୁଦ ରଖିବାର ସୁବିଧା ଥିବାରୁ ଏବଂ ଜାହାଜରୁ ମାଲ୍ ଉତ୍ତରିବା ଓ ବୋର୍ଡ଼ାଇ କରିବା ଓ ଫରଷ୍ଟ କରି ରଖିବା ପାଇଁ ସୁବିଧା ଯୋଗୁ ଆଫ୍ରିକାରେ ବାଣିଜ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଅପ୍ରତିହତ ବାଣିଜ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଆସୁଛି ।

ପ୍ରତି ମାସରେ ପ୍ରାୟ ପନ୍ଦରଟି ଜାହାଜ ପୋର୍ଟ ଲୁଇରୁ ‘କେପ୍-ଟାଉନ’, ପୋର୍ଟ ଏଲଜାବେଥ’, ‘ଡରବାନ୍’ ର ସୁନିଅନ ଦ୍ଵୀପ ‘ମସେନ’ ‘ଡାର୍‌ଲିଙ୍ଗମ’ ‘ଟାମାଟେର’ ପିରିଲସ୍ ଦ୍ଵୀପ ପ୍ରଭୃତିକୁ ଯାତାୟତ କରନ୍ତି । ସେମାନେ ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥଳ ବ୍ୟୟରେ ନିଆଅଣା କରନ୍ତି ।

ପାଣି ଜାହାଜ ବ୍ୟତୀତ ଏଆର ମରିସସ୍ ବିମାନ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସପ୍ତାହରେ, ଭାରତ ମହାସାଗରର ଦ୍ଵୀପ ସମୂହ, ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ, ସୁରୀନାମ, ପଶ୍ଚିମ ଏସିଆ, ଭାରତ ଭୂଖଣ୍ଡ ଓ ଏସିଆର ପୁରାଞ୍ଚଳ ସହିତ ଆଫ୍ରିକାର ସମ୍ପର୍କ ରଖିବା ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ପରୁଷଧର ଯାତାୟତ କରେ !

ଏହିସବୁ ସଫୋଗ ପୁରୀ ଯୋଗୁ ସେଠାରେ ଥିବା ବିଦେଶୀ ବ୍ୟାଙ୍କ ମାନଙ୍କରେ ଅର୍ଥ ଜମାକରି ରଖିବା ପାଇଁ ଓ ତାହାକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଓ ଅବୈଧ ବେପାର ବଣିଜ କରିବା ପାଇଁ ସେଠାରେ ଅସାଧୁ ଓ ବିକାଶଶୀଳ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କର ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଓ ବ୍ୟକ୍ତି, ମୁନାଫା ଖୋର, ଜଳାବଜାର ଓ ଇନଜିନିଆରୀ ମାଙ୍କୁଥିବା ଧନୀ ସିନେମା ତାରକା ପ୍ରଭୃତିଙ୍କର ଭିଡ଼ ଜମେ । ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ଗ୍ରିର ଅର୍ଥନୀତି ଥିବା ଯୁରୋପୀୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ମାନଙ୍କରେ ତାଙ୍କ ଅର୍ଥ ଜମା କରି ଥାଆନ୍ତି ।

ଆଫ୍ରିକା ଓ ଆରବ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଏହି ବାଟ ଦେଇ ନାନା ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟ ଚାଲିନ ହୁଏ ଓ ସେ ଦେଶମାନଙ୍କରୁ ଶସ୍ତାରେ ସୁନା ରୂପା ଫଗ୍ରହ ଜରାଯାଏ ।

ବଳେବେଳେ ଅନୁନୀତ ଗରିବ ବିକାଶଶୀଳ ଦେଶମାନଙ୍କରୁ ଲୋଭ ଦେଖାଇ ବା ଶ୍ରେଷ୍ଠରେ ଥିଲେକ ଓ ବାଳକ ବାଳିକାମାନଙ୍କୁ ଆଣି ଆରବ ପ୍ରଭୃତି ଦେଶକୁ ପଠାଇ ଦିଆଯାଏ ।

ଆରବ ମୌଳିକ ମୁସଲମାନ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ ବହୁ ବିବାହ ପ୍ରଥା ଓ ଥିା ସଂଖ୍ୟା କମ ଥିବାରୁ ବେଶ୍ୟା ବ୍ୟବସାୟ ଭଲ ଚାଲେ । ସେଠାରେ ଜଣେ ପୁରୁଷ ତାଙ୍କ ଧର୍ମ ଅନୁସାରେ ଚାଲେଟି ଥିାରୁ ଅଧିକ ହୋଇଗଲେ ଅଧିକା ଥିାଟିକୁ ଅସହାୟା ଅବସ୍ଥାରେ ଛାଡ଼ି ଦେବାକୁ ସେ ବେଶ୍ୟା ବଜାରରେ ସାମିଲ ହୋଇଯିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୁଏ ।

ବିକାଶପ୍ରାପ୍ତ ଧନୀ ଦେଶମାନଙ୍କରେ ଚାକର ବାକର ଅଭାବଯୋଗୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠରେ ବାଳକ ବାଳିକାମାନଙ୍କୁ ନେଇ ସେ ଲୋକଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦେଇ ମୁନାଫାଖୋର ଲୋକେ ବହୁଅର୍ଥ ରୋଜଗାର କରନ୍ତି ।

ପୋର୍ଟଲୁକରେ ଆମେ ହିତଲୁଲଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯାଇ ସେଠାରେ ମୁଁ ମୋ ସଙ୍ଗରେ ନେଇଥିବା ଡଲର ମୁ ଦ୍ରାକୁ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଭଜାଇ ନେଲି । ହିତଲୁଲ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ବ୍ୟାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ସାରିଲେ ।

ମୃତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ଇନ୍ଦ୍ରିୟସନ୍ଧ ପଲିସି ନେଇ ହିତଲୁଲଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଇନ୍ଦ୍ରିୟସନ୍ଧ କମ୍ପାନୀର ଅଫିସର ମିସେସ୍ ମେଡ଼େଟାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଠିକ୍

୧୨ଟା ବେଳେ ସାକ୍ଷାତ କରିବାର ଥିଲା । ଆମେ ସେ ଅଫିସକୁ ଯାଉ ଯାଉ ୧୫ ମିନିଟ ଡେରି ହୋଇଗଲା । ସେ ଅଫିସର ହିତଲରଙ୍କ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ଅଫିସ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟସ୍ଥ ଚାଲିଯାଇଥିଲେ । ସେ କାଳେ ଫେରିବେ ବୋଲି ଆମେ ସେ ଅଫିସ ସାମନାରେ କିଛି ସମୟ ଅନେକା କଲୁ, କିନ୍ତୁ ସେ ଫେରିଲେ ନାହିଁ ।

ହିତଲର ତାଙ୍କ ପାଖ ଆଖିରେ ବହୁତ ଖୋଜାଖୋଜି କରିବା ପରେ ଆମକୁ ନେଇ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ ମେଡ଼େଟାଙ୍କର ଲୁଗା ଦୋକାନକୁ ଖୋଜିବାକୁ ଗଲେ । ସେଠାରେ ସେ ଭଦ୍ର ମହିଳାଙ୍କୁ ନ ପାଇବାରୁ ଆମକୁ ସେ ଦୋକାନରେ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟସ୍ଥ ଖୋଜିବାପାଇଁ ଚାଲିଗଲେ ।

ସେଠାରେ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ସମୟରେ ମୋର ପରିଶ୍ରା କରିବାକୁ ଯିବା ଦରକାର ପଡ଼ିଲା । ସେ ଦେଶରେ କେହି ବାହାରେ ପରିଶ୍ରା କରନ୍ତି ନାହିଁ । ସବୁ ବଡ଼ ଅଫିସ, ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟାଲ ଷ୍ଟୋର ପ୍ରଭୃତିରେ ସଲଗ୍ନ ବାଥରୁମ ଥାଏ । ସହର ମାର୍କେଟ ଓ ଗହଳିଆ ପ୍ଲାନମାନଙ୍କରେ ପରଲ୍ଲ ପରିଶ୍ରା ଘର ମଧ୍ୟ ରହିଥାଏ । ସେଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ଅତି ପରିସ୍କାର ଥାଏ ।

ମେଡ଼େଟାଙ୍କ ସେହି ଲୁଗା ଦୋକାନରେ ସଲଗ୍ନ ବାଥରୁମ ନ ଥିବାରୁ ସେ ତାଙ୍କ ଦୋକାନରେ ଜଣେ ଯୁବ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମୋତେ ଗସ୍ତ ଆରମ୍ଭରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଦୋକାନର ପରିଶ୍ରା ଘର ଦେଖାଇ ଦେବାପାଇଁ ପଠାଇଲେ ।

ବ୍ୟବସାୟର ଶୀର୍ଷ ସମୟ ହୋଇଥିବାରୁ ଫୁଟପାଥରେ ଖୁବ ଲୋକ ଭିଡ଼ ରହିଥିଲା । ସେହି ଭିଡ଼ ଠେଲି ମୁଁ ଯାଉ ଯାଉ ମୋ ପଛ ପକେଟରେ କାହାର ହାତ ବାଜିଗଲା ପରି ଲାଗିଲା । ମୁଁ ବୁଲିପଡ଼ି ସେ ହାତଟାକୁ ଧରିନେବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲି କିନ୍ତୁ ତାହା ଖସିଗଲା । ସେ ଲୋକଟା ଦଉଡ଼ି କରି ଯିବାବେଳକୁ ମୋ ପଛରେ ଆସୁଥିବା ମୋ ସଙ୍ଗୀକୁ ଦେଖି ଅଟକି ଗଲା । ମୁଁ ସେ ଲୋକର ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲି, ସେ ଗୋଟାଏ ନଗ୍ରୋ ଯୁବକ । ମୁଁ ଭାବୁଛି ମୁହଁକୁ ଚାହିଁବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତା ପାଟିରୁ ‘ସର’ (ଦୁଃଖୀ) ଶବ୍ଦ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା ଓ ସେ ସେଠାରୁ ଚାଲିଗଲା ।

ମୁଁ ଓ ମୋର ସଙ୍ଗା ତାକୁ ଅଟକାଇବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କଲୁନାହିଁ । ସେ ଦେଶରେ, ଯେଉଁଠି ଗୋଟିଏ ହେଲେ ଭକ୍ତାତ୍ମ ନାହିଁ ଧନର ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟରେ ସେ ଦେଶ ହସି ଉଠୁଛି ସେଠାରେ ପକେଟ ମାର୍ ! ମୋତେ ପ୍ରଥମେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିଲା । ପରେ ପରେ ମୁଁ ଭାବିଲି, ଆଧୁନିକ ଆବହାତ୍ମ୍ୟରେ ସବୁ ଦେଶେ ଯୁବକମାନେ ପରିଣତ ନ କରି ରାଜା ରାଜ ଧନୀ ହୋଇ ଯିବାର ଆକାଂକ୍ଷା ପୋଷଣ କରୁଛନ୍ତି ତାହାର ଫଳରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଉଚ୍ଚାୟତ ଠକମି ବଢିବାରେ ଲାଗିଛି ।

ମୁଁ ଜାଣିଲି ପକେଟମାର୍ ପାଇଁ ଉଦ୍ୟତ ଥିବା ଯୁବକଟି ଗୋଟିଏ ନିଶାଗ୍ରସ୍ତ ଯୁବକ । ନିଶାଶକ୍ତ ଭୁଲିବା ପାଇଁ ହୁଏତ ନୂଆ ନୂଆ ପକେଟମାର୍ ବିଦ୍ୟା ଶିଖୁଛି । ତାକୁ ପୋଲିସରେ ଘେଲେ ଅଥଥା ଟଣା ଓଟର ଦ୍ଵାରା ଅସୁବିଧା ଉତ୍ପଳିପାରେ ଜାଣି ମୁଁ ପାଟିକୁଣ୍ଡ ନ କରି ସଫା ଢେଙ୍କ ଆରପଟକୁ ଯାଇ ପରିଣା କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ କଲି ।

ମେହେଟ୍ଟାଙ୍କ ଦୋକାନକୁ ଫେରିବାପରେ ସେ ଘଟଣା କଥା ଶୁଣି ମେହେଟ୍ଟା କହିଲେ ” ଏ ଦେଶରେ କାର୍ଯ୍ୟର ଅଭାବ ନାହିଁ, ତେଣୁ କୌଣସି କର୍ମଠବ୍ୟକ୍ତ ଉପାସ ରହିବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଏବେ କେତେ ଯୁବକ ବିଦେଶରୁ ଆସୁଥିବା ନିଶା ଔଷଧ ପ୍ରଭୃତିର ଶିକାର ହୋଇ ଏପରି କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି ।” ତାହା ଶୁଣି ମୋର ଅନୁମାନ ଠିକ୍ ବୋଲି ଜାଣିଲି ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ମିସେସ୍ ମେହେଟ୍ଟାଙ୍କୁ ନ ପାଇ ନିରାଶ ହୋଇ ହାତଲୁଲ ଆସି ଆମ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ, ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ସମୟ ଗାର ହେବାକୁ ବସିଥିଲା, ଆମକୁ ଭୋକ ହେଉଥିଲା, ତେଣୁ କେଉଁଠାରେ କିଛି ଖାଇନେବାର ମୁଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲି ।

ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ଖାଇବା ଦୋକାନରୁ ଆମେ କିଛି ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ କଣିଲୁ । ସେ ଦୋକାନ ଭିତରେ ବସି ଖାଇବାର ବିଶେଷ ସୁବିଧା ନ ଥିବାରୁ ଆମେ ସେ ସବୁ ଧରି ବାହାରକୁ ଆସିଲୁ । ପ୍ରଥମେ ଖାଇବା ସ୍ଥାନ ଠିକ୍ କରିବା ପାଇଁ ହାତଲୁଲ ଆମକୁ ଧରି ସେଠାର ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ କୋଠା

ସାମନାରେ ଥିବା ଉଦ୍ୟାନକୁ ଚଳେ ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ବସିଲେ ଖାଇବାର ବଳେଷ ପୁରା ନଥିଲା ।

ତା'ପରେ ସେ ଆମେରିକା ଇନସୁରନ୍ସ କମ୍ପାନୀର ଅଧିକାରୀ ଘେନିଯାଇ ସେଠାରେ ଜଣେ ଅଧିକାରୀ ସଙ୍ଗେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ । ସେ ଅଧିକାରୀ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆମକୁ ସ୍ଥାଗତ ଜଣାଇ ଉତ୍ତରକୁ ଘେନିଦେଲେ । ସେଠାରେ କର୍ମଗୁଣ୍ଠମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଖାଇବା ଘର ଓ ସଂଲଗ୍ନ କରିନ୍ ଥିଲା ।

ଆମେ ସେ ଗ୍ରେଟ ଖାଇବା ଘରର ଟେବୁଲ ନିକଟରେ ବସି ଆମ ଖାଦ୍ୟ ପୁଡ଼ିଆ ଯିତାଇଲୁ । ଆମେ ତିନିଜଣ ଯାକ ଖାଇବା ଆରମ୍ଭ କଲୁବେଳକୁ ଆମ ସାମନାରେ ବସି ଖାଉଥିବା ଦୁଇଜଣ ଅଧିକାରୀ ଆମ ସଙ୍ଗେ ଆଳାପ ଜମାଇ ଦେଲେ । ସେହି କିଛି ଦାୟିତ୍ବରେ ଥିବା ତଳିଆ କର୍ମଗୁଣ୍ଠଟି ଆମକୁ ଜଳ ଓ ବିନା ମୁଖରେ ଚାଟା ଯୋଗାଇ ଦେଲା ।

ଆମେ ଭୂମିରେ ଶ୍ରେଜନ ସମାପନ କରି ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଚର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ଥିବା 'ପାର୍କିଙ୍ଗ ପ୍ଲେସ୍'କୁ ଚଲୁ । ସେଠାରେ ଆମ ଗାଡ଼ି ପାର୍କିଙ୍ଗ ହୋଇଥିଲା ।

ସେଠାକୁ ଯିବା ବାଟରେ ଆମକୁ କୃଥାରେ ଅଟକାଇ ରାଣି ଆମର ସମୟ ନଷ୍ଟ କରାଇଥିବା ପାଇଁ ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କଲେ । ଆମେ ଗାଡ଼ିରେ ବସିବା ପରେ ଆମକୁ କେତେକ ସ୍ଥାନ ବୁଲାଇ ମାରି ସେ ଘରକୁ ଫେରିବ ବୋଲି କହିଲେ ।

ସହରରେ ଅଳ୍ପ ବୁଲାଇ ସହର ଉପକଣ୍ଠରେ ଥିବା ଏକ ଉଚ୍ଚ ପାହାଡ଼ ନିକଟକୁ ଆମକୁ ଘେନିଦେଲେ । ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ କାମେଡ୍ରାଲ ବା ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ଚାର୍ଚ୍ଚ ଥିଲା । ସେଠାରୁ ଗୋଟିଲୁଇ ବନ୍ଦରଟି ଭଲ ଦେଖାଯାଏ ।

ସେହି ସ୍ଥାନରୁ ଆମେ ସେ ବନ୍ଦରରେ ଲାଗିଥିବା ଜାହାଜ ଓ କଲରେ ଥିବା ଗୋଲ ଗୋଲ ଉଚ୍ଚା ଶସ୍ୟ ଗୁଣ୍ଡାର ଓ ଚିନି ଗୋଦାମ ସବୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲୁ । ଆମେ ସେଠାରୁ ବନ୍ଦରର ଫଟା ନେଇ ଘୁଣି ଯାହା ଆରମ୍ଭ କଲୁ ।

ସେ ତାଙ୍କ ଆଖୁବଲ ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ଆମକୁ ନେଲବେଳେ ଆମେ ଦୁଇପଟର ଆଖୁ ମେତ ସବୁ ଦେଖି ଦେଖି ଚାଲିଲୁ । କୌଣସି କୌଣସି ଠାରେ ଆଖୁ କଟା ହୋଇ ବଲରେ ଅନ୍ୟ ତଳିଆ ଫସଲ ହୋଇ ଥିବାର ଦେଖିଲୁ ।

ପ୍ରତି ତିନି ବର୍ଷରେ ଥରେ ଆଖୁ ବଲକୁ ହଲ କରାଯାଇ ସେଥିରେ କେଆ ଫସଲ ଉତ୍ପନ୍ନ କରାଯାଏ । ସେଥିପାଇଁ ପଡ଼ିଥିବା ଖତ ପ୍ରଭୃତି ଯୋଗୁ ପୁଣି ଆଖୁ ଲାଗିଲେ ଭଲ ଆଖୁ ହୁଏ ।

ହତଲଲଙ୍କ ଆଖୁ ବଲ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲୁ ସେଠାରେ ଆପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ଗଢାଯାଇ ଗୋଟିଏ ନୂଆ କଲେଜ ବସୁଛି । ଦୁଇଟି ଆମେ ତାଙ୍କ ଆଖୁବଲ ଦେଖିଲୁ । ସେଠାରେ ତାଙ୍କର ୯ । ୧୦ ଏକର ଆଖୁ ଜମି ଅଛି ଏବଂ ସେଥିରୁ ସେ ବାର୍ଷିକ ୩ । ୪ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଉପାର୍ଜନ କରନ୍ତି ବୋଲି କହିଲେ ।

ସେଠାରୁ ଆସି ଗୋଟିଏ ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥାନରୁ ଆମେ ଆମର କ୍ବାଟରବର୍ଣ୍ଡ ସହର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଉପଭୋଗ କରି ଫଟୋଟିଏ ଉଠାଇ ଯାଇ ଘରକୁ ଫେରିଲୁ ।

ସନ୍ଧ୍ୟା ୭ଟାରେ କଟକ ମେଡିକାଲ କଲେଜର ପୂର୍ବତନ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନିବାସୀ ଡାକ୍ତର ଧନୁ ଓ ତାଙ୍କ ସହଧର୍ମିଣୀ (ମୋର ଜଣେ ଦୁଇ ସମ୍ପର୍କୀୟ ପିଉସୀ ପୁଅ ଭାଇଙ୍କ କନ୍ୟା) ‘ଏଲେଭ’ ବା ‘ମାନ୍ସ’ ଆମକୁ ଦେଖା କରିବାକୁ ଆସିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଓ ତାଙ୍କର ଦୁଇପୁଅ କବି ଓ କେତନକୁ ଦେଖି ଆମେ ଭାରି ଖୁସି ହେଲୁ ।

ସେମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସୁଖାଲାପ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ, ରୁଷିଆରୁ ପାସ କରିଥିବା ମୋର ଜଣେ ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ସୁଦେଶ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ରୁଷିଆର ପାଠପଢ଼ା ବସୟରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଆରମ୍ଭ ହେବାବେଳେ ଲଣ୍ଡନରେ ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥିବା ତାଙ୍କର ଜଣେ ପୂର୍ବରୁ ଧରି ହିନ୍ଦୁ ଥିବା ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେତିକି ବେଳକୁ ସୁଦେଶର ଭଉଣୀ ଭଣୋଇ ଆସି ଆମ କଥାପଚାଡ଼ରେ ଯୋଗ ଦେଲେ ।

କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ସେଠାରେ ବେଶ ଗହଳ ଲୁଚିଗଲା ।

୨୭ ତାରିଖ ଶୁକ୍ରବାର ଦିନ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବାପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଡାକ୍ତର ଧନୁଙ୍କ ପରିବାର ଆମଠାରୁ ବିଦାୟ ଦେଇ ଚାଲିଗଲେ । ଅନ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ଜଣଙ୍କ ପରେ ଜଣେ ଚାଲିଯିବାରୁ ଆମେ ରାସ ସ୍ତ୍ରୋତନ ମମାପନ କରି ଆମ କୋଠାକୁ ଚାଲୁ ।

ଏକାଦଶ ଦିବସ ତା ୨୫ ରଖରେ ଏନ୍. ସି. ଦାସ ଓ ତାଙ୍କ ପୁଅ ପ୍ରଦୀପ ଆମକୁ ବୁଲାଇ ନେବାକୁ କହିଥିଲେ । ମୁଁ ଆଗରୁ ବାସନ୍ତକୁ ନ ନେଇ ଏକାକୀ ଟ୍ରକରେ ଗଙ୍ଗାତଳିଆ ଦେଖିବାକୁ ଯାଇଥିବାରୁ ସେ ସ୍ଥାନ ଦେଖିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ଥିଲା ।

ପ୍ରଦୀପ ଆସିବାରୁ ଆମ ଅନୁରୋଧରେ ସେ ଆମକୁ ସେଠାକୁ ନେବାକୁ ରାଜ ହେଲେ । ସେହି ଗଙ୍ଗା ତଳିଆ ବା ପଥ ଚଳିଉଠି ନାନ ପ୍ରେଷ୍ଟି ଭାଷାରେ “ଲ. ଲକ୍. ସାହେ” ଓ ଇଂରେଜ ଭାଷାରେ ଗ୍ରାଣ୍ଡ ଦେସିନ । ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଗଙ୍ଗା ଶୀର୍ଷରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି ।

କଲିକତା ନିକଟର ହୁଗୁଳି ନଦୀର ସମୁଦ୍ର ମୁହାଣରେ ଗଙ୍ଗାସାଗର ମେଳା ବସିଲା ପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ଶିବରାତ୍ରୀ ପାଇଁ ଏଠାରେ ଏକ ବଡ଼ ମେଳା ବସେ । ମଉସସ୍‌ର ନାନା ସ୍ଥାନରୁ ହିନ୍ଦୁମାନେ ସେଦିନ ସେଠାକୁ ଆସି ସେହି ହ୍ରଦର ପବନ ଜଳ ଆଣି ସେମାନଙ୍କ ଶିବ ଲଙ୍ଗମାନଙ୍କ ଉପରେ ଡାଳିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେମାନଙ୍କ ଦାଣ୍ଡ ଦୁଆର ଥିବା ସିମେଣ୍ଟ ଖଟୁଳରେ ରାତ୍ରି ସମସ୍ତ ପବନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲଗାନ୍ତି ।

ସ୍ତ୍ରୋତପୁରୀ ଭାରତୀୟମାନେ ଇଂରେଜ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ପ୍ରତାରଣାର ଶୀକାର ହୋଇ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଆସି ମଉସସ୍‌ରେ ଆଶ୍ରୟ କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ ସେଠାରେ ବସବାସ କଲବେଳକୁ ମଉସସ୍‌କୁ ବୁଝିଶମାନେ

ଶାସନ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଇଂରେଜ ସରକାରୀ ପରାସୀ ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତିପତ୍ତି ସେଠାରେ ଅତ୍ୟଧିକ ଥିଲା ।

ଏବେ ବି ରାସ୍ତାଆଟ ସହର ପର୍ବତ ନଦୀ, ସମୁଦ୍ର କୂଳ ଧରୁତ ନାମ ପରାସୀ ଗ୍ରାମରେ ନାମିତ ହୋଇ ରହିଛି । ସେ ସମୟରେ ପରାସୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଓ ଚଳଣୀ ସମୟ ରାଜ୍ୟକୁ ଗ୍ରାସ କରିଥିଲା ।

ଇଂରେଜମାନେ ବଣିଜ ଜାତି । ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଥିବା ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କରେ ବସବାସ କରିବାକୁ ଚାହୁଁ ନ ଥିଲେ । କେବଳ ଶାସନ ଓ କ୍ଷମତା ହାତରେ ରଖିବା ପାଇଁ ସେଠାରେ ରହିଥିଲେ ଓ ଇଂରେଜ ଗ୍ରାମକୁ କେବଳ ଚାକ କୋର୍ଟ କବେରୀ ଓ ଦୟାରେ ରାଜଗ୍ରାମ ରୂପେ ଚଳାଇ ଥିଲେ ।

ସେଠାରେ ଇଂରେଜ ଶାସକମାନଙ୍କ ଉପରେ ବିତର୍କ ଥିବାରୁ ଲୋକେ ବଶେଷତଃ ଶ୍ରେଣୀଭେଦମାନେ, ପରାସୀମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଚଳିଥିଲେ । ସେମାନେ ନିଜ ଶ୍ରେଣୀପୁରୀ ଗ୍ରାମ ସହିତ ଫ୍ରେଞ୍ଚି ଗ୍ରାମକୁ ମିଶାଇ ଏକ ଅଭିନବ ଗ୍ରାମ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ । ସେ ଗ୍ରାମକୁ ସେମାନେ ଏବେ ବି କଥିତ ଗ୍ରାମରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ସେହି ଲୋକେ ଧର୍ମ ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ ମଧ୍ୟ କେତେକାଂଶରେ ଫ୍ରେଞ୍ଚିମାନଙ୍କୁ ଅନୁକରଣ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ବେଶଭୂଷା ଚାଲିଚଳଣ ସବୁ ବଦଳି ଆସୁଥିଲା ।

ଏହି ସମୟରେ ଶ୍ରେଣୀଭେଦ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଏକ ଆଲୋଡ଼ନ ସୃଷ୍ଟିହେଲା । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ଦୁଇଜଣ ପାଠୁଆ ଓ ଧର୍ମପ୍ରାଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଶ୍ରୀରାମପୁର ଓ ଆଚରଣ ରଖା କରିବା ପାଇଁ ଜାଗ୍ରତ ହୋଇ ଉଠିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ ଗ୍ରାମ ଓ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ପ୍ରଭୃତି ଆବହାତ୍ୟାକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବା ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରଧାନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବୋଲି ମନେକଲେ ।

ମନ୍ତ୍ରସମ୍ପ୍ରଦାୟ ସେମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ଥିଲା । ସେହି ହିନ୍ଦୁମାନେ ପରାସୀ ସଭ୍ୟତାର ପ୍ରଭାବରେ ଇତିହାସ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ହିନ୍ଦୁଶାସ୍ତ୍ର ଓ ପୂଜାପାଠରେ ସେମାନଙ୍କ ଆଗ୍ରାହ୍ୟତା ନଥିଲା । କାରଣ ସେମାନେ ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ଶ୍ରୀରାମ ଆସିଥିବା ଗୁରୁଗଣ, ରାଜଗୁଣ

ଓ ଦକ୍ଷିଣାଞ୍ଚଳର ବ୍ୟବସାୟୀ ଲୋକମାନେ ସେଠାରେ ବସବାସ କରି ରହିଲେ ମଧ୍ୟ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କ ପୂର୍ବ ଧର୍ମ ଗ୍ରନ୍ଥକୁ ଜାଗ୍ରତ କରି ରଖିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଚାରିତ ଗୌରବୀନ ଉପକଥା ସବୁକୁ ସେମାନେ ସେହି ଦେଶରେ ରୂପ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ ।

ବ୍ରହ୍ମ ବେସିନରେ ପୁରୁଣ ବର୍ଣ୍ଣିତ ପରମ୍ପରା ଆସି ରାସିନେ ଜଳନ୍ଦୀଡ଼ା କରୁଥିବା କଥାରୁ ତାର ନାମ 'ପରା ତଳାଡ଼'ରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା । ସେହି ପରା ରାଣୀଙ୍କ ପ୍ରାଧିକାର ସନ୍ତାନ ଜାତ ହୁଏ ବୋଲି ବିଶ୍ଵାସ କରି ଭାରତରେ ସନ୍ତାନ ହେବାପାଇଁ ନୀତି ଓ ପୁଷ୍କରଣୀ ଭିତରକୁ ଚାଲି ଓ ପୁଷ୍ପ ଟିଙ୍ଗିଲେ ପରି ସେମାନେ ସେହି ତଳାଡ଼ ଭିତରକୁ ପୁଷ୍ପ ପ୍ରଭୃତି ପକାଉଥିଲେ ।

ଭୋଜପୁର ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ଗଙ୍ଗାନଦୀ କୂଳ ଓ ଆଖପାଖ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଆସିଥିଲେ । ସେମାନେ ଗଙ୍ଗାନଦୀକୁ ଅତି ପବନ ବୋଲି ମନେକରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗଙ୍ଗାନଦୀ କୂଳ ବନାରସ ନଗରର କାଶିବିଶ୍ଵନାଥ ଲଙ୍କା ମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କୁ ଇଷ୍ଟ ଦେବତା ରୂପେ ମାନୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଭୁଲସୀ ରାମାୟଣକୁ ବେଦମରି ମନେ କରୁଥିଲେ ଓ ହନୁମାନ ଭକ୍ତ ଥିଲେ ।

ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ପୂର୍ବ ପୁରୁଷ ଭଗୀରଥଙ୍କ ତପସ୍ୟା ଦ୍ଵାରା ଗଙ୍ଗା ସ୍ଵର୍ଗରୁ ମର୍ତ୍ତ୍ୟକୁ ଅବତରଣ କରିଥିଲେ । ହନୁମାନ ମଧ୍ୟ ଅସାଧ୍ୟ ସାଧନ କରି ବିଶଲଙ୍କରଣୀ ଔଷଧ ଗଛ ପାଇଁ ସମଗ୍ର ପବନଟିକୁ ଉଠାଡ଼ି ହସ୍ତରେ ଧରି ମୁମୂର୍ଷୁ ରାମ ଲକ୍ଷଣଙ୍କ ନିକଟରେପହଞ୍ଚି ପାରିଥିଲେ ।

ମରିସସ୍ ରାଜ୍ୟରେ ବହୁ ମୃତ ଆଗ୍ନେୟଗିରିର ଗର୍ଭ ସବୁ ବର୍ଷା-ଜଳରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ବହୁ ହ୍ରଦ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ।

ସେ ଦେଶର ମଧ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ସମୁଦ୍ର ପୃଷ୍ଠର ଅଠରଶହ ଫୁଟ ଉପରେ ଥିବା ଏକ ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥାନରେ ଚିତ୍ରକର୍ଷକ ପାହାଡ଼ ଦେଇରେ ତିନୋଟି ଆଗ୍ନେୟ ଗର୍ଭକୁ ଜଳରେ ପୂର୍ଣ୍ଣକରି ଏକ ମନୋରମ ହ୍ରଦ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ।

ତାହା ସ୍ଵର୍ଗୀୟ ଆକାରେ ମଣ୍ଡିତ ହୋଇଥିବାରୁ ତାକୁ ସେଠାରେ ଲୋକେ ପରା ହ୍ରଦ ନାମ ଦେଇଥିଲେ ।

ମରସସ୍ୱକୁ ଆସିଥିବା ଝୁମନ ଗିରି ନେପାଳ ଗୋସାଇଁ ନାମକ ଜଣେ ଓଡ଼ିଆ ସାଧୁ ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମର ପୁନରୁତ୍ଥାନ ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟିତଥିଲେ ।

୧୮୯୬ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ସେ ବନ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ସେହି ଗ୍ରାଣ୍ଡ ବେସିନ ବା ପ୍ରସା ହ୍ରଦ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ସ୍ଥାନଟି ଦେଖିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କ ମନରେ ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣାୟ ଶ୍ରବ ଜାତ ହେଲା । ସେହି ସ୍ଥାନକୁ ଗଙ୍ଗାଦେବୀ ଆଗମନ କରିଥିବା ପରି ତାଙ୍କର ମନେ ହେଲା । ସେ ସେହି ଜଳକୁ ପବନ ଗଙ୍ଗାଜଳ ମନେକରି ମୁଣ୍ଡରେ ଲିଗାଇ ଘରକୁ ଫେରିଲେ ।

ନେପାଳ ଗୋସାଇଁ ସେହି ସ୍ଥାନକୁ ଦେବଭୂମି ମନେକରି ଝୁରି ହେବାକୁ ଲାଗିଲେ । ପରବର୍ଷ ମହାଶିବରାତ୍ରୀ ଦିବସରେ ସେ ନଅଜଣ ସାଥୀଙ୍କୁ ଧରି ସେଠାକୁ ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଶୀର୍ଷ ଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭକଲେ ।

ସେଠାରୁ ପବନ ଜଳ ସଂଗ୍ରହ କରି ସଙ୍ଗରେ ଆଣି ସେମାନେ ସେ ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ପୁରାତନ ମନ୍ଦିରର ନାଥ ଶିବ ଲିଙ୍ଗଙ୍କ ଉପରେ ଜଳ ଲଗି କଲେ ।

ସେହିକାଳୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ମହାଶିବରାତ୍ରୀ ଦିନ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କର ସେଠାକୁ ଶୀର୍ଷ ଯାତ୍ରାର ସୂଅ ଛୁଟିଲା । ଏବେ ସେହିଦିନ ମରସସ୍ୱର ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରୁ ହଜାର ହଜାର ସଂଖ୍ୟାରେ ଲୋକମାନେ ନାମାଗ୍ରବରେ ସଜ୍ଜିତ ଚଉଦଳ ମାନ ଧରି ପ୍ରଦୟାତ୍ରାରେ ସେହି ପବନ ହ୍ରଦ ନିକଟକୁ ଯାଆନ୍ତି । ସେଠାରୁ ସେହି ଚଉଦଳରେ ସେଠାରୁ ପବନ ଗଙ୍ଗାଜଳ ଆଣି ମନ୍ଦିରର ନାଥ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲିଙ୍ଗ ମୂର୍ତ୍ତିମାନଙ୍କ ଉପରେ ଜଳ ଲଗି କରାନ୍ତି ।

ସେମାନେ ସେହି ଜଳରୁ ବୋତଲ ବୋତଲ ନେଇ ନିଜ ଘର ସାମାନରେ କରାଯାଇଥିବା ସିମେଣ୍ଟ ଖଟୁଳରେ ସାଇତି ରଖନ୍ତି ।

ନେପାଳ ଗୋସାଇଁଙ୍କ ପରି ସାଧୁଙ୍କ ଉଦ୍ୟମରେ ସମସ୍ତ ହିନ୍ଦୁଙ୍କ ମନରେ ଧର୍ମଶ୍ରଦ୍ଧା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଉଦ୍‌ଜୀବିତ ହୋଇଛି ।

ସେହିଭଳି ଉଦ୍ୟମ ଯୋଗୁ ହିନ୍ଦୁମାନେ ଅନ୍ୟଧର୍ମ ଗ୍ରହଣ ନ କରି ସେମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ମରସସ୍ୱର ଜନସଂଖ୍ୟାର ଶତେକାଦଶ ପ୍ରାୟ ଅଧାଅଧ

(ଶ୍ରୀ ରାମ ଦଳର ନେତା ଜଣେ ଓଡ଼ିଆ ସାଧୁ)

ହୋଇ ରହିଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେଠାର ହିନ୍ଦୁ ସଂପ୍ରଦାୟ ନିଜର ଧର୍ମ ସମ୍ବନ୍ଧକୁ ବଜାୟ ରଖି ନିଜକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ ହିନ୍ଦୁ ବୋଲି ପରିଚୟ ଦେବାରେ ଗର୍ବ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରତ୍ୟେକ ହିନ୍ଦୁ ପରିବାରର ଗୃହ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରେ ଗୋଟିଏ ଅଲୋକ ସିମେଣ୍ଟ ଖମ୍ବ ଉପରେ ଖୋଲା ସିମେଣ୍ଟ ଖଟୁଳଟିଏ ରହିଛି । ସେ ଖଟୁଳ ଭିତରେ ‘ସ୍ୱାମୀ ମହାବର’ (ହାତରେ ପଦ୍ମ ପରିଧାରୀ ହନୁମାନ ମୂର୍ତ୍ତି), ଏକ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମୂର୍ତ୍ତି ଏବଂ ବୋତଲଟିଏ ଗଙ୍ଗା ତିଳତରୁ ଆମାତ ଜଳ ରହିଥାଏ ।

ପ୍ରତିଦିନ ସେ ଘରର ଲୋକେ ବିଶେଷତଃ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକମାନେ ସେଠାରେ ଘାସ ଧୂସ ଓ ପୁଷ୍ପଦେଇ ପୂଜା କରନ୍ତି । ଘର ଲୋକେ ବାହାରକୁ ଯିବାବେଳେ ସେଠାରେ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରି ଯାଆନ୍ତି ।

ସେହି ଚଉରା ନିକଟରେ ତଳେ ଭୂଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗଛ ରହିଥାଏ । ଚଉରା ଖଟୁଳର ପଶ୍ଚାତରେ ଗୋଟିଏ ବାଡ଼ି ପୋତା ହୋଇ ସେଥିରେ ଗୈରୀକ ପତାକାଟିଏ ଉଡ଼ୁଥାଏ । ସେହି ପତାକାଟି ମଳିନ ହୋଇଗଲେ, ଖାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ କିମ୍ବା ଘରେ କୌଣସି ଉତ୍ସବ ହେଲେ, ସେ ପତାକାକୁ ବଦଳାଯାଏ । ପତାକା ବଦଳିବା ଦିନ ସେଠାରେ ପଞ୍ଚା ହୋଇ ପୁର, ଖିରି, ମିଠା ପ୍ରଭୃତି ଭୋଗ ଲାଗେ ।

ପୁରାତନ ସନାତନ ଧର୍ମର ପବର୍ତ୍ତକ ପୁରୁଷ ନେପାଳ ଗୋସାଇଁଙ୍କ ଶର୍ତ୍ତିଷ୍ଠଳ ଗଙ୍ଗା ତଳର ଦେଖିବା ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆମକୁ ଧର ଗାଡ଼ି ଚଳାଇଲେ । ଆମେ ଅପରାହ୍ନ ଭିନ୍ନଟା ବେଳେ ଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କଲୁ ।

ଯକାଳେ ଆମ ସହରରେ ଖରା ପଡ଼ିଥିଲା କିନ୍ତୁ ଉପର ବେଳାକୁ ଆକାଶ ମେଘାଚ୍ଛନ୍ନ ହୋଇ ପାଗ ଖରାପ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଖରା ପାଗରେ ଗଙ୍ଗା ତଳର ଅଞ୍ଚଳର ଯାତ୍ରା ଉଠାଇବା ପାଇଁ ମୁଁ ସଙ୍ଗରେ କାମେରା ଧରି ଯାଇଥିଲି; କିନ୍ତୁ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ପାଗ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଖରାପ ହୋଇଯାଇଥିଲା । କଳା ମେଘ ବାହୁଁ ମାଡ଼ିଆସି ସେ

ସ୍ଥାନ ଅନ୍ଧକାରମୟ କରି ଦେଇଥିଲା । ଅନବଚନ ବର୍ଷା କରୁଥିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଆମେ କୌଣସିମନ୍ତେ ଗାଡ଼ଟି ଶିବମନ୍ଦିର ନିକଟରେ ରଖି ଦଉଡ଼ି ଦଉଡ଼ି ଯାଇ ସେ ମନ୍ଦିର ଭିତରେ ପଶିଲୁ । ସେ ମନ୍ଦିରଟିର ଆକାର ଦତ୍ତାତ୍ରିବା ପାଇଁ ତାହା ଗଢ଼ା ରୁଲିଥିଲା । ତା'ର ଖୋଲ ବଟାଣ ଆଗୁ ଓ ସନ୍ତସନ୍ତା ଥିଲା । ଆମେ ସେହି ଲଙ୍କ ମୁଣ୍ଡକୁ ପରିଦର୍ଶନ କରି ମୁଣ୍ଡିଆ ମାର ସାର ସେଠାରେ ଠିଆହୋଇ ରହିଲୁ ।

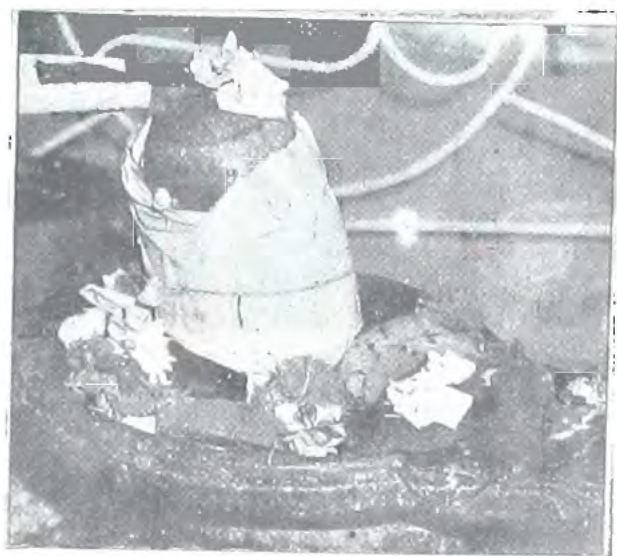
ଆମେ ସେଠାରୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲୁ ସେ ହ୍ରଦ କିମ୍ବା ହ୍ରଦର ଅନ୍ୟ ପାର୍ଶ୍ବର ପବନ ଓ ମନ୍ଦିର ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ସେସବୁକୁ ମେଘ ଏପରି ଘୋଡ଼ାଇ ରଖିଥିଲା ଯେ କଳା ଆକାଶଟା ସେଠାରେ ଛୁଣ୍ଟି ପଡ଼ିଥିଲା ପରି ପ୍ରତିଭାବ ଦେଉଥିଲା ।

ଆମେ ନିରାଶ ହୋଇ ସେଠାରୁ ଫେରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲୁ । ବାଟରେ ମେଘର ପ୍ରକୋପ କମି ଆସିଲା । କିଛିଦୂର ଗଲପରେ ୧୭୦୦ ଫୁଟ ଉଚ୍ଚାରେ (ସମୁଦ୍ରଠାରୁ) ଥିବା ଆଉ ଏକ ବଡ଼ ହ୍ରଦ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲୁ । ସେଠାର ପାଗ ଟିକିଏ ସମ୍ପା ହୋଇଯିବାରୁ ଆମେ ସେ ହ୍ରଦ କୂଳେ କୂଳେ ହ୍ରଦକୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଗତି କଲୁ ।

୧୭୫୦ ଏକର ବ୍ୟାପୀ ସେହି ମିଠାପାଣିର ହ୍ରଦଟି ଏକ ବରାଟ ପାଣି ଭଣ୍ଡାର ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ତାହାର ଜଳ କ୍ବାଟରବର୍ଷ ସହରର ପ୍ରାୟ ଷାଠିଏ ଭାଗ ଜଳର ଚାହିଦା ପୂରଣ କରିଥାଏ ।

ଆମେ ସେହିବାଟେ ଯାଇ ଭାକ୍ତାସ ସହରର ଉପକଣ୍ଠରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ପ୍ରଘାପ ମରସସ୍ବର ଏକ ବୃହତ୍ ପରିବାରରେ ବିବାହ କରିଛି । ତା'ର ସହଧର୍ମିଣୀଙ୍କ ପିତା ଦୁଇଥର ବିବାହ କରି ବଡ଼ ସନ୍ତାନସନ୍ତତିକର ପିତା ହୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ସହଧର୍ମିଣୀଙ୍କର ଆଉ ପାଞ୍ଚ ଭଉଣୀ ଅଛନ୍ତି । ସେମାନେ ସେହି ସହରର ଧନୀମାନଙ୍କରେ ବିବାହ କରିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଘାପ ଆମକୁ ଗଙ୍ଗା ତଳଭାଗ ଦେଖାଇ ନ ପାରି ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁ-ବାନ୍ଧବଙ୍କ ସହିତ ପରିଚୟ କରାଇବା ପାଇଁ ଦେଖିଗଲେ । ଆମେ ତାଙ୍କର ଜଣି ତାଙ୍କର ଷ୍ଟୁକ ଘରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲୁ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଷ୍ଟୁକ ଘରେ

‘ବ୍ରାଣ୍ଡ୍ ବେସିନ୍’ ପବନ ଉଠାଇ ଜଳ ତଳାପାଉଥିବା ଶିବଲିଙ୍ଗ

ନ ଥିଲେ । ଆମେ ତାଙ୍କୁ ନ ଦେଖି ନିରାଶ ହେଲୁବେଳକୁ ସେଠାକୁ ଆସିଥିବା ପ୍ରତାପଙ୍କ ବୃଦ୍ଧା ଶାଶୁ ଆମକୁ ଡକାଇ ପଠାଇଲେ । ତାଙ୍କର ଗୋଡ଼ ଘଟିଥିବାରୁ ସେ ଡାକ୍ତର ଜୋଇଁଙ୍କ ଘରକୁ ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ଆସି ରହିଥିଲେ । ଆମେ ସେ ବସିଥିବା ଭ୍ରମଂ ରୂମ୍ରେ ପ୍ରବେଶ କଲୁ ।

ସେ ତାଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧ ଓ ଜୋଇଁଙ୍କୁ ଦେଖି ଖୁସିହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆମମାନଙ୍କୁ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇ ସ୍ୱାଗତ କଲେ ।

ଆମେ ସେଠାରେ ବୁ ପାନ କରିପାରିବା । ଘରେ ଆଉ କେଉଁଆଡ଼କୁ ଯିବାକୁ ମନ ନ ବଳାଇ ଘରକୁ ଫେରିଲୁ ।

ଦ୍ୱାଦଶ ଦିବସରେ ସୁଦେଶ ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଛୁଟିନେଇ ଘରେ ରହିଲେ । ସେ ଦିନଟି ସେ ଆମ ସଙ୍ଗେ ରହି ବୁଲୁବୁଲି କରି ସସୟ ନିଟାଇବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ ।

ସେଦିନ ସକାଳେ ସୁଦେଶ, ପୁନମ୍ ଓ ତାଙ୍କ ଶିଶୁ ସହିତ ସୁଦେଶଙ୍କ ଗାଡ଼ିରେ ଆମେ ସେଠାର ବିଖ୍ୟାତ ବାଉଁ ପାର୍କ ବା ପକ୍ସି ସଂରକ୍ଷଣାଳୟ ଦେଖିବାକୁ ଯାହା କଲୁ ।

ସେ ସ୍ଥାନଟି କୃଷିର ବର୍ଣ୍ଣ ସହରଠାରୁ ଆଠ ଦଶ ମାଇଲ ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଏକ ବଡ଼ ଉଚ୍ଚା ନିୟୁ ଓ ସମତଳ ମିଶା ଜଙ୍ଗଲିଆ ସ୍ଥାନ ଯେଉଁଠି ସେ ପାର୍କଟି ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି ।

ସେହି ପାର୍କର ସାମନା ଗେଟ୍ ସମ୍ମୁଖରେ ଗୋଟିଏ ପୋଲ ରହିଛି । ସେ ପୋଲଟିର ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଛୋଟ ଜଳାଶୟ ରହିଛି । ସେହି ଜଳାଶୟର ଜଳରେ ନାନା ରଙ୍ଗର ବିରାଟକାୟ ମତ୍ସ୍ୟ ସବୁ ଛଡ଼ା-ଯାଇଛନ୍ତି ।

ସେହି ନାଲି, ହଳଦିଆ, କଳା ପ୍ରଭୃତି ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ମାଛ-ମାନଙ୍କର ସୀତା ଦେଖି ଦେଖି ଆମେ ପୋଲଟି ପାର ହୋଇ ପ୍ରବେଶ ଦ୍ୱାର

ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ଫାଟକ ପଶ୍ଚାତ୍ତର ହଲ୍‌ର ଏକ ପାଣ୍ଠିରେ ଟିକେଟ ଘରଟି ରହିଥିଲା । ଆମେ ଜଣକେ ପଚାରିବା ଟିକେଟ ଦେଇ ସେ ପାର୍କ ଦେଖିବାକୁ ଟିକେଟ କରି ସେହି ପାର୍କ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ପାଇଲୁ ।

ପାର୍କ ଭିତରେ ପଶୁ ପଶୁ ପୁଣି ଗୋଟିଏ ଲମ୍ବା ପୁଷ୍ପରଣୀ ଆମର ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେଲା । ସେଥିରେ ମଧ୍ୟ ନାନା ରଙ୍ଗର ଛୋଟ ବଡ଼ ମାଛ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ।

ଆମ ସଙ୍ଗେ ପୁନର୍ବାର ତାଙ୍କର ଶିଶୁଟିକୁ ଗୋଟିଏ ଛୋଟିଆ ଠେଲି ଗାଡ଼ିରେ ବସାଇ ଗାଡ଼ିଟି ଗଡ଼ାଇ ଗଡ଼ାଇ ଆମ ସଙ୍ଗେ ଚାଲିଥିଲେ । ଗୋଟିଏ କୃତ୍ରିମ ଜଳପ୍ରପାତ ନିକଟରେ ଲୋକେ ବସିବା ପାଇଁ ଟେବୁଲ୍, ଚଉକି ପଡ଼ିଥିଲା । ଆମେ କିଛି ସମୟ ସେଠାରେ ରହି ସେ ପ୍ରପାତକୁ ଦେଖିଲୁ ।

ଠାଆକୁ ଠା' ଉଇ ଲୁହାଜାଲି ଘେରୁ ପଞ୍ଜୁଶମାନଙ୍କରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ପକ୍ଷୀଙ୍କୁ ରଖାଯାଇଛି । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପରିବେଶ ଭିତରେ ବହୁ ଦେଶର ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ପକ୍ଷୀ ସବୁ ରହିଛନ୍ତି ।

ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକାର ନାନା ରଙ୍ଗର ଶୁଆ ଓ କାକରୁଆ, ଆର୍ଜେଣ୍ଟିନା ଜଙ୍ଗଲର ନାନା ପ୍ରକାର ପକ୍ଷୀ, ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ, ନିଉଜିଲ୍ୟାଣ୍ଡ ପ୍ରଭୃତିର ପକ୍ଷୀ ଓ ଭାରତ ଭୃଷ୍ମର ମୟୂର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପକ୍ଷୀ, ଜାତି ଅନୁସାରେ ଅଲଗା ଅଲଗା ରଖାଯାଇଛନ୍ତି ।

ସେହି ଜାଲି ଭିତରେ ଗଛପତ୍ର ରହିଛି ଓ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ କୃତ୍ରିମ ବସା ସବୁ ଓହ୍ଲାଇଛି । ତା' ଭିତରେ ସ୍ବଚ୍ଛ ଖାଦ୍ୟ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ପାଇଁ ରଖାଯାଇଛି । ପକ୍ଷୀମାନେ ସ୍ବଚ୍ଛନ୍ଦରେ ତା' ଭିତରେ ଉଡ଼ାଉଡ଼ି କରି କାକଲି କରିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି ।

ଏହି ଦେଶର ଜଙ୍ଗଲମାନଙ୍କର ପକ୍ଷୀ ସ୍ବର ଓ କାକଲିକୁ ଘେନିଆସି ସେପରିକି ସେଠାରେ ଏକାଠି ବନ୍ଦକରି ରଖାଯାଇଛି । ସେ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ସୁନ୍ଦର ରୂପବିନ୍ୟାସ ସାଙ୍ଗକୁ ସେମାନଙ୍କର ଉଆଁ ଡେଇଁ ନୃତ୍ୟ ଓ ସଙ୍ଗୀତ ଝଙ୍କାର ଦର୍ଶକଙ୍କୁ ମୁଗ୍ଧ କରିବା ସ୍ବାଭାବିକ ।

ତାହା ଏତେ ବଡ଼ ଜାଗା ଓ ସେଥିରେ ଏତେ ସଂଖ୍ୟାରେ ଏତିକି
ପ୍ରକାରର ପକ୍ଷୀ ଅଛନ୍ତି ଯେ ସେସବୁକୁ ଏକାଦିନରେ ଦେଖି ତାଙ୍କର ଦୃଶ୍ୟ
ଉପଭୋଗ କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

ଆମେ ସେଠାରେ ବୁଲି ବୁଲି ଏକ ଗାଁ'ଣିଆ ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ ।
କେବଳ ପକ୍ଷୀ ଦେଖି ଦେଖି ଦର୍ଶନମାନେ ଜ୍ଞାନ ହେଲବେଳକୁ ସେମାନଙ୍କ
ମନ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ସେଠାରେ କେତେକ ପଶୁ ମଧ୍ୟ ପୋଷା ଯାଇଛନ୍ତି ।

ଗୋଟିଏ ପଟେ ସିଂହ, ସିଂହାସି ପିଞ୍ଜରରେ ବନ୍ଦ ହୋଇ ରହିଥିଲା-
ବେଳେ ଅନ୍ୟ ପଟରେ ଗୋଟିଏ ମଧ୍ୟମ ଧରଣର ମହାବଳ ବାଘ ତା'ର
ପିଞ୍ଜର ଭିତରେ ଶୋଇ ରହିଥିଲା ।

ସେହି ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥାନରୁ ତଳକୁ ଖଡ଼ିଯିବା ପରେ ଅନତି ଦୂରରେ
ଗୋଟିଏ ପୁଷ୍କରିଣୀ ରହିଥିଲା । ସେଥିରେ ବଡ଼ ବଡ଼ କଲା ଓ ଧଳା
ହଂସମାନେ କାକଳି କରି ସନ୍ତରଣ କରିବାରେ ଲାଗିଥିଲେ । ଆମକୁ ଦେଖି
କିଛି ଖାଦ୍ୟ ପାଇବା ଆଶାରେ କେତେକ ତାଙ୍କର ଗ୍ରୀବାକୁ ଟେକି ଆମ
ଦିଗରେ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ । ଆମ ପାଖରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେବା ପାଇଁ
କୌଣସି ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ନ ଥିବାରୁ ସେମାନେ ନିରାଶରେ ପୁଣି ପୁଷ୍କରିଣୀରେ
ବୁଡ଼ିକରି ଖାଦ୍ୟ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ଚାଲିଗଲେ ।

ଆମେ ସେଠାରେ ବୁଲିବୁଲି ସାରି ଘରକୁ ଫେରି ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ
ସାରି ବସ୍ତ୍ରାମ ନେଲୁ ।

ପ୍ରାୟ ଦୁଇଟା ଭିନିଟା ବେଳକୁ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବାପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ
କରିବାକୁ ଡାକ୍ତର ଧନୁ ଓ ମାନ୍ସୁ ଆସି ଆମ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ତାଙ୍କ ଘରକୁ ସାନ୍ଧ୍ୟ ଭୋଜନ ପାଇଁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ କେତେକ
ଦର୍ଶନୀୟ ସ୍ଥାନ ବୁଲିବା ଓ ବଜାର ସଭ୍ୟା କରିବାର କଥା ହେଲା ।

ଆମେ କିଛି କଣାକଣି କରିବାକୁ ପ୍ରଥମେ ପୋର୍ଟ ଲୁଇ ସହରକୁ
ଗଲୁ ।

ପୋର୍ଟ ଲୁଇର ପୁରୁଣା ବଜାର ଭିତରେ ପଶିବାବେଳେ ତାହା
ବନ୍ୟ ବା କଲିକତା ପ୍ରଭୃତି ସହରର ପୁରାତନ ଗଳିକନ୍ଦ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିତର

ବଜାରରେ ପଶିଲ ପର ଲଗିଲ । ସେ ବଜାର ଭିତରେ ଭଡ଼ ଲଗି ରହିଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଦୋକାନରୁ ଅନ୍ୟ ଦୋକାନକୁ ଯିବାକୁ ଠେଲି ପେଲି ଯିବାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲା । ଆମେ କଷ୍ଟେକଷ୍ଟେ ତା' ଭିତରେ ପଶି ନିତ୍ୟ-ବ୍ୟବହାରିକ ସୌଖୀନ ପଦାର୍ଥ ଓ ସ୍ୱାରାଜ୍ୟ ଜନସ୍ତ ଦୋକାନସବୁ ବୁଲି ଦେଖିଲୁ । ଆମେ ଖୋଜୁଥିବା ପୋହଳା ମାଲଟିଏ ଅଳ୍ପ ଶୟାରେ ମାତ୍ର ପରୁଟ ଟଙ୍କାରେ ମିଳିଲା ।

ସେହି ବଜାରର ରାସ୍ତା ଆରପଟେ ମାଛ ମାଂସର ବଜାର ଥିଲା । ସେ ବଜାର ଦେଖାଇବାକୁ ଡାକର ଧନୁ ଆମକୁ ମାଛ ବଜାର ଭିତରକୁ ଦେଇଗଲେ । ସେଠାରେ ଘରର ମଝିରେ ଓ କାନ୍ଥମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଥିବା ଉଚ୍ଚା ପିଣ୍ଡା ଉପରେ ମାଛ ରଖି ମାଛ ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ମାଛ ବିକ୍ରି କରୁଥିଲେ ।

ସେଠାରେ ସମୁଦ୍ର ଓ ନଦୀ, ପୁଷ୍କରିଣୀର ମାଛ ଅଲଗା ଅଲଗା ହୋଇ ରଖା ଯାଇଥିଲା । ମଗର ପ୍ରଭୃତି ବରଟ ବରଟ ସମୁଦ୍ର ମାଛର ବଡ଼ ବଡ଼ କଟା ଖଣ୍ଡ, ସାଙ୍କୁର, ଅକ୍ଟୋପସ୍ ପ୍ରଭୃତି ସାମୁଦ୍ରିକ ମାଛ ମଧ୍ୟ ସେଠାରେ ବିକ୍ରି ହେଉଥିଲେ ।

ନାଲି, ନେଲି, ହଳଦିଆ, କଳା ଓ ଧଳା ରଙ୍ଗର ମଧୁର ପାଣିର ବଡ଼ ବଡ଼ ମାଛ ସେଠାରେ ଗଦାହୋଇ ରହିଥିଲା । ଆମ ଦେଶରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ରଙ୍ଗୀନ ମାଛ ସବୁ ଘରେ କାଚ ବାକ୍ସରେ ଡ୍ରଇଂ ରୁମ୍‌ରେ ରଖିବାକୁ ମିଳେ, ଖାଇବା ପାଇଁ ଏତେ ବଡ଼ ବଡ଼ ରଙ୍ଗୀନ୍ ମାଛ ମିଳେ ନାହିଁ । ଏଠାରେ ପ୍ରକୃତରାଣୀ ତା'ର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପସର ମେଲି ବସିଥିବାରୁ ଖାଇବା ପାଇଁ ସେପରି ରଙ୍ଗୀନ୍ ମାଛ ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦେଉଛି ।

ସେ ବଜାର ସବୁ ବୁଲିସାରି ଆମେ ସହରର କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥଳକୁ ଗଲୁ । ସେଠାରେ ଥିବା ଷାଠିଏ ସଦସ୍ୟ ବିଶିଷ୍ଟ ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟ ଭବନ ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ସୁନ୍ଦର କୋଠା ଓ ଗାର୍ଜା ଦେଖିସାରି ସହର ବାହାରକୁ ଚାଲି ଆସିଲୁ ।

ପାଗ ଟିକିଏ ମେଘୁଆ ଥିଲା । ସେହି ପାହାଡ଼ିଆ ଗ୍ରାମରେ ଆମ ଗାଡ଼ି ତଳକୁ ଗଡ଼ି ଆସିବାବେଳେ ଆମ ସାମନାରେ ଆମେ ଏକ ଅଭିନବ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁର ପ୍ରାକୃତିକ ଦୃଶ୍ୟଟି ବିମୋହିତ ହୋଇପଡ଼ିଲା ।

ସାଧାରଣତଃ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁଟିଏ ଅଳ୍ପ ଓସାରିଆ ହୋଇ ଆକାଶ ତଳୁ ବାହାରି ଆକାଶ ଉପରକୁ ଉଠି ଓସାରରେ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଆକାଶ ବସରେ ଲୁନି ନୋଇଯାଇଥାଏ ।

ଆମେ ଦେଖୁଥିବା ସେଠାର ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁଟି ତା'ର ସାତ ରଙ୍ଗକୁ ଦେଖି ଗୋଟିଏ ପାହାଡ଼ ମୂଳରୁ ଉଠି ଓସାରରେ ମମାନ ଥାଇ ଆକାଶ ବସରେ ବନ୍ଧିରତ କରି ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ପାହାଡ଼ ତଳକୁ ଚାଲି ଆସିଥିଲା । ତାହା ଗୋଟିଏ ଅକ୍ଷତ ଧନୁ ପରି ଦେଖାଯାଉଥିଲା ।

ସେ ଦୁଇଟି ପାହାଡ଼ ମଝିରେ ସାନ ମୁଣ୍ଡିଆଟିଏ ରହୁଥିଲା । ସେ ମୁଣ୍ଡିଆଟି ଜଣେ ମଣିଷ ନଇଁପଡ଼ିବା ପରି ଦିଶୁଥିଲା । ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ମନେହେଲା ଯେପରି ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବତା ନଇଁପଡ଼ି ତାଙ୍କ ଧନୁର ଦୁଇମୁଣ୍ଡ ବଙ୍କାଇ ସେଥିରେ ଗୁଣ ସଂଯୋଗ କରିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ସେହି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାୟୁ ଦୃଶ୍ୟ ଭୁଲିବାର ନୁହେଁ ।

ସେ ସ୍ଥାନ ପାରହୋଇ ଆମେ ଏକ ପାହାଡ଼ ଚଢ଼ି ସେହି ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଅବସ୍ଥିତ ଫରାସୀମାନଙ୍କର ପୁରାତନ ଦୁର୍ଗ ବା 'ସିଟାଡେଲ୍' ସମ୍ମୁଖରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ ।

ସେ ଦୁର୍ଗର ଦ୍ୱାରଦେଶରେ ଏକ ବୃକ୍ଷ ପ୍ରହସ୍ତ ଜଗି ରହୁଥିଲା । ବନ୍ଧୁକଟିଏ ଧରି ସେ ଏପଟ ସେପଟ ହେଉଥିଲା । ସେ କାହାକୁ ଭିତରକୁ ଛାଡ଼ୁ ନ ଥିଲା । ଆମେ ତାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବାରେ ଆମେ ବିଦେଶୀ ଦର୍ଶକ ଜାଣି ସେ କବାଟ ଅନ୍ଧ ନିମ୍ନିତ କରି ଆମକୁ ଭିତରକୁ ଛାଡ଼ିଲା । ଦୁର୍ଗର ବେଶି ଭିତରକୁ ନ ଯାଇ ଶୀଘ୍ର ଫେରି ଆସିବା ପାଇଁ ସେ ଆମକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲା ।

ଆମେ ସେ ଦୁର୍ଗ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରୁ କରୁ ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ଅନ୍ଧକାରମୟ କାରାଗାରଟି ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲୁ । ଫରାସୀ ସିନି-ମାନେ ଶବ୍ଦକୁ ଧରି ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଭାବରେ ସେହି କାରାଗାର ଭିତରକୁ ନିବିଷିତ

କରୁଥିଲେ । ତାହା ଦେଖି ସାର୍ବବା ପରେ ଆମେ ଆଉ ଭିତରକୁ ନ ପଶି
ମେରି ଆସିଲୁ ।

ସେହି ଦୁର୍ଗତି ଖୁବ୍ ଉଚ୍ଚରେ ଥିବାରୁ ଆମେ ତା'ର ସାମନାର
ଦେଇ ନିକଟରେ ରହି ନିମ୍ନଦେଶକୁ ନିଶ୍ଚୟ କଲୁ । ତଳେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶସ୍ତ
ଗାଆ ରହିଥିଲା ଓ ସେ ଗାଆ ସାମନାରେ ଅନ୍ତରାଳର ବଡ଼ ଘୋଡ଼ାଦଉଡ଼
ପଡ଼ିଆ ବା ଦୂର୍ଗ ଗୋଟିଏ ଖିଲ୍ ଉପରେ ରହିଥିଲା ।

ଆମେ ଆଗେ ଘାଟୁଲୁଲୁଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯାଇ ଘୋଡ଼ାଦଉଡ଼ ଦେଖିଥିଲୁ
କିନ୍ତୁ ସେହି ପଡ଼ିଆଟିକୁ ସଫୁର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଦେଖିପାର ନ ଥିଲୁ ।

ଆମ ଗାଡ଼ି ପଟ୍ଟତରୁ ଅବତରଣ କରିବା ପରେ ଆମେ ସେ ପଡ଼ିଆ
ନିକଟ ଗାଆରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ସେଠାରେ ଘୋଡ଼ା ଦଉଡ଼ ଲଟାଣ ଟିକେଟ
କଣିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଘର ନିକଟରେ ଭଡ଼ ଜମିଥିଲା । ସେଠି ଘୋଡ଼ା
ଦଉଡ଼ ଦେଉ ନ ଥିଲା । ପରଦିନର ଘୋଡ଼ା ଦଉଡ଼ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଘୋଡ଼ା
ଢ଼ପରେ ବାଜି ଲଗାଇବାକୁ ଲୋକେ ଲଟାଣ ଟିକେଟ କଣୁଥିଲେ । ତେଣୁ
ସେମାନଙ୍କ ଗାଡ଼ିସବୁ ସେଠାରେ ଜମାହୋଇ ଗାଆକୁ ସଫୁର୍ଣ୍ଣ କରି
ଦେଇଥିଲା ।

ସେଠାରୁ ବାହାର ଧନୁ ଆମକୁ ସେହି ଦେଶର ସୈନ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଓ
ଯୁଦ୍ଧ ଶିକ୍ଷା ପଡ଼ିଆ କଡ଼େ କଡ଼େ ନେଇ ସେସବୁ ଦେଖାଇଲେ ।

ମରସସ୍ ଏବେ ଏକ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଦେଶ । ତାହା ସମୁଦ୍ର ବନ୍ଧରେ
ଏକୁଟିଆ ହୋଇ ରହିଥିବାରୁ ତା'ର ସୀମା ସରହଦର ବିବାଦ କାହା
ସଙ୍ଗେ ନାହିଁ । ତାକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ସଲଗ୍ନ ଦେଶ
ନାହାନ୍ତି । ତଥାପି ଦେଶର ନିରାପଣ ଓ ଶୁଖିଲା ରକ୍ଷା ପାଇଁ ସେ ଦେଶର
ଏକ ସୁଶିକ୍ଷିତ ସୈନ୍ୟବାହିନୀର ପ୍ରୟୋଜନ ରହିଛି ।

ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ ଆମେ ଡାକର ଧନୁଙ୍କ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ତାଙ୍କ
ଘରର ହଡ଼ାଟି ଖୁବ୍ ବଡ଼ । ତାଙ୍କ ପିତାମାତା ସେହି ହଡ଼ା ଭିତରେ ନିଜ
ପିଲାମାନେ ରହିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ପିତାମାତା
ହଜା ମଧ୍ୟସ୍ଥଳରେ ଥିବା ଗୁମ୍ଫାଟିରେ ବାସ କରନ୍ତି । ସେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ

ଦେଇଥିବା ତିନୋଟି ସ୍ଥାନରେ ସେମାନେ ରାଜ୍ୟ ନିଜ ନିଜ ଘର ତୋଳୁଛନ୍ତି ।

ଧନୁ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କର ଜ୍ୟେଷ୍ଠପୁତ୍ର । ତାଙ୍କ ଚଳ ଦୁଇଗୋଲ ଲଞ୍ଜି ନିୟୁର ଓ ତାଙ୍କର । କାନାଡ଼ା ଦେଶରେ କାର୍ଯ୍ୟକରି ରହିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଚଳର ସବା ସାନପଲ ଜଣେ ଲଞ୍ଜି ନିୟୁର । ସେ ରାମମାଆଙ୍କ ପାଖରେ ଥାଆନ୍ତି ।

ଆମେ ଧନୁଙ୍କର ନିଜ ଚିଆରି ଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ସେ ଆମକୁ ତାଙ୍କ ବୃଦ୍ଧ ପିତାମାତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଦେଇଗଲେ । ସେମାନେ ଆମକୁ ବନ୍ଧୁ-ବାନ୍ଧବ ଜାଣି ଦେଖିବାକ୍ଷଣି ବହୁତ ଆଦର କଲେ । ସେମାନେ ନୈଷ୍ଠିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଏବଂ ଆମେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଥିବାରୁ ସେମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଖୁସି ହେଲେ । ଧନୁଙ୍କ ମା' ଶାଢ଼ୀ ପରିହରୀ, ଆମ ଦେଶର ଜଣେ ଧର୍ମପ୍ରାଣୀ ବୃଦ୍ଧା ମନ୍ଦିଳା ପରି ଦିଶୁଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ସେଠାରେ ମନ୍ଦିଳାମାନେ ବିଶେଷରେ ବୟସ୍କାମାନେ ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧନ୍ତି । ଆଧୁନିକ ଝିଅମାନେ ସାଲୁଆର ପଞ୍ଜାବୀ କମ୍ପା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେହ ଘୋଡ଼ାଇ ହୋଇଥିବା ପୋଷାକ ପିନ୍ଧନ୍ତି ।

ଧନୁଙ୍କ ସାନଭାଇଙ୍କର ସହଧର୍ମିଣୀ ଆମ ନିକଟକୁ ଆସି ହିନ୍ଦୁ ଶକ୍ତିର ଆମ ପାଦଛୁଇଁ ପ୍ରଣାମ କଲେ ।

ଧନୁଙ୍କ ପିତା ଜଣେ ଉଚ୍ଚ ଆର୍ଥି ଅଧିକାର ଥିଲେ । ଶୁକରରୁ ଅବ୍ୟାହତ ନେବା ପରେ ଶୁଷ୍କବାସ ଓ ବ୍ୟବସାୟରେ ମନୋନିଯୋଗ କରିଥିଲେ । ସେ ଜଣେ ଜଣାଶୁଣା ବଡ଼ ଆଶୁରୁଖୀ ଓ ଧନୀଲୋକ ।

ସେଠାରୁ ଯାଇ ଧନୁଙ୍କ ବାସଭବନରେ ଆମେ ରାକ୍ଷସେଜନ ସାରିବା ପରେ ଧନୁ ଆମକୁ ଆଣି ଆମ ଘରେ ଛୁଡ଼ିଦେଇ ଗଲେ ।

ଦୟୋଦୟ ଦବସ୍ତ ଏକାକେ ପାଗ ଭଲ ଥିଲା ।

ଆମେ ଜଳପାନ କରିବା ପରେ ମୁଁ ଏକାକୀ ଯାଇପଡ଼ିଣା ଧରୁ ବୁଲି
ଦେଖିବା ପାଇଁ ବାହାର ପଡ଼ିଲି ।

ସୁଦେଶଙ୍କ ଘର ପ୍ରାଚୀରର ଦକ୍ଷିଣ କଡ଼ରେ ଗୁପ୍ତାଟିଏ ଗୋଟିଏ
ଘୋଟ ତଳେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବିଛି । ସେ ଗୁପ୍ତା ନିକଟରେ ଅନେକ ସମୟରେ
ଖେଳୁଥିବା ପିଲାମାନେ ପାଟିଚୁକ୍ତ କରୁଥାଆନ୍ତି । ସେସବୁ ସୁଦେଶଙ୍କ
କୋଠାର ମୋ ଶୋଇବା ଘରକୁ ଶୁଭ ବେଳେବେଳେ ଶାନ୍ତଭଙ୍ଗ କରେ ।
ତେଣୁ ମୁଁ ସେ ସ୍ଥାନ କପର ତାହା ବୁଲିକରି ଦେଖିଲି ।

ଆଖପାଖରେ ନିଗ୍ରୋମାନେ ରହନ୍ତି । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ
ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ । ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାର୍ଥନା ପାଇଁ ସେମାନେ ଗୀର୍ଜାକୁ ଯାଆନ୍ତି ।
ନାକର ପିଲାମାନେ ସେଠାରେ ଖେଳାଖେଳି କରନ୍ତି ।

ସେହି ନିଗ୍ରୋମାନେ ଶେଜପୁର ମିଶା ହିନ୍ଦୀରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତି ।
କେହି କେହି ଫ୍ରେଞ୍ଚିସ୍ରେ ତ ଅନ୍ୟମାନେ ହିନ୍ଦୀରେ ମଧ୍ୟ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି
ପାରନ୍ତି । ସମସ୍ତେ କିଛି କିଛି ହିନ୍ଦୀ ଓ ଇଂରାଜୀ ବୁଝନ୍ତି ।

ସେ ବସ୍ତିର ପିଲାମାନେ ସକାଳୁ ସ୍କୁଲକୁ ଯିବାପାଇଁ ସେହି ଗୁପ୍ତା
କଡ଼ରେ ବସ୍ତୁକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ଠିଆହୋଇ ଥାଆନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ସ୍କୁଲରେ
ଫ୍ରେଞ୍ଚିସ୍, ଇଂରାଜୀ ଓ ହିନ୍ଦୀ ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯାଏ । ସେଠାର ଲୋକମାନଙ୍କର
ସାମାଜିକ ପରିଚ୍ଛନ୍ନତାର ଜ୍ଞାନ ରହିଛି । ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ ଭଦ୍ର । ସେମାନେ
ଚକୋଲେଟ୍ ଖୋଲି, ଛିଣ୍ଡା କାଗଜ ବା ଛେପ ଗୁପ୍ତାରେ ନ ପକାଇ ଗୁପ୍ତା
କଡ଼ରେ ଥିବା ଡଷ୍ଟ୍ ବନ୍ଦୁମାନଙ୍କରେ ପକାନ୍ତି ।

ସେ ସାବ୍ବର ନିଗ୍ରୋ ଓ ଭାରତୀୟମାନେ ମିଳିମିଶି ରହନ୍ତି ।
ସେମାନେ ଖୁବ୍ ମେଲପି ଓ ଭଦ୍ର ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତେ ପ୍ରାୟ ମଦ୍ୟପାନ
କରନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ ଅବ୍ୟୟକ ମଦ୍ୟପାନ କରି ଗୁପ୍ତାରେ ଗଡ଼ିବା କାହାକୁ
ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ ।

ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ନିଗ୍ରୋଲୋକ ତାର ଝରକା କାଟି ପାନ
ଦୋକାନ ପରି ଛୋଟ ଦୋକାନଟିଏ କରିଥାଏ । ଅବଶ୍ୟ ସେଥିରେ ପାନ
ମିଳୁ ନଥାଏ କାରଣ ସେ ଲୋକେ ପାନ ଖାଆନ୍ତି ନାହିଁ । କେହି କେହି
ସିଗାରଟ ଖାଆନ୍ତି । ସେ ଦେଶର ପାନ ଦୁର୍ଘାତ୍ୟ । ତାହା ବୋଧହୁଏ
ରାସ୍ତାଘାଟ ନିର୍ମଳ ଚନ୍ଦ୍ରବାର ଏକ ଜାଗା ।

ମୁଁ କିଛି ରେଜା ପଇସା ସଂଗ୍ରହ କରିବାପାଇଁ ଚାଲି ଚାଲି ହୋଇ
ସେ ଦୋକାନ ନିକଟକୁ ଗଲି । ସେ ପିଲମାନଙ୍କୁ ପାର୍ଟିରୁଟି, ବିଷୁଟ ଓ
ମିଠେଇ ପ୍ରଭୃତି ବିକ୍ରି କରେ । ପିଲମାନେ ସ୍କୁଲକୁ ଲେକେଲେ ତାଠାରୁ
କଣିକରି ନିଅନ୍ତି ।

ପିଲଙ୍କ ବସ ଚାଲିଯିବା ପରେ ସେ ଏକୂଟିଆ ଦୋକାନ ଭିତରେ
ବସି ରହିଥିଲା । ସେ ମୋତେ ଭଲ ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଇଲା । ମୁଁ ଭାରତରୁ
ଆସିଛି ଶୁଣି ଖୁସି ହେଲା । ମୁଁ ଛୋଟ ବିଷୁଟ ପାକେଟଟିଏ କଣିକାପାଇଁ
ନୋଟଟିଏ ବଢ଼ାଇ ବଳକା ଟଙ୍କାକୁ ରେଜା ଆକାରରେ ଦେବା ପାଇଁ
କହିଲି । ସେ ତା ବାକ୍ସ ଅଣ୍ଟିଲା ଅଣ୍ଟିଲ କରି ନୁଆ ମୁଦ୍ରା ସହିତ
ଇଂରେଜ ଅମଲର ଗୋଟିଏ ଦୁଇଟି ମୁଦ୍ରା ମଧ୍ୟ ଦେଲା ।

ମୁଁ ସେଠାରୁ ବିପକ୍ଷତ ଦିଗକୁ ଚାଲି ଚାଲି ଗଲି । ଗୋଟିଏ ଗଲ
ମୁଣ୍ଡରେ ସ୍ତେସନାରୀ ଦୋକାନ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଗୋଟିଏ ଚୀନା
ଦମ୍ପତି ସେଠାରେ ଦୋକାନଟି କରି ରହିଥିଲେ । ମୁଁ ପରେ ଶୁଣିଲି ସେ
ଦର ଓ ଦୋକାନ ହିତଲଲ ଗଙ୍ଗାଦିନଙ୍କ ଠାରୁ ସେମାନେ ନେଇଛନ୍ତି ।
ତେଣୁ ସେହି ସାହିର ନିଗ୍ରୋ ଓ ଭାରତୋଭବ ଲୋକଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଜଣେ ମାତ୍ର
ଚୀନବାସୀ ରହିଛନ୍ତି ।

ସାଧାରଣତଃ ଦେଶ ବା ଧର୍ମ ଅନୁସାରେ ଲୋକମାନେ ଗୋଟିଏ
ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଦଳବାନ୍ଧୁ ଥାଆନ୍ତି । ଭାରତରୁ ଆସିଥିବା ମୁସଲମାନ-
ମାନେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାୟ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ଥାଆନ୍ତି ।
ଫ୍ରେଞ୍ଚମାନେ ସେମାନଙ୍କ କଲେଜରେ ରହନ୍ତି । ସେହିପରି ଚୀନାମାନେ ମଧ୍ୟ
ଏକାଠି ରହିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ବ୍ୟବସାୟ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୁରସା

ପାଇଁ ସେମାନେ ଠାଏ ଠାଏ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମିଶି ରହନ୍ତି ।
ଏବେ ସେମାନଙ୍କର ମରସସ୍ ବଜାରରେ ପ୍ରତିପତ୍ତି ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି ।

ମୁଁ ଟିକିଏ ଆଗକୁ ଯିବାପରେ ସେହି ନେତୃତ୍ୱରୁ ଲେନ୍‌ର ଶେଷ
ମୁଣ୍ଡର ପିଲଙ୍କ ପାର୍ଜଟିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲି । ସେଥିରେ ଛୋଟ ପିଲାମାନେ
ଶେକିବା ପାଇଁ ନାନା ସରଞ୍ଜାମ ଖଞ୍ଜା ଯାଇଛି । ଅଭିଭାବକ ମାନେ ବସିବା
ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବେଞ୍ଚମାନ ପଡ଼ିଛି । ସେଥିରେ ସବୁଜାତିର ଛୋଟ ଛୋଟ ପିଲା
ଶେକିଥିଲେ ।

ମୁଁ ଘରକୁ ଫେରିବା ପରେ ପରେ ସୁଦେଶ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ।
ଆମେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ସାରି ସୁଦେଶ ପୁନଃ ସଙ୍ଗେ ପିଲଟିକୁ ଧରି ବଜାର
ବୁଲି ବାହାରିଲୁ ।

ବେଳିହଲ ସହରର ଏକ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ସୁପର ବଜାର ନିକଟରେ
ଗାଡ଼ିଟି ପାର୍କ କରାଇ ସେହି ଚାରିକାଲ ବର୍ଷିଷ୍ଠ ପ୍ରକାଶ ବଜାର ଭିତରକୁ
ନମନ କଲୁ ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ମହଲରେ ବିଭିନ୍ନ ସୌଖୀନ ଓ ମୂଲ୍ୟବାନ ବ୍ୟବହାରୀୟ
ପଦାର୍ଥସବୁ ସଜ୍ଜା ହୋଇ ରହିଥିଲା । ସେହି ଦୋକାନ ସବୁର ସାମନା କାଚ
କାନ୍ଥବାଟେ ଭିତରର ଦାମ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ଜିନିଷ ସବୁ ବାହାରକୁ
ଦେଖାଯାଉଥିଲା । ସାଧାରଣ ଘର କରଣା ଜିନିଷଠାରୁ ରିଫ୍ରିଜେଟର,
ଓଆସିଙ୍ଗ ମେସିନ, ଟେଲିଭିଜନ ଓ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ପ୍ରଭୃତି ସେଠାରେ
ମିଳୁଥିଲା ।

ସେ ସୁପର ବଜାରର ଚାରିପଟେ ଘର ରହିଥିଲା । ମଝିର
ପ୍ରାଙ୍ଗଣଟିରେ ଗୋଟିଏ ଜଳ ଫୁଆର ଥିଲା ଓ ତାର ଚାରିପଟେ ଫୁଲଚଢ଼ି
ସଜ୍ଜା ହୋଇ ରହିଥିଲା ।

ସେହି ପ୍ରାଙ୍ଗଣରୁ ଉପରତାଲମାନଙ୍କୁ ଯିବାପାଇଁ ସୁନ୍ଦର ପାବଜ
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚଳନ୍ତୁ ପାବଜ ‘ଏସକେଲେଟର’ ଥିଲା । ସେ ପାହାଚରେ
ଠିଆହେଲେ ଆପେ ଆପେ ତାହା ଉପରକୁ ଚାଲିଯାଉଥିଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟ
ଏକ ସ୍ଥାନରେ ଉପର ସେହି ପାହାଚ ଉପରେ ଠିଆହେଲେ ସେ ପାହାଚଟି

ତଳକୁ ଚାଲି ଆସୁଥିଲା । ତା'ଛଡ଼ା ଉପରକୁ ନିଆଅଣା କରାବାପାର ବହୁତ
ଚାଲିତ କୋଠା ବା ଲମ୍ବିଟ ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲା ।

ମୁଁ କାନାଡ଼ା ଓ ଆମେରିକାରେ ଦେଖିଥିବା ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ଷ୍ଟୋର-
ମାନଙ୍କଠାରୁ ତାହା କୌଣସି ଗୁଣରେ ନିକୃଷ୍ଟ ନ ଥିଲା । ତାର ସଜ୍ଜାପଦ
ତାଲରେ ରେଷ୍ଟୁରାଣ୍ଟ, ଡାଇନିଂହଲ, ଡ୍ରକ୍‌ରୁମ୍ ଓ ଟଏଲଟ ରୁମ୍ ସବୁ
ରହିଥିଲା । ସେଠାରେ ବହୁଲେକ ଆରାମରେ ବସି ଶ୍ରେଜନ କରୁଥିଲେ ।
ସେଠାର ବାଡ଼ ନିକଟରେ ଠିଆହୋଇ ତଳକୁ ଓ ଘରକୁ ଚାଲି ନଗରର
ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଉପଭୋଗ କରି ଦେଉଥିଲା ।

ସେଠାରେ ଡିଉଟି ଫ୍ରି (ବିନାଟିକସ) ଦ୍ରବ୍ୟ ସବୁ ବନ୍ଦୀ ଦେଉଥିଲେ
ମଧ୍ୟ ସେଠାର ସାଞ୍ଜସଜ୍ଜାକୁ ଚାହିଁ ଜନସମସ୍ତର ମୂଲ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟଧିକ ଥିଲା ।
ମୁଁ ପୁନମର ଶିଶୁଟି ପାଇଁ ରୁରୁମି କରି ପାଣି ପିଇବା ପାଇଁ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ
ଡିବାଟିଏ କଣିଲି ସେଇଟି ବଡ଼ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଥିଲା ଏବଂ ତାହା ତାଙ୍କ
ଟଙ୍କାରେ ଛବିଶ ଟଙ୍କା (ଆମ ଟଙ୍କାରେ ବାଆନେ ଟଙ୍କା) ପଡ଼ିଲା । ତେଣୁ
ସେଠାରୁ ଆଉ କୌଣସି ପଦାର୍ଥ କଣିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାସ ନକରି ଆମେ ସେ
ଦୋକାନ ଛାଡ଼ି ଘରକୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କଲୁ ।

ସାନ୍ଧ୍ୟମିଳନ ଓ ଡିନର ପାଇଁ ପ୍ରଘାପ ଆମ ସଙ୍ଗେ ସୁଦେଶ ଓ
ପୁନମକୁ ମଧ୍ୟ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ସୁଦେଶ ଆମକୁ ଧରି
ପ୍ରଘାପ ଘରକୁ ଯିବାପାଇଁ ଶ୍ରଦ୍ଧାସ ସହର ଅଭିମୁଖେ ଯାହାକଲେ ।

ସୁଦେଶ ସେ ସ୍ଥାନ ଦେଖି ନ ଥିଲେ । ପୁନମ ତାଙ୍କର ନଣନ୍ଦୋଇ
ସଙ୍ଗେ ଯାଇ ସେଠାରୁ ଆମକୁ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ନେଇଥିଲେ । ପୁନମଙ୍କ
ଈପରେ ବାଟ ଦେଖାଇବା ଭାବ ପଡ଼ିଲା । ସେ ସେହି ରାସ୍ତା ପ୍ରଭୃତି ସହିତ
ବିଶେଷ ଭାବରେ ପରିଚିତ ନଥିବାରୁ ବାଟ ବତାଇବାରେ ତାଙ୍କର ଭୁଲ
ହୋଇଗଲା ।

ବାଟ ଠିକ୍ କରି ନପାରି ସୁଦେଶ ଗାଡ଼ିଟି ଗୋଟିଏ ଗଳି ଭିତରେ
ପୁରାଇ ଜଣଙ୍କ ଘର ସାମନାରେ ରଖି, ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇ ସେହି ଘର
ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ । ସେଠାରୁ ପ୍ରଘାପକୁ ଫୋନ କରି ବାଟ ଜାଣିବା-
ପରେ ଗାଡ଼ିକୁ ଫେରି ଆସିଲେ ।

ସୁଦେଶ ସେଠାର ପୁରୁଣା ବାସିନ୍ଦା, ଦେଶ ସାରା ତାଙ୍କର ବନ୍ଧୁ-
ବାନ୍ଧବ ଓ ସମ୍ପର୍କୀୟ ରହିଛନ୍ତି । ସେ ଯାହା ଘରକୁ ଯାଇଥିଲେ ସେ
ମଧ୍ୟ ତାର ଏକ ଦୂର ସମ୍ପର୍କୀୟ ଭାଇର ଘର ତେଣୁ ବନା ଅନୁମତିରେ ସେ
ଘରେ ପଶି ସୁଦେଶ ଫୋନ କରି ପାରିଲେ ।

ଆମେ ପ୍ରଗତିଙ୍କ ଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଗତି ତାଙ୍କର ଘରର
ଫାଟକ ନିକଟରେ ଠିଆ ହୋଇ ଆମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିଲେ । ସେ ଆମକୁ
ଦେଖିବା ପରେ ଆମେ ଗାଡ଼ରୁ ଓହ୍ଲାଇବା କ୍ଷଣି ଆମକୁ ଘର ଭିତରକୁ
ଗାନ୍ତୁଟି ନେଲେ ।

ସେ ଘର ଭିତରେ ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିବା ତାଙ୍କ ବାପ ମା ଓ
ସହଧର୍ମିଣୀ ଆମକୁ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇଲେ । ପ୍ରଗତିଙ୍କ ସହଧର୍ମିଣୀ
ମରମସ୍ତର ଲୋକଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଓଡ଼ିଆ ରନ୍ଧାରେ ପାରଙ୍ଗମତା
ତାହାଙ୍କ କରି ସାରିଥିଲେ ।

ସେ ବହୁ ପ୍ରକାରର ରନ୍ଧାବତ୍ତା କରି ଆମ ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଥିଲେ ।
ଆମେ କିଛି ସମୟ ସୁଖାଳାପ ଓ ଛୋଟ ପିଲୁଟି ସହିତ ଖେଳାଖେଳ କରିବା
ପରେ ଶେଜନ ଟେବୁଲକୁ ଗଲୁ । ସମସ୍ତେ ଏକାଠି ବସି ଶେଜନ କରିବା
ପରେ କିଛି ସମୟ ଡ୍ରଇଁ ରୁମ୍‌ରେ ବସି ଗପମପ କରିବା ବେଳେ ଜନ୍ମାଷ୍ଟମୀ
କଥା ପଢ଼ିଲୁ ।

ପରଦିନ ଜନ୍ମାଷ୍ଟମୀ ଥିଲା । ସେଠାରେ ଇସ୍‌କନ ବାଲ୍ ଜନ୍ମାଷ୍ଟମୀ
ପାଳନ କରୁଥିଲେ । ପ୍ରଗତି ଇସ୍‌କନର ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ ତାର
ବାପ ମା ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ନେଇ ସେଥିରେ ଯୋଗ ଦେବାର ଥିଲା । ମରମସ୍ତରେ
କେବଳ ଇସ୍‌କନ ମନ୍ଦିରରେ ଜଗନ୍ନାଥ ପୂଜା ପାଉଥିବାରୁ ପୁଣ୍ୟ ସହରର
ପୁରାତନ ନିବାସୀ ମେହବଂଶ, ସେ ସମ୍ପ୍ରା ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ ଥିଲେ ।

ସେମାନେ ଆମକୁ ସେଠାକୁ ଯିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବାରେ
ମରମସ୍ତରେ ଆମ ରହଣୀ ସରି ଆସୁଥିବାରୁ ସେଠାକୁ ଯାଇ ଦିନଟି
କଟାଇବାର ସୁବିଧା ନଥିବାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଆମେ ଘରକୁ ଲେଉଟିଲୁ ।

ଅଧିକାଂଶ ହିନ୍ଦୁ ଗୃହରେ ଭୂଲକ୍ଷ୍ମୀ ବଜ୍ରରା

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଦିବସ ଜନ୍ମାଷ୍ଟମୀ । ନାନା ସ୍ଥାନରେ ଜନ୍ମାଷ୍ଟମୀ
ପାଳିତ ହେଉଥିବା କଥା ଆମେ ଶୁଣିଲୁ । ବିଶେଷରେ ଗଙ୍ଗା ତଲ୍ଲି ନିକଟ
ବିଷ୍ଣୁ ମନ୍ଦିରରେ ତାହା ପାଳିତ ହେଉଥିବାରୁ ସେଠାକୁ ଅନେକ ଲୋକ
ଯାଆନ୍ତି ବୋଲି ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲୁ ।

ଗଙ୍ଗା ତଲ୍ଲି ନିକଟକୁ ଯାଇ ମେଘ ଯୋଗୁ କିଛି ଦେଖି ନ ପାରି
ମୋ ସହଧର୍ମିଣୀ ଫେରିଥିବାରୁ ତାଙ୍କର ଅବଗୋଷ୍ଠ ଚାହିଁ ଯାଇଥିଲ । ସେ
ମନ ଦୁଃଖ କରୁଥିଲେ ।

ସେଦିନ ଜନ୍ମାଷ୍ଟମୀ ଯୋଗୁ ସୁଦେଶ ତାଙ୍କ କାମକୁ ନ ଯାଇ ଘରେ
ରହିଥିଲେ । ବିଷ୍ଣୁ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ସେ ଆମକୁ ଓ ତାଙ୍କର ପିଲାପିଲିଙ୍କୁ ନେଇ
ଗଙ୍ଗା ତଲ୍ଲି ନିକଟକୁ ଯିବାର ସ୍ଥିର ହେଲା ।

ଆମେ ଯାଉଥିବାର ଶୁଣି ସୁଦେଶଙ୍କ ଜଜ୍ଜା ପ୍ରଫେସର ଘ୍ରାସଲଲି
ମଧ୍ୟ ଆମ ସଙ୍ଗେ ଯିବାକୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ । ମେ ତାଙ୍କ ପୁଅ ଡ଼ିଅ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ
ନେଇ ତାଙ୍କ ଗାଡ଼ିରେ ଯିବାର କଥା ହେଲା ।

ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ‘ଗୋଆ’ର କ୍ୟାଥଲିକ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ । ଘ୍ରାସଲଲିଙ୍କର
ଦୁଆରେ ହନୁମାନ ଚଉରା ନାହିଁ, ସେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଗୀର୍ଜାକୁ
ଯାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ସେମାନେ ଜନ୍ମାଷ୍ଟମୀ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ବାହାରିବା
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଥିଲା । ସେମାନେ କେବଳ ମୋ ସଙ୍ଗେ ଯିବାର ଲୋଭ
ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି ବାହାରି ପଡ଼ିଥିଲେ । ସେଥିରୁ ମୋ ପ୍ରତି ସେମାନଙ୍କ
ମମତା ମୁଁ ଅନୁଭବ କରି ପାରିଥିଲି ।

ସେଦିନର ପାଗ ପୂର୍ବଦିନ ପାଗ ପରି ଅତି ଖରାପ ନ ଥିଲା । ଆମର
ଦୁଇଟି ଯାକ ଗାଡ଼ି ଯାଇ ବିଷ୍ଣୁ ମନ୍ଦିର ନିକଟରେ ରହିଲା । ବେଳେବେଳେ
ଟିପି ଟିପି ବର୍ଷା ହୋଇ ପୁଣି ଖରା ପଡ଼ିଯାଉଥିଲା ।

ବିଷ୍ଣୁ ମନ୍ଦିର ନିକଟରେ ଭକ୍ତଙ୍କ ଭକ୍ତି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ, ସେଠାରେ
ହାଟଟିଏ ମଧ୍ୟ ବସିଥିଲା । ସେଠାର ଜଳଖିଆ ଦୋକାନ ମାନଙ୍କରେ ବରା,
ପକୃତ ଓ ନାନାପ୍ରକାର ଘରଞ୍ଜୟ ମିଠା ମିଳୁଥିଲା ।

ଆମେ ଚାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇ ସେ ଛାଟ ପାରନ୍ତୋଇ ଚାଲି ଚାଲି ହନୁମାନ ପଟ୍ଟର ପାଦଦେଶକୁ ଗଲୁ । ସେଠାରେ ଏକ ବଡ଼ ସଭାଗୃହ ରହିଥିଲା । ସେଠାରେ ଆମ ସ୍ଥାନରେ ମଧ୍ୟ ସେପରି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଧର୍ମ ସଭାଗୃହ ରହିଥିଲା । ଯାହାମାନଙ୍କରେ ବିଶେଷରେ ଶିବରାତ୍ରି ଉତ୍ସବରେ ସେହି ସଭାଗୃହମାନଙ୍କରେ ଧର୍ମସଭା ଆଦି ପ୍ରବଚନ ଦିଆଯାଏ ଓ ବର୍ଷା ଫେଲେ ଯାତ୍ରୀମାନେ ସେଠାରେ ଆଶ୍ରୟ ନିଅନ୍ତି ।

ହନୁମାନ ପଟ୍ଟର ଉପରକୁ ଯାଇ ହନୁମାନ ମୁର୍ତ୍ତିକୁ ଦେଖିବାକୁ ମୋତେ ଯାଗାଇଲା ଡାକିଲେ; କିନ୍ତୁ ୨ ଛୋଟ ପାହାଚ ଚଢ଼ି ପାହାଚ ଉପରକୁ ଯାଇ ହନୁମାନ ଦର୍ଶନ କରି ଶଙ୍କରକୁ କଷ୍ଟଦେଇ ପୁଣ୍ୟ ଅର୍ଜିବାର ସ୍ମୃତି ମୋର ନ ଥିଲା ।

ଆମେ ସେପରି ଆଳାପ କରୁଥିବା ସମୟରେ ସୁଦେଶ ଗରମ ପକ୍କୁଡ଼ି ଧରି ସେଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ଆମେ ପକ୍କୁଡ଼ି ଚୋବାଇ ଚୋବାଇ ଭଲ ଭଲ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇ ଫଟୋ ଉଠାଇବାରେ ଲାଗିଲୁ ।

ବିଷ୍ଣୁ ମନ୍ଦିରଟି ଏବେ ବହୁତ ପରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଛି । ସେଥିରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ବ୍ୟଞ୍ଜିତ ପ୍ରାୟ ଆଉ ବହୁ ହିନ୍ଦୁ ଦେବଦେବୀଙ୍କର ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ମାବଲ ପଥର ମୁର୍ତ୍ତିମାନ ରହିଛି ।

ନେପାଳ ଗୋସାଇଁ ଶିବଉକ୍ତ ଆଇ ଶିବଲିଙ୍ଗ ବସାଇଥିଲେ, ସେ ବଞ୍ଚିଥିଲେ ହୁଏତ ଓଡ଼ିଆ ଭାବରେ ଜଗନ୍ନାଥ ମୁର୍ତ୍ତି ବିଷ୍ଣୁ ମନ୍ଦିରରେ ସ୍ଥାପନ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାଆନ୍ତେ ।

ଶ୍ରେଣୀପୁରୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଆସିଥିବା ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସଭା ଆଉ ନାହିଁ । ସେମାନେ ଶ୍ରେଣୀପୁରୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ପୁର ମିଶି ଯାଇଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଆ ବା ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟାଧାର ଜଣେ ଅଧେ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି; କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଓଡ଼ିଆ ସଂସ୍କୃତି ଓ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ପୁର ଭୁଲି ଯାଇଛନ୍ତି ।

ମୁଁ ବିଷ୍ଣୁ ମନ୍ଦିରର ବିପକ୍ଷ ଦିଗରେ ଚାହିଁ ଗଙ୍ଗା ତଳଭାଗ ଓ ତା' ଆରପଟର ଦୃଶ୍ୟ ଉପଭୋଗ କରିବାକୁ ଲାଗିଲି ।

ଗୋଟିଏ ହିନ୍ଦୁ ଦେବାଳୟ

ମରସସ୍ୱର ମଧ୍ୟସ୍ଥଳୀରେ ‘ସାଗ୍ରାମା’ ଜିଲ୍ଲାର ଉଚ୍ଚ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
ଉପତ୍ୟକା ଉପରେ ସବୁଜ ଗିରିମାଳା ପରିବେଷ୍ଟିତ ଥିବାରୁ ସେହି ହ୍ରଦର
ପରିବେଶ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଥିଲା । ମୁଁ ମରସସ୍ୱର ସେତେଟି ମଧୁର ଜଳର ହ୍ରଦ
ଦେଖିଥିଲି, ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଗଙ୍ଗା ହ୍ରଦର ପରିବେଶ ଅଧିକ ଆକର୍ଷଣୀୟ
ଥିଲା । ତାହା ଯେଉଁ ପ୍ରାଣସ୍ପର୍ଶୀ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିଲା, ତାହାକୁ ଅନ୍ୟ
କାହା ସହିତ ତୁଳନା କରିବା ବା ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ ।

ଏହି ହ୍ରଦଟି ଭାରତୀୟ ପୁରାତତ୍ତ୍ୱରୁ ପୌରାଣିକ ଉପକଥାକୁ ଧରି
ଏବେ ମରସସ୍ୱରେ ଭାରତୀୟ ହିନ୍ଦୁଙ୍କର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସ୍ଥାନରେ ପରିଣତ
ହୋଇଛି । ସେ ଦେଶର ପ୍ରତ୍ୟେକ କୋଣରୁ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ସନ୍ଥମାନେ
ଭକ୍ତମାନେ ଆସି ଗଙ୍ଗା ହ୍ରଦ କୂଳରେ ଦେବଦେବୀମାନଙ୍କୁ ଆରାଧନା ଓ
ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଧର୍ମସାଧନାମାନଙ୍କରେ ଯୋଗଦେଇ ଧର୍ମ-
ସୁପ୍ରକାଶନା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତି ଏବଂ ସେଠାର ପବିତ୍ର ଜଳ
ଦେଇ ଘରକୁ ଫେରନ୍ତି ।

ଆମେ ବସ୍ତୁ ମନ୍ଦିର ନିକଟରୁ ଫେରିଆସି ଶିବଲିଙ୍ଗକୁ ଦର୍ଶନ
କଲୁ । ସେଠାକୁ ୩ ଥର ଆସିବା ପରେ ମୁଁ ସେ ସ୍ଥାନକୁ ଭଲଭାବରେ
ଦେଖି ଫଟୋ ଉଠାଇ ପାରିଥିବାରୁ ନିଜକୁ ଧନ୍ୟ ମନେକଲି ।

ଘରକୁ ଫେରିବା ବାଟରେ କ୍ୟୁରପିପ ସହରରେ ‘ଫୋରମ୍’
ମାର୍କେଟ୍ ନାମରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବଜାର ବସିଥିବା ଆମେ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇ
ସେଠାକୁ ଗଲୁ । ସେ ମାର୍କେଟ୍‌ରେ କେବଳ ମରସସ୍ୱ ନିର୍ମିତ ପଦାର୍ଥ ବନ୍ଦୀ
କରାଯାଏ । ତାହା ଗୋଟିଏ ବିରାଟ ହଲ୍‌ରେ ରୁହୁଥିବା ଅନୁସାରେ ମାସକେ
୨ରୁ ୪ ଥର ବସେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥର ଅଲଗା ଅଲଗା ପ୍ରକାର ଜନସ ବନ୍ଦୀ
କରାଯାଏ ।

କେଉଁଥର ସ୍ୱଦ୍ଧ ଶିଳ୍ପ ସମ୍ମାନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ପଦାର୍ଥ ବନ୍ଦୀ
ହେଉଥିଲାବେଳେ ଅନ୍ୟ କେଉଁଥର ହସ୍ତଶିଳ୍ପ ସାମଗ୍ରୀ ସବୁ ବନ୍ଦୀ ହୁଏ ।
ଅନ୍ୟଥର ହସ୍ତକରି ଶୁଣିଲୁର ଜନସମାନ ସେ ବଜାରକୁ ଆସେ ।

ସେଦିନ ସେଠାରେ ମରସସ୍ତର ହସ୍ତ ତଥାଚ୍ଚ ଶିଳ୍ପର ନିତ୍ୟ-ବ୍ୟବହାରୀ ପଦାର୍ଥ ଓ କାରୁକାରୀ ସମ୍ପଦ ପଦାର୍ଥ ସବୁ ବନ୍ଦୀ ପାଇଁ ସେଠାକୁ ଆସିଥିଲା । ମୋର ସାଥୀ ସାକ୍ଷୀମାନେ ସେଠାରୁ ହାତତଥାଚ୍ଚ ସାବୁନ, ପାଉଁଶର ପ୍ରଭୃତି ଘରକରଣା ପଦାର୍ଥ ସବୁ କଣିକାକୁ ଲାଗିଲେ । ମୁଁ ସେଠାରୁ କାରୁକାରୀ ସମ୍ପଦ ସିପ ଓ ପୋରସିଲିନ୍ରେ ତଥାଚ୍ଚ ବଲ୍ଲୁପ୍ତ ନିଜା ଜୋ ପକ୍ଷୀଥିବା ବସାର ସାମୁକା ଫରୁଆ ଦୁଇ ତିନୋଟି କଣିଆଣିଲି ।

ଆମେ ଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ସେହି ଫୋର୍ସ୍ ମାର୍କେଟ୍ କଥାଶୁଣି ହଲଲୁଲ ସେଠାକୁ ଯିବାପାଇଁ ଠିକ୍ କଲ ।

ମୁଁ ଖାଇପିଇ ବଶାମ ନେବା ବେଳକୁ ସେ ଆସି, ମୁଁ ସୁଣି ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସେଠାକୁ ଯିବାକୁ ଡାକିଲେ । ସେଦିନ ଅପରାହ୍ନରେ ସୁଦେଶଙ୍କର ଦୁଇ ଭଣୋଇ ଓ ଭଉଣୀ ଆସି ନଗାଟିଏ ଭୋଜି କରିବାର ଥିଲା; ତେଣୁ ହତଲୁଲଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଗଲେ ତେଣୁ ହୋଇଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିବାରୁ ମୁଁ ତାଙ୍କ ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷା କରିପାରିଲ ନାହିଁ ।

କିନ୍ତୁ ସମୟ ପରେ ସୁଦେଶଙ୍କ ସାନ ଭଣୋଇ ଯଜ୍ଞଶ, ସାନ ଭଉଣୀ ଜାମା ତାଙ୍କ ଗାଡ଼ରେ ବଡ଼ କରେଇ, ତାଙ୍କ ପ୍ରଭୃତି ଧରି ଆସିଲେ । ପରେ ପରେ ବଡ଼ ଭଣୋଇ ବିଜୟ ଓ ସୁନଲ ମଧ୍ୟ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ସେମାନେ ରୋଷେଇ ଘରକୁ ଯାଇ ନିଜ ହାତରେ ଫ୍ରାଏଡ଼୍ ରାଇସ୍ ପ୍ରଭୃତି ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ଲାଗିଗଲେ ।

ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ସୁଦେଶଙ୍କ ବନ୍ଦର ସମସ୍ତଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଆମେ ଏକା ଟେବୁଲ ନିକଟରେ ବସି ସେମାନେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିବା ସୁସ୍ୱାଦୁ ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ହସଖୁସି ଭିତରେ ଭୋଜନ କଲୁ ।

ବିଜୟଙ୍କର ରାଣି ଭୂଷି ଥିବାରୁ ସେ ତାଙ୍କ ପିଲାଙ୍କୁ ଧରି ଘରକୁ ଗଲେ । ସେଠାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଛୁଡ଼ି ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳୀକୁ ଚାଲିଗଲେ ।

ଆମର ମରସସ୍ତ ଛୁଡ଼ି ଯିବାର ସମୟ ନିକଟ ହୋଇ ଅଗ୍ନିଥିବାରୁ ସୁନମ, ସୁଦେଶ ଓ ତାଙ୍କର ପିତାମାତା ଆମେ ସମସ୍ତେ ଏକାଠି ବସି ଦୁଃଖସୁଖ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଆରମ୍ଭ କଲୁ ।

ସୁଦେଶଙ୍କର ସାନ ଭଉଣୀ ଭଣୋଇ ମଧ୍ୟ ଆମଠାରୁ ବଡ଼ାପୁଅଦେଇ ଶୁଳିଗଲେ ।

ଆମେ ଶୁଳିଯାଉଥିବା କଥା ଶୁଣି ପୁନମ ବେଶି ଶ୍ରବଣବଶ ହୋଇ ଉଠିଥିଲେ । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇବାକୁ ଯାଇ କହିଲି, “ଏଠାରେ ତୁମର କଅଣ ଅଭାବ ଅଛି ? ଶାଶୁ ଶ୍ଵଶୁରତ ମୁଁ ଶୁଣିବେ ବସାଇଛନ୍ତି । ବନ୍ଧୁ-ବାନ୍ଧବମାନେ ତ ତୁମ ଉପରେ ଖୁସି । ସୁନ୍ଦର ପିଲାଟିଏ ତ ପାଇଛ । ଗୁକରି ତ ଚାହିଁଛ ଅଳ୍ପଦିନ ପରେ ଯାଇ ସେଥିରେ ଯୋଗ ଦେବ । ତା’ହେଲେ ଦରେ ଚାହିଁ ଆଉ ଏକୃଷିଆ ବା ବରକ୍ତ ଲାଗିବ ନାହିଁ ।

ମୁଁ ଏକଥା କହିଲାବେଳେ ସୁଦେଶ କହିଲେ, “ହଁ ଭଲ ଶାଶୁ ଶ୍ଵଶୁର ପାଇଛନ୍ତି ବୋଲି କହିଲେ, ଭଲ ସ୍ଵାମୀ ପାଇଥିବା କଥା ତ କହିଲେ ନାହିଁ ।”

ମୁଁ ହସି ହସି କହିଲି, “ସେ କଥା ନିଜେ ସ୍ଵାମୀ ସ୍ଵାମୀ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କେହି କହିପାରିବେ ନାହିଁ ।” ସେଥିରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଭିତରେ ହସ ବୃଦ୍ଧି ହେଲା । ପୁନମ ମଧ୍ୟ ହସି ପକାଇଲେ ।

ଆମେ ଅର୍ଦ୍ଧରାତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗପସପ କରୁଥିବା ଯିଏ ଯେଣା କୋଠରୀକୁ ଶୋଇବାକୁ ଗଲୁ ।

ପଞ୍ଚଦଶ ଦିବସ ଶରବେଳକୁ ବିଜୟ ଡ଼ାକି ସାରି ଆମ ଘରକୁ ଆସିଲେ ।

ଆମ ସଙ୍ଗେ ବସି କିଛି ସମୟ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବା ପରେ ସୁନିଲଙ୍କୁ ଡାକି କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥାନରୁ ଆଣିବା ପାଇଁ ବାଡ଼ାରିଲେ ।

ସୁନିଲ ଏକ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ କାମ କରନ୍ତି । ବିଜୟ ମୋତେ କହିଲେ, “ମୋ ସଙ୍ଗରେ ଆସନ୍ତୁ, ଆମ ହସ୍ପିଟାଲ ଦେଖି ଆସିବେ ।”

ମହାସଂସ୍କର କେତେଗୁଡ଼ିଏ ସରକାରୀ ଓ ବେସରକାରୀ ହସ୍ପିଟାଲ ରହିଛି, ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜଟିଏ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ନେତୃତ୍ଵ ମେଡ଼ିକାଲ

ଇନ୍‌ଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ ନାମରେ ଏକ ଗବେଷଣାତ୍ମକ ମେଡ଼ିକାଲ ଅନୁଷ୍ଠାନ ରହିଛି । ସେଥିରେ ଡାକ୍ତର ଧରୁ ଚଷ୍ମ ବିଶେଷଜ୍ଞ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଗବେଷଣା କରନ୍ତି । ସେ କଟକରୁ ଏମ୍. ବି. ବି. ଏସ୍. ଓ ବନାରସରୁ ଅପଥାମଲୋଜି ବା ଚଷ୍ମ ବିଦ୍ୟାରେ ଏମ୍. ଏସ୍. ପାଶ୍ କର ମେଡ଼ିକାଲ ସୋସାଇଟିରେ ଯୋଗ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଏ ଦେଶର ଅଧିକାଂଶ ଡାକ୍ତର ଭାରତରୁ ଡିଗ୍ରୀ ଓ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଉପାଧି ଲାଭକରି ଆସି ଏଠାର ହସ୍ପିଟାଲମାନଙ୍କରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ସବୁ ହସ୍ପିଟାଲରେ ଅତ୍ୟଧୁନିକ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ବ୍ୟବହାର କରି ବିଶେଷଜ୍ଞ ଡାକ୍ତରମାନେ ଚିକିତ୍ସା କରିଥାଆନ୍ତି ।

ଏଠାରେ ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜ ହେଲି, ସେଠାରୁ ବାହାରିବା ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟକ ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ସେ ନୂଆ ଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗାଇବା ସମ୍ଭବପର ହୁଏ ।

ତେଣୁ ସେଠାର ସରକାର ଦେଶର ବୃଦ୍ଧିଦା ଅନୁସାରେ ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟକ ପୁଅଙ୍କୁ ଭାରତ ଓ ଅନ୍ୟ ଦେଶକୁ ପଠାଇ ଡାକ୍ତରୀ ବିଦ୍ୟାରେ ତାଲିମ କରିଥାନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ସେ ସରକାରଙ୍କର ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ସହିତ ରୁଚ୍ଛି ରହିଛି ।

ଭାରତ ସରକାର ପ୍ରତିବର୍ଷ ମେଡ଼ିକାଲ ନାମଲେଖାବେଳେ ମରିସସ୍ ପୁରସ୍କାର ପାଇଁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାର ସ୍ଥାନ ସଂରକ୍ଷଣ କରି ରଖି ଥାଆନ୍ତି ।

ଆମେ ଚିକିତ୍ସକ ସଙ୍ଗେ ସୁନିଲଙ୍କୁ ଆଣିବାକୁ ଗଲୁ । ସୁନିଲ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ହସ୍ପିଟାଲଟି ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ହସ୍ପିଟାଲ । ସେଥିରେ ଅଧିକାଂଶ ରୋଗ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଚିକିତ୍ସାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

ସେ ଦେଶରେ ବଡ଼ମୁଣ୍ଡ ରୋଗର ଆଧିକ୍ୟ ଯୋଗୁ ବଡ଼ମୁଣ୍ଡ ରୋଗୀଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେମାନଙ୍କୁ ସୁସ୍ଥ ଜୀବନଧାରଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶମାନ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

ସେପରି ରୋଗୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଓ ନିରୂପଣ ଏକ ଜରୁରୀ ସମସ୍ୟା । ସେମାନେ କି କି ଖାଦ୍ୟ କପରି ଓ କେତେବେଳେ

ଖାଇବେ ସେ କଥା ସେମାନଙ୍କ ଶରୀରର ସର୍ବତ୍ର ପରିମାଣ ପଶ୍ୟା କରାଯାଇ ଧିର କରାଯିବା ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଏ । ସୁନିଲ ସେ ବିଦ୍ୟାରେ ତାଲିମ ପାଇ ସେଠାରେ ଖାଦ୍ୟ ବିଶାରଦ ପାର୍ମାସିଷ୍ଟ ଶ୍ରବଣେ କାର୍ଯ୍ୟକରି ବହୁମୁଖ ଗୋମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଦୈନନ୍ଦିନ ଖାଦ୍ୟ ବିଷୟରେ ପରାମର୍ଶ ଦିଅନ୍ତି ।

ଆମେ ବିଜୟଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସୁନିଲଙ୍କୁ ଆଣିବାକୁ ଓ ହସ୍ପିଟାଲଟିକୁ ଦେଖିବାକୁ ସେଠାକୁ ଗଲୁ । ସେ ଡାକ୍ତରଖାନା ଭିତରକୁ ଯାଇ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ଦେଖିବାକୁ ଚାହିଁଲେ, ସେଥିପାଇଁ ଦୁଇଟି ଅନୁମତି ପତ୍ର ଦରକାର ହୁଏ । ବିଜୟ ସେପରି ଅନୁମତିପତ୍ର ଆଣିବା ପାଇଁ ଫିସିସ୍ଟ୍ର ଯିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଉଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେହି ସମୟରେ ସୁନିଲ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ସାରି ବାହାର ଆସିଲେ ତେଣୁ ଶୀଘ୍ର ଘରକୁ ଲେଉଟି ଯିବା ପ୍ରୟୋଜନ ପଡ଼ିଲା ।

ସେ ହସ୍ପିଟାଲକୁ ବୁଲି ବୁଲି ଆମେ ବାହାରୁ ଦେଖିଲୁ । ସେଠାରେ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗର ବଡ଼ ବଡ଼ କୋଠା ରହିଛି । ସେଠାରେ ନିୟମ ଶୃଙ୍ଖଳା ଖୁବ୍ କଡ଼ାକଡ଼ ଥିବାରୁ ଡାକ୍ତରଖାନାର ପରିବେଶ ନିର୍ମଳ ଓ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟକର ହୋଇ ରହିଛି ।

ସେଠାରେ ଅଳ୍ପ ସମୟ କଟାଇବାପରେ ଆମେ ସୁନିଲଙ୍କୁ ଦେଇ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଆସିଲୁ ।

ତାଙ୍କର ଦୁଇତାଲର ପ୍ରସ୍ତ୍ର ଘର । ସେମାନେ ତଳ ତାଲରେ ରହନ୍ତି ଓ ଉପର ତାଲଟି ଉଡ଼ା ଦେଇଛନ୍ତି ।

ତାଙ୍କ ଘରେ ସୁନିଲଙ୍କର ନବେବର୍ଷରୁ ଈର୍ଦ୍ଧ ବୟସ୍କା ଶାଶୁ ସେ ଘରେ ଥିଲେ । ଆମେ ଘର ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାରେ ସେ ଡ୍ରଇଂ ରୁମକୁ ଆସି ଆମକୁ ଦେଖା କରି ଚାଲିଗଲେ । ଶାଢ଼ୀ ପରିହରୀ ବୁଢ଼ା ମହିଳା ସେ ବୟସରେ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ସବଳ ଓ କର୍ମଠ ଥିଲାପରି ଜଣାପଡୁଥିଲେ ।

ଆମେ ତାଙ୍କ ଘର ବୁଲି ଦେଖିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କ ଘର ପଛର ବାଡ଼ିଯବୁ ବୁଲି ଦେଖିଲୁ । ସେଠାରେ ନଡ଼ିଆଗଛ ଆମ୍ବଗଛ ସହିତ କଖାରୁ, ବାଲଗଣ, କୋବି ପ୍ରଭୃତି ତଳିଆ ଫସଲ ମଧ୍ୟ ରୂପ ଦିାଇଥିଲା ।

ସେ ସବୁ ଦେଖିସାର ଆମେ ତାଙ୍କ ଭ୍ରମ ରୂପକୁ ଫେରିଆସି
ରୂପାନ କରି ଆମ ସ୍ଥାନକୁ ଫେରିଲୁ !

ଅପରାହ୍ନରେ ଆମକୁ ଶେଷଥର ପାଇଁ ବୁଲାଇ ନେବାକୁ ପ୍ରଘାପ
ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ସେ ଆମକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଏକସ
ଥୁବା ମନ୍ଦିର, ମସଜିଦ୍ ଓ ଗୀର୍ଜା ଦେଖାଇ ସେ ଲୋକେ କପରି ମିଳିମିଶି
ଅଛନ୍ତି ତାହା କହିଲେ ।

ଆମକୁ ବୁଲାଇବା ଭିତରେ ପ୍ରଘାପ ଆମକୁ ନେଇ ତାଙ୍କର
ଆଉଁଜଣେ ଷଡ଼ୁଙ୍କ ଘରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଲେ । ତାଙ୍କର ସେ ଷଡ଼ୁ ହଂକ
ବ୍ୟାଙ୍କର ଜଣେ କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଅତିସୁନ୍ଦର
ଆଧୁନିକ ଦ୍ଵିତଳ ପ୍ରାସାଦକୁ ଦେଖି ସେ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ଥିଲାବାଲା ବା
ଧନୀବ୍ୟକ୍ତି ବୋଲି ମନେହେଲା ।

ତାଙ୍କ ରହିବା ସ୍ଥାନକୁ ଆମକୁ ବାହାରର ସିଡ଼ି ପାହାଚ ଉଠି
ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ସେ ଓ ତାଙ୍କ ସହଧର୍ମିଣୀ ଆମକୁ ଆଦରରେ ପାଚେଟି
ନେଲେ ।

ତାଙ୍କର ଘର ଭିତରଟି ଆଧୁନିକ ସାକ୍ଷ୍ୟକାର ସଜ୍ଜିତ ହୋଇଥିଲା ।
ସେ ତାଙ୍କ ଘରେ ରଖିଥିବା ବହୁ ଆଧୁନିକ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଆମକୁ ଦେଖାଇଲେ ।
ସେ ରଖିଥିବା ଏକ କମ୍ପ୍ୟୁଟରଜଡ଼୍ ରକ୍ତରୂପ ପରୀକ୍ଷା ଯନ୍ତ୍ରରେ ରକ୍ତ-
ରୂପରେ ପୀଡ଼ିତ ଥିବା ଏନ୍. ସି. ଦାସଙ୍କର ରକ୍ତରୂପ ମାପିଲେ । ସେ
ରୂପର ପରିମାଣ ଶୁଣି ମୋର ସନ୍ଦେହ ହେଲା ମୁଁ ମଧ୍ୟ ମୋର ରକ୍ତରୂପ
ସେଥିରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଇଲି । ମୋର ରକ୍ତରୂପ ମଧ୍ୟ ତାହା ଅଧିକ
ଦେଖାଇଲା ।

ଆଧୁନିକ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଗୁଡ଼ିକ ମନୁଷ୍ୟ ଦ୍ଵାରା ଗୁଳିତ ନ ହୋଇ
କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଦ୍ଵାରା ଗୁଳିତ ହେଉ ଥିବାରୁ ସେଥିରେ ସୁବିଧାରେ ଅଳ୍ପ ସମୟରେ
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଫଳ ଜାଣିହୁଏ ବୋଲି ସେଥିପ୍ରତି ଲୋକେ ଆକର୍ଷିତ ହୁଅନ୍ତି କିନ୍ତୁ
ଅନେକ ସମୟରେ ତାହା ଭୁଲଭାଲ ଫଳ ଦେଖାକଥାଏ ।

ସେସବୁ ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଜ୍ଞାନ ଦରକାର ହୁଏ । ସେପରି ଜ୍ଞାନର ଅଭାବରୁ ବହୁତ ବିସ୍ତ୍ରାନ୍ତ ଘଟେ । ଆମର ଓଡ଼ିଶାରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ ବିଲ୍ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ସାହାଯ୍ୟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବାରୁ ପ୍ରତି ବିଲ୍‌ରେ ଏତେ ଭୁଲ ରହୁଛି ଯେ ଗ୍ରାହକମାନେ ବୁଝାନ୍ତି ନାହିଁ ତ୍ରୁଟିମୟ ହେଉଛନ୍ତି ।

ସେହି ରକ୍ତରୂପ ପରୀକ୍ଷା ଯନ୍ତ୍ରକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରକ୍ତନଳୀର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନରେ ବସାଇ ପରୀକ୍ଷା ନ କଲେ ସେପରି ଭୁଲଭଟକା ହେବା ସ୍ୱାଭାବିକ ।

ସେ ଭଦ୍ରଲୋକ ହଂକଂରୁ ତାଙ୍କ ଟଙ୍କାରେ କୋଡ଼ିଏ ହଜାର ଟଙ୍କା ଦେଇ ସ୍ଥିର ଥିବା ଭୃତ୍ୟ କାମେରୁଟିଏ ଆଣିଥିଲେ । ସେଥିରେ ସେ ଆମର ଭୃତ୍ୟ ଉଠାଇ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେହି କାମେରୁର ଗ୍ରେଟ୍ ସ୍ଥିନ୍ ଦେହରେ ଆମକୁ ଆ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ଛବି ଆମକୁ ଦେଖାଇ ଦେଲେ ।

ଆମେ ସେଠାରେ କିଛି ସମୟ ରହି ସୁଖଲାପ କରି ସାରିବା ପରେ ପ୍ରଘପ ଆମକୁ ଆମ ଘରେ ଛାଡ଼ିବାକୁ ଆସିଲେ ।

ଆମେ ବସାକୁ ଆସିଲୁ ବେଳକୁ ଡାକର ଧନୁ ଆମକୁ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ସାନ୍ଧ୍ୟ ଶ୍ରେଜନରେ ଯୋଗ ଦେବାପାଇଁ ନେବାକୁ ଆସି ତ୍ରୁଟି ରୂପରେ ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିଲେ ।

ସେ ଆମକୁ ପୂର୍ବରୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ସମୟ ଦେଇଥିଲେ ତେଣୁ ଆମର ଡେଇଁ ହୋଇ ଯିବାରୁ ମୁଁ ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କଲି ।

ଆମେ ପ୍ରଘପ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେଇ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଧନୁଙ୍କ ସାଥରେ ତାଙ୍କ ଗୃହକୁ ଯିବାକୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲୁ ।

ପ୍ରଥମେ ଯାଇ ଆମେ ତାଙ୍କ ପିତାମାତାଙ୍କୁ ଦେଖାଇଲୁ । ତାଙ୍କର ପିତାମାତା ଜଣେ ଧର୍ମପ୍ରାଣ ବ୍ୟକ୍ତି ହୋଇଥିବାରୁ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ ଜଣାଇ ନେପାଳରୁ ଅଣାଇ ମୋ ପାଖରେ ରଖିଥିବା ଗୋଟିଏ ପଞ୍ଚମୁଖୀ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ମାଳି ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଉପହାର ଦେଲି ।

ଆମେ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଆସୁଥିବାର ଜାଣି ଆମର ସମ୍ବନ୍ଧନା ପାଇଁ ସେ ଶାଢ଼ୀ ଓ ସାର୍ଟ ଆଣି ରଖାଇଥିଲେ ତାହା ଆମକୁ ଉପହାର ଦେଲେ ।

ତାଙ୍କର ବନ୍ଧୁ ବ୍ୟବହାର ଓ ଆଦରରେ ଆପ୍ୟାୟିତ ହୋଇ ଆମେ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଡାକର ଧନୁଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କ ବାସଭବନକୁ ଆସିଲୁ ।

ଧନୁଙ୍କ ଘରେ ତାଙ୍କ ବଡ଼ ପୁଅଟି ଥଣ୍ଡା ଜ୍ୱର ଯୋଗୁ ଅସୁସ୍ଥ ଥିଲା । ତଥାପି ଆମେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମେ ବଛଣାରୁ ଉଠି ଡରଁ ରୁମ୍‌କୁ ଆସିଲୁ ।

ପୁଅରୁ ସେମାନେ ସିଙ୍ଗାପୁର ଯାଇଥିବାବେଳେ ତାଙ୍କ ବଡ଼ପୁଅ ସିଙ୍ଗାପୁରର ବଡ଼ ଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ଓ କାମେରରେ ଉଠାଇଥିଲା । ମେ ସେହି ଭଞ୍ଜ ଓ ଆଣି ଆମକୁ ଦେଖାଇଲା ।

ସିଙ୍ଗାପୁରରେ ସମୁଦ୍ର ପାଣି ଭିତରେ ଥିବା ସୁନ୍ଦର କାଚ ଟିଉବ ଭିତରେ ଯାହାଙ୍କର ସମୁଦ୍ର ତଳର ଜୀବ ଜନ୍ତୁଙ୍କର ଦୃଶ୍ୟ ଓ ଜଳ ଭିତରେ ଥିବା ମତ୍ସ୍ୟ ଓ ସାମୁଦ୍ରିକ ଜୀବମାନଙ୍କର ସନ୍ତରଣର ଚନ୍ଦ୍ରସବୁ ସେ ଉଠାଇ ଆଣିଥିଲେ । ସେହି ସବୁ ଦୃଶ୍ୟ ବିଶେଷରେ ଜଳଜନ୍ତୁମାନେ ପାଖକୁ ଲାଗିଆସୁଥିବା ବେଳେ ଯାହାମାନେ ତମକି ପଡ଼ୁଥିବାର ଅନୁଭୂତିର ଚନ୍ଦ୍ର ବଡ଼ ମନୋମୁରୁପକର ଥିଲା ।

ତାହାଛଡ଼ା ସିଙ୍ଗାପୁରର ଭଲ ଭଲ ସ୍ଥାନର ପ୍ରାକୃତିକ ଦୃଶ୍ୟ ଓ ସୁନ୍ଦର ସାଜସଜ୍ଜା ବଜାର ଓ ସହର ପ୍ରଭୃତିର ଚନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟ ଆମେ ସେଥିରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲୁ ।

ଦେହରେ ଜରଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଆମପରି ଅଜା ଆଉକୁ ଆଗ୍ରହ ସହକାରେ ସେ ସବୁ ଦେଖାଇବାର ଆଗ୍ରହ ତାହା ପ୍ରତି ଆମକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆକୃଷ୍ଟ କରୁଥିଲା ।

ସେ ଭଞ୍ଜ ଓ ସବୁ ସବୁ ସାନ ଶରୀର ଯାଇ ଗୁଡ଼ଏ ମୁଲ୍‌ବାନ ପଥର ଦେଇ ଆସିଲା । ସେମାନେ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା ଯିବା ସମୟରେ ଖଣିମାନଙ୍କରୁ ମିଳୁଥିବା ସୁନାମିଶା, ଅନ୍ୟ ଧାତୁମିଶା ଓ ସ୍ୱଚ୍ଛ ମାଲ ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣୀ ପ୍ରଭୃତି ଛୋଟ ଛୋଟ ମୁଲ୍‌ବାନ ପଥର ସବୁ ଦେଖାଇ ସେଥିରୁ ଅଠକିଶ ଗୋଟି ତହ ଆମକୁ ଉପହାର ଦେଲା ।

ମୁଁ କଟକରୁ ଧଙ୍ଗରେ ନେଇଥିବା ଛୋଟ ପିତଳ ଘୋଡ଼ା, କଇଁଚ
ଓ କାଠ ଆଖିଗେଟ୍ ଭିତରେ ଥିବା ଚଳନ୍ତା ପୋତ ପ୍ରଭୃତି ସେମାନଙ୍କୁ
ଉପହାର ଦେଲି ।

ଆମେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ରୂପରେ ବସିଥିବା ସମୟରେ ଡାକର ଧନୁଙ୍କର
ଫୋନ୍ ଘନ ଘନ ବାଜୁଥିଲା । ସେ ସେହି ଫୋନ୍‌ରେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱର୍ଗୀମାନଙ୍କୁ
ପରାମର୍ଶ ଦେଇ ଚାଲିଥିଲେ ।

ମାନୁ ମଧ୍ୟ ରତ୍ନନଗାଳାରେ ନାନା ସୁସ୍ୱାଦୁ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ
କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହିଥିଲା ।

କିଛିସମୟ ପରେ ଆମକୁ ଶ୍ରେଜନ ପାଇଁ ଡାକର ଆସିଲା । ଆମେ
ମମସ୍ତେ ଏକାଠି ବସି ଚଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାଛ, କୁକୁଡ଼ା ମାଂସ ପ୍ରଭୃତିରେ ତିଆରି
ସୁସ୍ୱାଦୁ ଚରକାଣ୍ଡ, ରୁଟି ଓ ଛାତ ଶ୍ରେଜନ କଲୁ ।

ଶ୍ରେଜନ ପରେ ପରେ ମାନୁ ଶାଢ଼ୀ ଓ ସାର୍ଟ ଆଣି ଆମକୁ ଉପହାର
ଦେଲା । ମୁଁ ଧନୁ ଓ ମାନୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ପାଇଁ କୌଣସି ଉପହାର ଆଣି
ନ ଥିବାରୁ ବଡ଼ ଲଜିତ ହେଲି । ମୁଁ କଟକରୁ ଆସିଲାବେଳେ
ସେମାନଙ୍କର ସେଠାରେ ଥିବା ଅସ୍ତିତ୍ୱ କଥା ମଧ୍ୟ ଜାଣି ନ ଥିଲି । ଏଠାକୁ
ଆସି ପ୍ରଘାପଙ୍କ ଜରିଆରେ ସେମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ପରିଚୟ ହେଲା ।

ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ କେବଳ ସୁନମ ଓ ସୁଦେଶଙ୍କ ଚିଠି
ପାଇଥିଲି । ତେଣୁ ସୁନମ ପାଇଁ ସମ୍ବଲପୁର ପାଟ, ସୁଦେଶ ପାଇଁ ପ୍ୟାଣ୍ଟ
ସାର୍ଟ କନା, ଶିଶୁଟି ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଆମେରିକାନ୍ ଡ୍ରାଉ ଓ କାତ ପ୍ରଭୃତି
ଆଣିଥିଲି । ସେମାନଙ୍କ ନିଜଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଛୋଟ ଛୋଟ ଉପହାର ସବୁ
ଆଣିଥିଲି । ସେସବୁ ବନ୍ଧା ସରିଥିବାରୁ ସେତେବେଳେକି ମୋ ନିକଟରେ
ଆଉକିଛି ଉପହାର ନ ଥିଲା ।

ତେଣୁ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ କଟକ ଆସିଲେ ମୋ ଘରକୁ ଆସିବାକୁ
ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ଉପହାର ଦେଇପାରିବ ବୋଲି
ଭାବିଲି ।

ସେଠାରେ ଗପସପ କରୁ କରୁ ବହୁ ଶୁଣି ହୋଇଗଲା । ତାଙ୍କ ଘଣ୍ଟାରେ ୧୨ଟା (ଆମ ଘଣ୍ଟାରେ ସାଢ଼େ ଏଗାରଟା) ବାଜିଗଲା ।

ବିଶେଷରେ ଶ୍ରେୟନ ପରେ ପରେ ଧନୁ ତାଙ୍କର ପିତାଙ୍କଠାରୁ ଡାକରା ମାରି ତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇଥିଲେ । ସେହିଦିନ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କର ଜଣେ ଦୁର ସମ୍ପର୍କୀୟ ଲୋକଙ୍କର ମହାପ୍ରୟାଣ ଦୃଷ୍ଟିଥିଲା । ତାଙ୍କର ଘର ଧନୁଙ୍କ ଘରଠାରୁ କିଛି ଦୂରରେ ଥିଲା ।

ଧନୁ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କୁ ଗାଡ଼ିରେ ଧରି ସେଠାକୁ ଯାଇଥିଲେ ।

ସେମାନେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିର ଲୋକଙ୍କୁ ସମବେଦନା ଜଣାଇ, ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ଦେଇ ଫେରୁ ଫେରୁ ବେଶି ସମୟ ଅତିବାହିତ ହୋଇଗଲା ।

ଧନୁ ଆସିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆମେ ଘରକୁ ଫେରିବାକୁ ତାଙ୍କସଙ୍ଗେ ବାହାରିପଡ଼ିଲୁ ।

ମାନ୍ନ ଓ ସେହି ବାର ଚଉଦବର୍ଷର ଦୁଇଟି ସ୍ନେହଶୀଳ ପିଲାଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ଦେଇ ଆସିବାରେ ଆମ ଆଖି ମଧ୍ୟ ଛଳ ଛଳ ହୋଇଗଲା ।

ସୁଦେଶଙ୍କ ଘରେ ପ୍ରାୟ ନଅଟା ବେଳକୁ ସମସ୍ତେ ନିଦ୍ରା ଯାଆନ୍ତି, ନାରଣ ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜ ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯିବାପାଇଁ ସକାଳ ଛଅଟାବେଳକୁ ଉଠି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାକୁ ପଡ଼େ ।

ଆମେ ଫେରିଲାବେଳକୁ ସୁଦେଶର ବାପା, ମା' ନିଦ୍ରା ଯାଇଥିଲେ; କିନ୍ତୁ ସୁଦେଶ ଓ ସୁନମ ଆମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ଡ୍ରଇଂ ରୁମ୍‌ରେ ବସି ରହିଥିଲେ ।

ଆମକୁ ସେଠାରେ ଛାଡ଼ି ଧନୁ ଆମଠାରୁ ବିଦାୟଦେଇ ଚାଲିଗଲେ । ସୁଦେଶ ଓ ସୁନମଙ୍କୁ ସେଦିନ ନିଦ ଲାଗୁ ନ ଥିଲା । ଆମ ସଙ୍ଗେ ଆଳାପ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଆଗ୍ରହରେ ଚାହିଁ ରହିଥିଲେ ।

ଆମେ ଦେଶକୁ ଫେରି ସୁନମର ଲୋକଙ୍କୁ କ'ଣ କହିବି ଓ କ'ଣ ଲେଖିବି ସେ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା ଚାଲିଲା ।

ସୁଦେଶର କଟକର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ କଥା ମଧ୍ୟ ପଡ଼ିଲା । ସେ ଯାହାହେଉ ଆମେ ଆଉ ଚଳନ୍ତୁ ନ କର ସମସ୍ତେ କିଛି ସମୟରେ ଗୋଲବାକୁ ଚାଲିଗଲୁ ।

ଲେଉଟାଣି ପ୍ରସ୍ତୁତ

ମରସସ୍ତରେ ଆମ ରହଣୀର ପନ୍ଦର ଦିନ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯାଉଛି । ଆଜି ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଘରକୁ ଫେରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସେ ଦେଶରେ ପନ୍ଦର ଦିନ ରହଣୀ ପାଇଁ ଅନୁମତି ମିଳିଥିଲା । ଆଉ ରହିବା ଆମ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ନ ଥିଲା । ମୁଁ ଆମର ଫେରିବା ଟିକେଟ ରିକନଫର୍ମ କରାଇବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଟ୍ରାଭଲ୍ ଏଜେଣ୍ଟକୁ କହିବାକୁ ଘାସଗଲୁକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲି । ତାଙ୍କ ମହର୍ଯ୍ୟାଣୀ ସେହି ଏଜେଣ୍ଟକୁ ସେଥିପାଇଁ ଫୋନ୍ କରିଥିଲେ ।

ସେ ଏଜେଣ୍ଟ ଏଆର୍ ମରସସ୍ ଅଫିସରୁ ବୁଝି କହିଲେ ମୋର ଯାସାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇନାହିଁ କିମ୍ବା ସେଦିନ ବିମାନରେ ଆଉ ସିଟ୍ ମଧ୍ୟ ଖାଲ ନାହିଁ । ସବୁ ସ୍ଥାନ ପୁରଣ ହୋଇଯାଉଛି ।

ସେକଥା ଶୁଣି ମୋ ପ୍ରାଣରେ ଦକା ପଶିଗଲା । ଆଜି ଯାଇ ନ ପାରିଲେ ଏ ଦେଶରେ ରହି ନ ପାରି ହୁଏତ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କୁ କାରାଗାରରେ ଅପେକ୍ଷା କରି ସମୟ କଟାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯଦି ମୁଁ ଚକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଲି ।

କିନ୍ତୁ ସେକଥା ଶୁଣି ପୁନର୍ ଖୁସି ହୋଇ କହି ପକାଇଲେ, “ଭଲ ହେଲା, ତୁମେ ଆଉ କେତେଦିନ ଆମ ପାଖରେ ରହିଯାଇ ପାରିବ ।”

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦେଶରେ ଅନ୍ୟ ଦେଶର ଲୋକେ ସେ ଦେଶକୁ ଯିବା ଆସିବା କରିବା ପାଇଁ ଓ ସେ ଦେଶରେ ବସବାସ କରି ରହିବା ପାଇଁ କଟକଣା ଓ ନିୟମମାନ ରହିଛି ।

ସେଠାରେ ଶବ୍ଦଶିକ୍ଷକ ରହିବାକୁ ହେଲେ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଭାଷା ଦରକାର ହୁଏ । ନିଜର ବାପ କି ପୁଅ ଥିଲେ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ନେଇ ରହିବୁଏ । ସେ ଦେଶରେ ଶିକ୍ଷା କରୁଥିଲେ କିମ୍ବା ଗରଳାଶୁ ବୁକର କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ରହିବା ସୁବିଧାଜନକ ହୁଏ ।

ମୁଁ କେବଳ ପର୍ଯ୍ୟଟକ ଅନୁମତିରେ ଆସିଥିବାରୁ ମୋର ସେ କୌଣସି ସୁବିଧା ନ ଥିଲା । ମୁଁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମୋର ବନ୍ଧୁ ଇଞ୍ଜି ନିୟୁରଙ୍କ ନିକଟକୁ ଫୋନ୍ କଲି । ସେ କହିଲେ, “ମୋ ପୁଅ ତ ତୁମ ଯାତ୍ରାର ରକ୍ତନ୍ଦ୍ରମୈସନ୍ କରାଇଥିଲା, ଏବେ କ’ଣ ହେଲା ମୁଁ ତାକୁ ପଚାରି ବୁଝୁଛି ।”

ଏନ୍. ସି. ଦାସ ଦମ୍ପତି ଓ ଆମେ ଦୁହେଁ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରୁପ୍ ଟିକଟରେ ଆସିଥିଲୁ । ଆମର ଏକ ସଙ୍ଗରେ ଫେରିବାର କଥା । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଭାଷା ଥିବାରୁ ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରତିନିଧୀତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଆଉ ଆଠ ମାସ ରଖାଇବା ପାଇଁ ବୁଝିବାରୁ ତାଙ୍କ ଷଡ଼୍ ଆନନ୍ଦଙ୍କ ସହାୟତାରେ ସେ ଦୁହେଁଙ୍କ ଯାତ୍ରାର ଦିନ ଦୁଃଖୀୟ ଦେଇଥିଲେ ।

ପ୍ରତିକାଂକ୍ଷାରୁ ଫୋନ୍ ପାଇ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିମାନ ଅଫିସକୁ ଧାଇଁଲେ । ଟିକଟରେ ମୋ ନାମ ବି. କେ. ଦାସ ଓ ତାଙ୍କ ନାମ ଏନ୍. ସି. ଦାସ ବୋଲି ଲେଖାଯାଇଥିଲା । ମୋ ନାମ ପଛରେ ଡାକ୍ତର କି ପ୍ରଫେସର କିଛି ନ ଥିଲା କିମ୍ବା ପୁରୁଣାମ ଦିଆଯାଇ ନ ଥିଲା । ତେଣୁ କେଉଁ ଦାସ ଦମ୍ପତି ଯିବେ କେଉଁ ଦାସ ଦମ୍ପତି ରହିବେ ତାହା ବିମାନ ଅଫିସ ଠିକ୍ କର ନ ପାରି ଫ୍ଲାଇଟ୍ ସିଡ୍ଲାଇ ବା ଯାତ୍ରା ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ରେ ଆମ କାହା ନାମ ନ ଦେଇ ଦୁଇଟି ସିଟ୍ ରିଜର୍ଭ୍ ରଖିଥିଲେ । ତେଣୁ ଆଉ କୌଣସି ସ୍ଥାନ ଖାଲି ନ ଥିବା କଥା ଏକେଣ୍ଡକୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ସେ ଅଫିସକୁ ଯାଇ ସେ ରିଜର୍ଭ୍ ସିଟ୍ ଦୁଇଟି ଆମ ଦୁହେଁଙ୍କ ନାମରେ କରାଇ ରକ୍ତନ୍ଦ୍ରମୈ କାଗଜ ସଙ୍ଗରେ ଆଣି ମୋତେ ଫୋନ୍ କରିବାରୁ ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି ।

ତା’ପରେ ଆମେ ଆମର ଯାତ୍ରାପାଇଁ ଜନସମସ୍ତ ସଜାଡ଼ିବାରେ ଲାଗିପଡ଼ିଲୁ ।

ସୁଦେଶ ଓ ପୁନମ ଏକ ଦାମିକଥା ଓଜନଦାର କାରେ ବୁ ସେହି ଆମ ଘର ପାଇଁ ଉପହାର ଦେବାକୁ କଣି ଆଣିଥିଲେ । ସେ ଜନଷକୁ ଦେଖି ମୁଁ ବିମାତ୍ର ଭାବରେ ତାହା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କଲି । ଆମେ ବନ୍ଦେରୁ ସିଧା ଘରକୁ ନ ଫେରି ଗୁଜୁରାଟ ଯାଇ ସେଠାରୁ ଫେରି କଟକ ଗାଡ଼ି ଧରିବାର କଥା ଥିବାରୁ ବାଟରେ ସେ ମୁଲ୍‌ବାନ କାତ ଜନଷଟି ଭାଙ୍ଗି ଯାଇ ଗୁଣ୍ଡା ହୋଇଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି ବୋଲି ସେମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇଦେଲି ।

ସେମାନେ ମୋ କଥାରେ ବୁଝିଯାଇ ତାହାକୁ ଫେରାଇ ନେଇ ପରେ ମୋ ନାତୁଣୀ ଦୁର୍ଦ୍ଦିକ ପାଇଁ ଦୁଇ ଭିନୋଟି ଗ୍ରେଟ ହାଲୁକା ଉପହାର ଆଣି ଦେଲେ ।

ଜଣକେ ୨^୦ କିଲୋରୁ ବେଶି ନିଜ ସଙ୍ଗରେ ବିମାନରେ ନେଲେ ପ୍ରତି ଅଧିକା କଲେ ପାଇଁ ଶହେ ଦୁଇଶହ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକା ପଡ଼ିବ ଜାଣି ମୁଁ ମୋର ଜନଷପତ୍ର କମ୍ କରାବାରେ ଲାଗିଥିଲି । ମୁଁ ସମୁଦ୍ର କୂଳରୁ ଗୋଟାଇକରି ଆଣିଥିବା ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ବଡ଼ ବଡ଼ କୋରାଲ ଖଣ୍ଡମାନ ସେଠାରେ ଛୁଡ଼ିଆସିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲି ।

ଅପରାହ୍ନରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେବାପାଇଁ ମୁଁ ସାହୁ ବୁଲି ଗଲି । ହିତଲୁଲଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଦୁଇଦିନ ହେବ ଦେଖାହୋଇ ନ ଥିଲା । ମୁଁ ଯାଇ ତାଙ୍କ ଘର ଦୁଆରେ କଲିଂ ବେଲ୍ ଦେଲି; କିନ୍ତୁ ସେ ନ ଥିଲେ । ଇଂଲଣ୍ଡରୁ ଆସିଥିବା ତାଙ୍କ ପୁରୁଷଙ୍କ ସଙ୍ଗେ କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟସ୍ତ ରହି ଅନ୍ୟସ ବୁଲିଯାଇଥିଲେ । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଆଉ ଦେଖାହେଲା ନାହିଁ ।

ପ୍ରଫେସର ଘାଗଲଲ ତାଙ୍କ କଲେଜରୁ ଫେରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ କିଛିସମୟ ଆଳାପ କଲପରେ ସେ ତାଙ୍କ ପିଲାଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଘରେଇ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଘରୁ ଆଣିବାକୁ ଯାଉଥିବାରୁ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଗପସପ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଗାଡ଼ିରେ ଯିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ । ମୁଁ ତରତର ହେଉଥିବାରୁ ଶୀଘ୍ର ଫେରିଆସିବା ପାଇଁ ସେ ମୋତେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଲେ ।

ଅନ୍ୟମାନେ ମୋତେ ଦେଖି ବିଦାୟ ନେବାକୁ ଆମ ବସକୁ ଆସିବାର ଥିଲା । ମୋର ଯିବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ମଧ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ନ ଥିଲା ।

ତେଣୁ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯିବାପାଇଁ ମୋର ଇଚ୍ଛା ନ ଥିଲା । ତଥାପି ମୁଁ ସ୍ନେହବନ୍ଧନ ଏହି ନ ପାରି ନାସ୍ତିବାଣୀ ନ ଶୁଣାଇ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ବାଦାରି ପଡ଼ିଲି ।

ବାଟରେ ସେ ମୋତେ ତାଙ୍କ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ୱପାଳିତ ନିଜ ଘରଟି ଦେଖାଇଲେ । ସେ ଜଣେ ନାମଜାଦା ଓକିଲ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସେହି ବିଳାସପୁର୍ଣ୍ଣ ୩ ତାଲ ବଣିଷ୍ଟ ସୁନ୍ଦର ପ୍ରାୟାଦଟି ସେ ସାହିର ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଘରଠାରୁ ବାରି ହୋଇଯାଉଥିଲା ।

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କ ସରକାରୀ ବାସଭବନରେ ନ ରହି ସେଠାରେ ରହି, ତାଙ୍କ ରହିବା ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭବ୍ନ ନେଉଥିବାରୁ ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟରେ ହଇଚଇ ପଡ଼ି ସେ ଅଳ୍ପଦିନ ଲେଖେ ସେ ଗୃହ ଗୁଡ଼ି ସରକାରୀ ଭବନକୁ ବୁଲି ଯାଇଥିବା କଥା ଶୁଣିଲି ।

ପିଲାଙ୍କ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଘାଗଲଲ ମମୁ ଦ୍ର କୁଲର ଏକ ରମଣୀୟ ସ୍ଥାନକୁ ମୋତେ ଦେନିଗଲେ । ସେଠାରେ ସମୁଦ୍ରର କଳା ଭ୍ରମର ପରି ଜଳରାଶି ମମୁ ଦ୍ର ତଟକୁ ଧୀର ମନ୍ଦିର ଗଡ଼ିବ ଆସି ସମୁଦ୍ର କୂଳର ଧବଳ ବାଲୁକାକୁ ଶୁଭ୍ର ଫେନିଲ ହାତ ପିଛାଇ ବୁଲିଯାଉଥିଲା ।

ସେହି ଚଟର ଦୁଇପଟେ ଅନତି ଦୂରରେ ଥିବା ସବୁଜ ପାହାଡ଼ ସବୁ ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ ବୁଝିଁ ବୋଧହୁଏ ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଉପଭୋଗ କରୁଥିଲେ । ମୁଁ ଗାଡ଼ରୁ ଓହ୍ଲାଇ ସେଠାରେ ଠିଆହୋଇ ରହିଲି ।

ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭାବପ୍ରବଣ ହୋଇ ଉଠିଲି । ସେତିକିବେଳେ କବିବର ରାଧାନାଥ ଚିଲିକା ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ଲେଖିଥିବା ପଦ୍ୟ ଦୁଇଧାଡ଼ି ମୋର ମନେ ପଡ଼ିଗଲା ।

“ସୁନ୍ଦରେ ତୃପ୍ତିର ଅବସାଦ ନାହିଁ
ଯେତେ ଦେଖୁଥିଲେ ନୂଆ ଦିଶୁଥାଇ ।”

ସେଠାରୁ ମୋର ପଦ ଚଳିଲା ନାହିଁ । ସତେ ଯେପରି ସେ ଦେଶ ଗୁଡ଼ି ଗୁଲିଯିବା ପାଇଁ ମୋ ମନ ଭିତରେ ଶୋଭା ଜାତ ହେଉଥିଲା ।

ମୁଁ ସେଠାରେ ନିବାସକରି ଠିଆହୋଇ ରହିଥିବାବେଳେ
“ଆସନ୍ତୁ ଯିବା କହି ପ୍ରାର୍ଥନା ମୋ କାନ୍ଧରେ ହାତ ମାରିଦେବାରୁ ମୁଁ
ତମକପଡ଼ି ତାଙ୍କର ଅନୁସରଣ କଲି ।

ପ୍ରାର୍ଥନା ତାଙ୍କ କନ୍ୟାକୁ ତା’ର ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଘରୁ ଆଣି କୃତବର୍ଣ୍ଣ
ବଜାର ଆଡ଼େ ଗାଡ଼ି ଚଳାଇଲେ । ସମୟ ଡେଇଁ ହେଉଥିବାରୁ ସିଧା
ଘରକୁ ନ ଯାଇ ସେ ବଜାର ଆଡ଼େ କାହିଁକି ଗାଡ଼ି ଚଳାଇଲେ ଭାବ
ମୋର ମନ ଛଟପଟ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ସେ ଗୋଟିଏ ଷ୍ଟେସନାରୀ ଦୋକାନ ସାମନାରେ ଗାଡ଼ି ରଖି ସେ
ଦୋକାନ ଭିତରେ ପଶିଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ମୋତେ ସେହି ଦୋକାନ
ଭିତରକୁ ଡାକିଲେ ଯେଉଁ ଷ୍ଟାଣ୍ଡର ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ସୋଭେନିଅର
ଦେଖାଇ ମୋତେ କପରି ଲଗୁଛି ବୋଲି ପଚାରିଲେ । ତାଙ୍କ ମନ ରକ୍ଷା
କରିବାକୁ ତାହା ଖୁବ୍ ଭଲ ହୋଇଛି ବୋଲି ମୁଁ କହିଲି । ମୋ ପାଟିରୁ
କଥା ନ ସରୁଣୁ ସେ ସେହି ଜନସଞ୍ଚିକ୍ କଣି ସଙ୍ଗରେ ଧରି ଗାଡ଼ିକୁ
ଆସିଲେ ।

ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ଆସୁଥିଲା । ଆମେ ଖିଆପିଆ ସାରି ରାସ ସାଡ଼େ
ସାତଟା ସୁଦ୍ଧା ବିମାନ ବନ୍ଦରକୁ ଯିବାପାଇଁ ବାହାର ପଡ଼ିବାର କଥା,
ତେଣୁ ମୁଁ ପ୍ରାର୍ଥନାଙ୍କ ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଘରକୁ ଚାଲି
ଆସିଲି ।

ମୁଁ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲାବେଳକୁ ଏନ୍. ସି. ଦାସଙ୍କ ପରିବାରର ସମସ୍ତେ
ଆସି ମୋତେ ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିଲେ ।

ଏନ୍. ସି. ଦାସ ମୋତେ ଥଣ୍ଡାରେ କହିଲେ, “ଏତେବେଳେଯାଏ
କିଆଡ଼େ ଥିଲୁ, ତୁମର କ’ଣ ବୁଲୁବୁଲି ସରି ନାହିଁ ? ଏଠାରୁ ଚାଲି-
ଯିବାକୁ ମନ ବଳୁ ନାହିଁ ? ତେବେ ମୋ ସଙ୍ଗେ ରହିଯାଅ, ତୁମେ ରହିବାର
ମୁଁ ସବୁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରାଇ ଦେବି ?”

ପ୍ରଥମ ମୋ ବିମାନ ଯାହାର ଚିହ୍ନଟମ୍ପେସନ୍ କାଗଜ ଦେଖି
ଆସିଥିଲେ । ମୁଁ ଏନ୍. ସି. ଦାସଙ୍କ କଥାଟି ଉତ୍ତର ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ସେ
କାଗଜ ଖଣି ମୋ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ ।

କହି ସମୟ ଆଳାପ ପରେ ଆମଠାରୁ ବଦାୟ ଦେନ ଚିଠି ଲେଖିବ
କହି ସେମାନେ ଚାଲିଗଲେ ।

ତା ପରେ ପରେ ସୁଦେଶଙ୍କର ଭଉଣୀ ଭଣୋଇ ଓ ଘାଗଲଲ
ପରିବାର, ପ୍ରଭୃତି ଆମକୁ ବଦାୟ ଦେବାକୁ ଆସି ଉପହାର ମାନ ଦେଇ
ଭାବପ୍ରବଣ ଅବସ୍ଥାରେ ଆମଠାରୁ ବଦାୟ ଦେନ ଚାଲିଗଲେ ।

ଆମେ ଆମ କୋଠାକୁ ଯାଇ ଜନସପଥ ସଜଡ଼ା ସଜଡ଼ି କରିସାରି
ଶୋଜନ ଶାଳାକୁ ଆସିଲୁ । ସୁଦେଶ, ପୁନମ ଓ ଆମେ ଦୁହେଁ ବସି ଏକତ୍ର
ଶୋଜନ କଲୁ ।

ଆମକୁ ବିମାନ ବନ୍ଦରରେ ଛୁଡ଼ି ଆସିବା ପାଇଁ ସୁଦେଶ ଓ ପୁନମ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଗଲେ ତାଙ୍କ ଗାଡ଼ିରେ ଆମ ଜନସପଥ ଲଦା ସରିଲା ।
ସେଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୪୦ କି. ମି. ଦୂରରେ ଥିବା ପୋର୍ଟଲୁଇ ବିମାନ ବନ୍ଦର
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆମେ ଯାତ୍ରା କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସୁଦେଶଙ୍କ ପିତାମାତାଙ୍କଠାରୁ
ବଦାୟ ନେଲୁ ।

ଗାଡ଼ି ଭିତରେ ଆମ ସଙ୍ଗେ ଆମକୁ ଛୁଡ଼ିବାକୁ ଯାଉଥିବା ପୁନମ
ଅତି ଭାବ ପ୍ରବଣ ହୋଇ ଉଠିଲେ । ତାଙ୍କ ଆଖି ଛଲ ଛଲ ହେଉଥିଲା ।
ଯେ ହଠାତ୍ ମୋ ସହଧର୍ମିଣୀଙ୍କ କୋଳରେ ମୁହଁ ମାଡ଼ି, “ମାଉସି ମୋତେ
ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଯାଅ ବୋଲି କହି କରଁ କରଁ ହୋଇ କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ବାସନ୍ତୀ ତ କୁ ବହୁତ ବୁଝା ବୁଝି ଚାଲି କହିଲେ “ତୁମକୁ ଏଠାରେ
କିଏ ଅଟକାଇ ରଖୁଛି । ପିଲାଟି ଅତି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହୋଇଥିବାରୁ ସିନା ତୁମେ
ଯାଇପାରୁ ନାହିଁ । ପିଲାଟି ଟିକିଏ ବଡ଼ ହୋଇ ଚାଲିଯାଏ ତେବେ
ତୁମେ ତାକୁ ନେଇ ତୁମ ମାତାଙ୍କୁ ଦେଖି ଆସି ପାରବ ।

ମେ ମାସରେ ଉଦୟପୁରଠାରେ ପୁନମର ପିତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଥିଲା ।
ସେତେବେଳେ ସେ ଭରତ ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆସନ୍ନ ପ୍ରସବା ଥିବାରୁ
ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଯିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ ମାଆକୁ ଦେଖିବାକୁ
ଯିବାପାଇଁ ସେ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ ଉଠୁଥିବା ସ୍ବାଭାବିକ ।

ନିଜର ବୋଲି ଭବୁଥିବା ଲୋକ ଦେଖିଲେ ଶୁଣି ହୋଇ ରହିଥିବା କୋହ ମନକୁ ମନ ଭିତରୁ ବାହାରି ଆସେ । ପୁନମଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ନାହାହିଁ ଘଟିଥିଲା ।

ଗାଡ଼ି ଆସି ବିମାନ ବନ୍ଦର ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଆମେ ସୁଦେଶ ଓ ପୁନମଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ଘେନି ସେ ବନ୍ଦର ଭିତରକୁ ଗଲୁ ।

ରାନ୍ଧି ଦଶଟା ବେଳକୁ ବିମାନ ଯାହା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ପୂର୍ବପରି ଆମ ସାମନା ସ୍ଥାନରେ ଭିତ୍ତି ଦେଖାଗଲା, କିନ୍ତୁ ଏଥର ମରସସ୍ୱର ସୁନ୍ଦର ଚନ୍ଦ୍ର ପରିବର୍ତ୍ତି ବସେ, ଚନ୍ଦ୍ର ତାରକାଙ୍କର ଉଲ୍ଲୁଖିତ ଅନ୍ଧ ନଗ୍ନତା ଓ ଖେଳ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା ।

ମୁଁ ଆଖିକୁଳ ମରସସ୍ୱ ଯାହାର ସମୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ଲାଗିଲି । ମରସସ୍ୱରେ ପ୍ରକୃତ ରାଶିର ଚରନ୍ତନ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେଠାର ଆଧୁନିକ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ବ୍ୟବସାୟର କୃତ୍ରିମ ସାଜସଜ୍ଜାର ସମନ୍ୱୟ ଶୁଭିଳ ।

ସେଠାର ଅଧିବାସୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ପରିସର ଭିତରେ ତାଙ୍କ ପରମ୍ପରାଗତ ଜୀବନ ନିବାହରେ ବୁଡ଼ି ରହିଥିବା ବେଳେ, ସମୁଦ୍ର ତଟରେ ବିଦେଶୀମାନଙ୍କର ନଗ୍ନ ବିଳାସ ବ୍ୟସନର ସୁଅ ଛୁଟିଛି । ସେହି ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଶିଳ୍ପରୁ ହିଁ ସେ ଦେଶ ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ କରି ଧନୀ ଦେଶରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି ।

ସେଠାର ସାଧାରଣ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକଙ୍କର ବେଶଭୂଷା ଅତି ସଞ୍ଜିତ ଥିବାବେଳେ ବେଳାଭୂମିରେ ଆଧୁନିକ ଅନ୍ଧ ନଗ୍ନ ପହଁରା ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିଥିବା ନାଗର ପ୍ରେମ ସୁନ୍ଦାଗର ଚନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍ଭାସିତ ହୋଇ ଉଠୁଛି ।

ସେ ଦେଶର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ପକେଟମାର ଚାଲିଛି । ସାଧୁ ଅଧିବାସୀମାନେ ତାଙ୍କ ଗୃହବାସ ଓ ବ୍ୟବସାୟ ଘେନି ବ୍ୟସ୍ତ ଥିବାବେଳେ, ବିଦେଶର ଅସାଧୁ ଧନୀ ବ୍ୟବସାୟୀ, ବିଦେଶୀ ରାଜନୀତିକ ଓ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଚନ୍ଦ୍ର ତାରକାମାନଙ୍କର ସେ ରାଜ୍ୟ ଏକ ବେଳା ଭୂମିରେ ପରିଣତ ହେବାକୁ ଗଢ଼ିଛି ।

ସେ ଦେଶକୁ ଏପରିସବୁ ବିରୋଧକ୍ରମର ଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵ ଘାରିବାରେ ଲାଗିଲଣି ।
ତେଣୁ ସେ ଦେଶର ଭବିଷ୍ୟତ କଣ ହେବ ତାହା ଅନିଶ୍ଚିତ ।

ସେ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରାକୃତିକ ଓ କୃତ୍ରିମ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସବୁ ରହିଛି ।
କିଏ କେଉଁଟା କିପରି ଦେଖୁଛି ତାହା ଦର୍ଶକର ମନୋବୃତ୍ତି ଉପରେ ହିଁ
ନିର୍ଭର କରେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଯିଏ ସେ ରାଜ୍ୟକୁ ଯେଉଁ ଦୃଷ୍ଟିରେ
ଦେଖିବାକୁ ଚାହୁଁବ ସେ ସେପରି ଭଲ ବା ମନ୍ଦ ଦେଖିପାରିବ ।

ମୁଁ ଏପରି ଭାବୁ ଭାବୁ ଆମ ବିମାନର ଉଡ଼ାଣ ସମୟ ସାଢ଼େ-
ଭାରିଦଶା ଗତ ହୋଇଗଲା ।

ଆମର ବିମାନ ପ୍ରକୃତ ସୁନ୍ଦରୀ ମଣ୍ଡସସ୍ ରାଜ୍ୟକୁ ପାଞ୍ଚହଜାର
ମାଇଲ ପଛରେ ଛାଡ଼ି ବମ୍ବେ ବିମାନ ବନ୍ଦରରେ ୩୧ ତାରିଖ ସକାଳ
ଛଅଟାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ବିମାନଯାତ୍ରୀମାନେ ବିମାନରୁ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ସଜବାଜ ହେଲେ ।
ମୋର ସମସ୍ତ ଭାବନାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣଚ୍ଛେଦ ପଡ଼ିଗଲା । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ମୋ ଆସନରୁ
ଉଠି ବିମାନରୁ ଓହ୍ଲାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଗଲା ।

ଆମେ କିପରି ବମ୍ବେ ବିମାନ ବନ୍ଦର ପାର ହୋଇ ବାହାରେ
ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିବା ଆମ ଆତ୍ମୀୟ ସ୍ଵଜନ ଅମରନାଥ ଓ କୁନ୍ତଳାକୁ ଦେଖିବାକୁ
ସେଥିପାଇଁ ଆମ ମନ ଉଦ୍‌ଗ୍ରୀବ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

ଆମେ ଆମର ଜିନିଷ ନେଇ ବାହାରକୁ ଆସିଲା ବେଳକୁ ବର୍ଷା
ଗୁଲୁଥିଲା, ତଥାପି ଝିଆରୀ ଓ ଝିଆରୀ ଜୋରି ତାଙ୍କ ଗାଡ଼ି ଧରି ଆମକୁ ହିଁ
ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥିଲେ । ଆମେ ମରସସ୍ ଯାତ୍ରାର ସ୍ମୃତିକୁ ପଛରେ
ପକାଇ ସେମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସେମାନଙ୍କ ଘରକୁ ଗଲୁ । ସେଠାରେ ଆଦରର
ନାତୁଣୀ ଦୁଇଟି ଆମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥିଲେ । ସାନ ଅଜା ଆଜକୁ
ଦେଖି ଅତି ଖୁସି ହୋଇଗଲେ ।

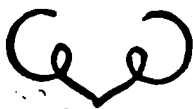
ମରସସ୍‌ରୁ ଫେରି ସିଧା କଟକ ନ ଆସି ଆମେ ବମ୍ବେରୁ ଦ୍ଵାରକା
ଯାଇ ଫେରିବା ପାଇଁ ତା ୯ ରାତି କୋଣାର୍କ ଗାଡ଼ି ପାଇଁ ଟିକଟ କଲା-
ହୋଇଥିଲା ।

ଆମେ ବମ୍ବେରୁ ଦୁଇ ତାରିଖରେ ଦ୍ଵାରକା ଅଭିମୁଖେ ଟ୍ରେନରେ ଯାହାକରି ତା ୩ ରିଖ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ ।

ଗୁରୁ ତାରିଖ ଦିନ ଦ୍ଵାରକା ମନ୍ଦିର, ଭେଟ ଦ୍ଵାରକା ମନ୍ଦିର, ଉକ୍ତିଶ୍ରୀ ମନ୍ଦିର, ନାଗେଶ୍ଵର ମନ୍ଦିର ଓ ଗୁଜୁରାଟର ସନସେଟ୍ ପର୍ବଣ ସବୁ ଦେଖିଲୁ ।

ପାଞ୍ଚ ତାରିଖରେ ପୋରବନ୍ଦର, ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ଘର ଓ କାଶ୍ମିରରେ ଦେଖି ସୋମନାଥ ମନ୍ଦିର ଦେଖିବାକୁ ଗଲୁ । ସୋମନାଥ ମନ୍ଦିର ଦେଖିସାରି ଭରତ୍ସଲ ନାମକ ସ୍ଥାନରେ ରାତିଟା କଟାଇଲୁ ।

ଛଅ ତାରିଖ ସକାଳେ ରାଜକୋଟ ଦେଇ ଛଅ ତାରିଖ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଅହମଦାବାଦରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ସେଠାରେ ରାତ୍ରି ଯାପନ କଲୁ । ସାତ ତାରିଖ ଦିନ ସକାଳେ ସାବରବଣୀ ଆଶ୍ରମ ଓ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କର ଅଷ୍ଟମ୍ଭ ମନ୍ଦିର ଦେଖି ଫେରିବା ପରେ ପରେ ଲଗାଣ ବର୍ଷା ଲାଗି ରହିଲା । ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଆମର ଗୁଜୁରାଟ ମେଲରେ ବମ୍ବେ ଫେରିବାର ଥିଲା କିନ୍ତୁ ବର୍ଷା ବର୍ଷା ଯୋଗୁ ସବୁ ଗାଡ଼ି ବାଡ଼ିଲ ହୋଇଗଲା । ଆଠ ତାରିଖରେ ମଧ୍ୟ ବର୍ଷା ଲାଗିରହିଲା । ଆମେ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଭୃତ୍ତାଜାହାଜ ଟିକେଟ କରି ୯ ତାରିଖ ସକାଳେ ବମ୍ବେରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ରାତିରେ କୋଣାର୍କରେ ବସି ୧୧ ତାରିଖରେ ଠିକ୍ ମାସକପରେ ପୁଣିଆସି ଭୁବନେଶ୍ଵରରେ ପହଞ୍ଚି କଟକ ଫେରିଲୁ ।

ଅଗୁରୁ

ଗୁରୁ

୭ମ ପୃଷ୍ଠା ୧ ଧାଡ଼ି	ଗଜ	ମାଲଲ
୧୩ ,, ୧୮ ଧାଡ଼ି	ଟଙ୍କା	ଶହ
,, ୧୮ ଧାଡ଼ି	ବରଜମାନ	ବରମା
୧୭ ,, ୨୪ ଧାଡ଼ି	ବରଜମାନ	ବରଜମାନ
୨୭ ,, ୩୦ ଧାଡ଼ି	ସୁଦେଶ	ସୁଦେଶ
୩୦ ,, ୩ ଧାଡ଼ି	ମକାଳୁ	ସକାଳୁ
୪୭ ,, ୧୨ ଧାଡ଼ି	ଲଲାଧାର	ଜଲାଧାର
୪୭ ,, ୮ ଧାଡ଼ି	ଟପିକାଲ	ଟପିକାଲ
୪୭ ,, ୨୩ ଧାଡ଼ି	ଥଆନ୍ତ	ଥଆନ୍ତ
୪୮ ,, ୨୫ ଧାଡ଼ି	ନରକେଲ	ନାରିକେଲ
୫୦ ,, ୧୫ ଧାଡ଼ି	ସମାନେ	ସେମାନେ
,, ୧୫ ଧାଡ଼ି	ସଖ୍ୟା	ସାକ୍ଷୀ
,, ୨୨ ଧାଡ଼ି	ହୋବଥଲ	ହୋବଥଲ
୫୧ ,, ୨ ଧାଡ଼ି	ସଞ୍ଜିର	ସଞ୍ଜିର
୫୭ ,, ୨୦ ଧାଡ଼ି	ସନା	ସାନ
୫୯ ,, ୨ ଧାଡ଼ି	ଆକଲେଟ	ଆକଲେଟ
,, ୮ ଧାଡ଼ି	କେରାଲ୍	କୋରାଲ୍
,, ୧ ଧାଡ଼ି	ପୁର	ପୁରୀ
୬୫ ,, ୧୨ ଧାଡ଼ି	ଯୋଗଇ	ଯୋଗାଇ
୭୧ ,, ୫ ଧାଡ଼ି	ଗଣ୍ଡ	ଗାଣ୍ଡ
,, ୮ ଧାଡ଼ି	ସନ୍ତାନ	ସନ୍ତାନ
,, ୨୭ ଧାଡ଼ି	ହୁଦ	ହୁଦ
୭୧ ,, ୧୮ ଧାଡ଼ି	ପବର୍ତ୍ତକ	ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ
୧୨ ,, ୧୪ ଧାଡ଼ି	ପଡ଼ଲ	ପଡ଼ଲ
୧୩ ,, ୧୨ ଧାଡ଼ି	ସୁଖାପ	ସୁଖାପ